

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Práva duševního vlastnictví a jejich ochrana

Intellectual Property Rights and Their Protection

Student: Pavla Hejníčková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lenka Fojtíková, PhD.

Ostrava 2009

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne

Hejníčková Pavla

Obsah:

1 Úvod	7
2 Vymezení problematiky duševního vlastnictví	9
2.1 Světová organizace duševního vlastnictví	9
2.1.1 Duševní vlastnictví z pohledu WIPO	10
2.1.1.1 Autorská práva a práva příbuzná	12
2.1.1.2 Práva průmyslového vlastnictví	14
2.2 Světová obchodní organizace	18
2.2.1 TRIPS	19
2.2.1.1 Autorské právo a práva příbuzná	20
2.2.1.2 Ochranné známky	21
2.2.1.3 Zeměpisná označení	22
2.2.1.4 Průmyslové vzory	22
2.2.1.5 Patenty	22
2.2.1.6 Topografie integrovaných obvodů	23
2.3 Shrnutí	24
3 Duševní vlastnictví v EU	25
3.1 Autorská práva	25
3.1.1 Zelená kniha: Autorské právo ve znalostní ekonomice	28
3.2 Průmyslová práva	30
3.2.1 Biotechnologické vynálezy	31
3.2.2 Doménová jména	31
3.2.3 Označení původu a zeměpisná označení	32
3.2.4 Užitečný vzor	33
3.2.5 Patentová ochrana	34
3.2.5.1 Evropský patentový systém	34
3.2.6 Průmyslový vzor	35
3.2.6.1 Průmyslový vzor Společenství	36
3.2.7 Ochranná známka Společenství	37

3.3 Duševní vlastnictví v České republice	38
3.3.1 Práva autorská	38
3.3.2 Práva průmyslová	40
3.4 Shrnutí	44
4 Vymahatelnost práv duševního vlastnictví	46
4.1 Nástroj pro řešení sporů ve WIPO	46
4.1.1 Doménová jména	47
4.2 Řešení sporů ve WTO	52
4.2.1 Systém řešení sporů	52
4.3 Vymahatelnost práv v Evropské unii	55
4.3.1 Vztah k nečlenským státům EU	56
4.3.2 Řešení sporů v Evropské unii	64
4.3.2.1 SOLVIT	64
4.3.2.2 Evropský soudní dvůr	65
4.3.2.3 Soud prvního stupně	66
4.4 Shrnutí	68
5 Závěr	70
Seznam literatury	75
Seznam zkratek	79
Seznam příloh	83

1 Úvod

Lidstvo se neustále vyvíjí a s jeho vývojem dochází také k rozvoji technologií, které mají zlepšovat okolní svět. Vynálezy ulehčují lidem práci a v mnoha případech představovaly pokrok v zachraňování životů. Vytvořit něco nového a lepšího je finančně a myšlenkově velmi náročné, mnohdy se jedná o celoživotní práci. Proto je potřeba takovéto duševní výtvořiny chránit.

Narůstajícím problémem, který je stále palčivěji pocíťován majiteli práv, státy i mezinárodními organizacemi, se stává padělatelství a pirátství. Kriminální činnost v této oblasti se znatelně rozvíjí s tím, jak se vyvíjí společnost, technologie a využívání internetu. Nelegální činnosti v oblasti duševního vlastnictví pak způsobují řadu obtíží a komplikací majitelům duševních práv, podnikům investujícím do vědy a výzkumu a spotřebitelům. Dochází ke zneužívání dobrého jména podniků a zhoršování kvality výrobků, což vede ke zhoršování postavení firem na trhu. Problémem je také možné ohrožení bezpečnosti a zdraví. To je způsobeno především tím, že často jsou padělány léky, nástroje a přístroje, které mohou obsahovat škodlivé látky a vadné součástky.

Je zřejmé, že je nezbytné zavádět a prosazovat dostatečnou ochranu práv k duševnímu vlastnictví. Evropská unie považuje tuto oblast za jeden z faktorů důležitých pro rozvoj vnitřního trhu. Ochrana a dodržování práv k duševnímu vlastnictví může přispívat k rozvoji obchodu, růstu konkurenceschopnosti a zlepšení ekonomické situace. Důležitým hlediskem je také bezpečnost a ochrana spotřebitele.

Česká republika je členem Evropské unie. Významnou roli tedy hraje legislativa a pravidla vytvořená Evropskou unií. Pirátství je problémem přesahující hranice jednotlivých států a dosahující světové úrovně. Z tohoto důvodu, je předpokladem úspěšného boje s nekalými praktikami v této oblasti, fungování mezinárodních organizací a samozřejmě spolupráce mezi státy, státními institucemi, organizacemi a dalšími subjekty. Důležitá je také spolupráce a efektivní fungování celních orgánů, které mohou zachytit značný objem padělaného zboží, které se nedostane ke spotřebitelům.

Cílem této diplomové práce je nejprve teoreticky vymezit problematiku práv k duševnímu vlastnictví z pohledu WIPO a WTO, a poté nastínit, jaká opatření a mechanismy přispívají k ochraně duševního majetku, a zda jsou dostačující k zabránění padělatelství a pirátství.

Práce je rozvedena do pěti kapitol. V první kapitole jsou obsaženy úvodní informace. V rámci druhé kapitoly jsou vymezena práva duševního vlastnictví z pohledu dvou mezinárodních organizací. Těmi jsou Světová obchodní organizace a Světová organizace duševního vlastnictví. Obě organizace jsou stručně představeny a následně jsou vymezeny jednotlivé typy práv k duševnímu vlastnictví.

Ve třetí kapitole je naznačen postoj Evropské unie k duševnímu vlastnictví. Je zde obsažen výčet legislativní úpravy a jednotlivých typů práv, které jsou Evropskou unií chráněny. Zmíněn je také systém ochrany průmyslových vzorů a ochranných známek na úrovni Společenství. V závěru kapitoly je vymezena ochrana duševního vlastnictví v České republice.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na problém porušování práv k duševnímu vlastnictví a řeší problém vymahatelnosti těchto práv. V této kapitole jsou naznačeny systémy řešení sporů prostřednictvím Světové organizace duševního vlastnictví a Světové obchodní organizace. Dále jsou v textu zahrnuta opatření přijímaná Evropskou unií vůči členským státům EU, ale také ve vztahu k třetím zemím v případě porušení některého z práv duševního vlastnictví. Stejně jako Světová obchodní organizace a Světová organizace duševního vlastnictví má i Evropská unie vybudován systém pro řešení sporů, jehož charakteristika je rovněž součástí této kapitoly. Pátá kapitola obsahuje závěrečné shrnutí a vyhodnocení.

V práci je postupováno od vymezení obecných pojmů ke konkrétnímu problému. Data a informace jsou získávána z dostupných internetových zdrojů a vydaných publikací. Údaje jsou analyzovány, slovně, statisticky a graficky zpracovávány a interpretovány. V textu diplomové práce jsou také komparovány mechanismy ochrany duševního vlastnictví z pohledu WTO, WIPO a EU.

2 Vymezení problematiky duševního vlastnictví

Pojem duševní vlastnictví označuje souhrn práv k nehmotným statkům. Tato práva můžeme dělit na práva autorská a práva průmyslová.

Právo autorské vyjadřuje práva k autorským dílům, to znamená dílům literární a umělecké povahy. Jsou to díla slovesná, hudební, sochařská, malířská a mnohá další. Ochrana se vztahuje také na počítačové programy. Průmyslové vlastnictví zahrnuje výsledky tvůrčí činnosti z oblasti technické a průmyslové, jako jsou patenty, ochranné známky, zeměpisná označení aj.

Před založením Světové organizace duševního vlastnictví neexistovalo žádné souhrnné označení, byl používán podvojný výraz duševní a průmyslové vlastnictví. Teprve se založením Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a přijetím Smlouvy o založení WIPO se stalo duševní vlastnictví v širším smyslu zastřešujícím pojmem pro práva průmyslového vlastnictví a práva autorská.

Kromě této organizace je důležitou organizací v oblasti ochrany duševního vlastnictví Světová obchodní organizace. Významnou roli hraje také např. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

V roce 2005 spustila OECD projekt, který má zmapovat dopady pirátství a falšování na výrobce a spotřebitele, a je zaměřen především na práva obsažená v dohodě TRIPS (viz dále). Celý projekt je rozdělen do tří fází. První fáze, která byla již ukončena, se soustřeďovala na porušování práv v oblasti patentů, ochranných známek a autorských práv, pokud je jejich obsahem hmotný majetek. Ve druhé fázi se OECD zaměřila na digitální obsah pirátství a třetí fáze má pojmout ostatní práva. Druhá fáze byla zahájena v lednu 2008 a celý projekt bude dokončen v polovině roku 2009.

Následující text se zaměřuje na dvě organizace, WIPO a WTO, které hrají významnou roli v mezinárodní ochraně práv duševního vlastnictví, a přibližuje jejich význam v této oblasti.

2.1 Světová organizace duševního vlastnictví

Světová organizace duševního vlastnictví (*World Intellectual Property Organization*, WIPO) byla založena v roce 1967 a stala se specializovanou agenturou Organizace spojených národů (OSN). WIPO vzniklo za účelem ochrany duševního vlastnictví skrze spolupráci

mezi jednotlivými členskými státy¹ a s jinými mezinárodními organizacemi. Sídlo organizace se nachází ve Švýcarsku, ve městě Ženeva.

WIPO má pro období let 2008 - 2009 stanoveno pět strategických cílů, které jsou zohledněny v rozpočtu organizace. Jsou to:

- podpora vyváženého systému duševního vlastnictví a jeho rozvoje,
- posílení infrastruktury, institucí a lidských zdrojů,
- rozvoj mezinárodního práva v oblasti duševního vlastnictví,
- poskytování kvalitních služeb v rámci systému ochrany duševního vlastnictví,
- zefektivnění práce managementu a procesů administrativní podpory.

2.1.1 Duševní vlastnictví z pohledu WIPO

Duševní vlastnictví se podle WIPO vztahuje na myšlenková díla jako jsou vynálezy, literární a umělecká díla, symboly, jména, vzory pro komerční využití nebo různá vyobrazení.

Světová organizace duševního vlastnictví se snaží neustále rozšiřovat působnost a vytvářet právní dokumenty, které by měly podporovat efektivní prostředí a systémy ochrany duševního vlastnictví. V současnosti (únor 2009) je pod správou WIPO 24 smluv. Smlouvy uzavřené před vznikem WIPO byly administrativně začleněny pod správu organizace přijetím Konvence zakládající Světovou organizaci duševního vlastnictví.

Tab. 2.1: Přehled smluv spravovaných WIPO

Ochrana duševního vlastnictví	Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl
	Bruselská úmluva vztahující se k distribuci programů nesoucích signály přenášené satelitem
	Smlouva o mezinárodní registraci audiovizuálních děl
	Madridská smlouva pro potlačování falešných nebo podvodných údajů o původu zboží
	Smlouva z Nairobi o ochraně olympijských symbolů
	Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví
	Smlouva o patentovém právu
	Smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech
	Římská úmluva o ochraně výkonných umělců
	Singapurská smlouva o právu ochranných známek

¹ V současné době (únor 2009) je členem Světové organizace duševního vlastnictví 184 států a 250 organizací má statut pozorovatele. WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/members/en/>.

	Smlouva o známkovém právu
	Washingtonská smlouva o ochraně duševního vlastnictví v oboru integrovaných obvodů
	Smlouva o právu autorském
	Smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech
Globální systémy ochrany	Budapešťská smlouva o mezinárodním uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového třídění
	Haagská smlouva týkající se mezinárodní registrace průmyslových vzorů
	Lisabonská smlouva na ochranu označení původu a o jejich mezinárodní registraci
	Madridská smlouva týkající se mezinárodní registrace známek
	Protokol k Madridské smlouvě týkající se mezinárodní registrace známek
	Smlouva o patentové spolupráci
Klasifikace	Locarnská smlouva zakládající mezinárodní třídění průmyslových vzorů
	Niceská smlouva zakládající mezinárodní třídění zboží a služeb pro účely registrace známek
	Štrasburská smlouva zakládající mezinárodní patentové třídění
	Vídeňská smlouva zakládající mezinárodní třídění obrazných prvků známek

Zdroj dat: WIPO, 2009.

Nejdůležitějšími smlouvami, na které se odkazují i další organizace, a za kterých vychází následná legislativní úprava, jsou:

- Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (1883),
- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (1886),
- Římská úmluva o ochraně výkonných umělců (1961).

Kromě předmětu ochrany **Pařížská úmluva** stanovuje, že úkolem ochrany průmyslového vlastnictví je také potlačování nekalé soutěže. Průmyslové vlastnictví se podle úmluvy nevztahuje pouze na průmysl a obchod jako takový, ale také na zemědělství a těžbařský průmysl. Důležitý je princip národního zacházení a právo přednosti, které je zde zahrnuto. Princip národního zacházení zaručuje, že zahraničním subjektům jsou poskytovány stejné podmínky a zacházení jako státním příslušníkům daného státu. Právo přednosti znamená, že osoba, která podá řádnou přihlášku v členském státě, má prioritní právo podat ve stanoveném termínu přihlášku i v dalších zemích.

Bernská úmluva definuje literární a umělecká díla jako veškerou tvorbu uměleckou, literární a vědeckou v jakékoliv formě, díla dramatická, hudební, sochařská, malířská,

ilustrace, stavitelská, architektonická, fotografická a mnohá další díla.² Stejně ochrany jako díla původní požívají také překlady, úpravy či hudební úpravy. Autoři mají právo povolit nebo zakázat překlad, úpravu, reprodukci a vysílání díla, dále veřejný přednes, dramatické či hudební zpracování. Doba ochrany trvá až do konce autorova života a 50 let po jeho smrti. U děl fotografických, zveřejněných po smrti autora, anonymních a pseudonymních se doba ochrany stanovuje na základě legislativní úpravy státu, ve kterém se žádá o ochranu díla.

Ochrana podle *Římské smlouvy* se vztahuje na výkonné umělce (osoby, které hrají, zpívají, předvádějí, přednáší, tančí apod.), výrobce zvukových záznamů a rozhlasové stanice. Výkonní umělci mají právo zakázat rozhlasové vysílání, veřejný přednes, pořízení záznamu a reprodukci jejich výkonu. Výrobce zvukových záznamů může povolit nebo zakázat přímou nebo nepřímou reprodukci záznamu. Rozhlasové pořady nesmí být přenášeny, zaznamenávány, rozmnožovány a veřejně přednášeny, pokud k tomu rozhlasová stanice nedá souhlas. Doba ochrany činí minimálně 20 let od pořízení záznamu, odvysílání rozhlasového pořadu nebo uskutečnění výkonu.

2.1.1.1 Autorská práva a práva příbuzná

Za autorská práva jsou označována práva autorů k jejich literárním a uměleckým dílům, tj. básním, románům, obrazům, hudebním a kinematografickým dílům. Kromě toho, že autorská práva poskytují jistá oprávnění vyplývající z těchto práv, zakládají i právo majitele být autorem označen.

Základem právní úpravy zůstává Bernská úmluva a Římská úmluva, na které je odkazováno v pozdějších dokumentech.

Důležitým krokem a pokrokem v této oblasti však bylo přijetí Internetových úmluv WIPO z roku 1996. Jedná se o Smlouvu o právu autorském (WCT) a Smlouvu o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WPPT). Obě smlouvy vešly v platnost teprve v roce 2002 a v roce 1999 se obě staly součástí Digitální agendy WIPO.

Smlouva o právu autorském (WIPO Copyright Treaty) odkazuje na ustanovení Bernské úmluvy a sama zmiňuje dva předměty schopné ochrany právem autorským, a to počítačové programy a databáze jako soubory dat či jiných součástí. Autorům pak přiznává tři druhy práv:

² Bernská úmluva, čl. 2, odst. 1. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/treaties/en/>.

- právo distribuce zahrnující právo šířit mezi veřejnost originály a kopie díla prodejem nebo jiným převodem vlastnictví,
- právo na pronájem za účelem využití ke komerčním účelům,
- právo sdělování veřejnosti, které dává možnost užívání díla v digitálním prostředí.

Státům je dána možnost stanovovat výjimky z ochrany a povinnost přijmout ochranu technologických prostředků užívaných v souvislosti s uplatňováním práv. Důležité je také ustanovení a postihování osob zneužívajících elektronické hospodářské informace.

Smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WIPO Performances and Phonograms Treaty) přiznává práva umělcům a výrobcům zvukového záznamu.

Umělcům jsou přiznána následující práva:

- morální práva být označen jako umělec a bránit se proti poškození reputace umělce,
- ekonomická práva jako právo vysílání a sdělování veřejnosti,
- právo reprodukce,
- právo distribuce pro předávání originálů a kopií svých výkonů,
- právo na pronájem pro komerční účely,
- právo dostupnosti umělcova výkonu, tzn. zpřístupnění výkonu veřejnosti v digitálním prostředí.

Výrobcům zvukových záznamů jsou přiznána stejná práva jako umělcům s výjimkou práv morálních. Umělci i producenti mají právo na spravedlivou odměnu a doba ochrany je stanovena na dobu minimálně 50 let. Stejně jako ve WCT je i zde zakotvena ochrana hospodářských informací.

Digitální agenda WIPO je dokumentem, který se snaží harmonizovat práva v souvislosti s digitálních prostředím. Klade si za cíl podporovat rozvoj legislativy, rozšířit WPPT o práva k audiovizuálním dílům a zavádět opatření, principy a institucionální rámec nezbytný pro efektivní fungování systémů ochrany duševního vlastnictví v digitálním prostředí.

2.1.1.2 Práva průmyslového vlastnictví

Průmyslové vlastnictví zahrnuje všechny průmyslové, vyrobené nebo přírodní produkty. Existuje mnoho forem průmyslového vlastnictví, jako jsou ochranné známky, zeměpisná označení, patenty, užité vzory, průmyslové vzory, integrované obvody, obchodní jména, ochrana proti nekalé soutěži.

Ochranné známky

Ochrannou známkou WIPO rozumí znak schopný odlišit podobné nebo totožné produkty různých výrobců a poskytovatelů služeb. Majiteli dává výlučné právo užívat daný produkt nebo povolit jeho užívání dalším subjektům. Ochrannou známkou může tvořit kombinace slov, písmen nebo čísel a dále např. kresby, symboly nebo také zvuky, barvy a vůně.³

Ochrana známek se ve WIPO uskutečňuje v rámci **Madridského systému pro mezinárodní registraci známek**. Systém vznikl v roce 1891 na základě Madridské smlouvy a Madridského protokolu. Systém si klade za cíl zjednodušit proceduru získání ochranné známky a dává možnost podat mezinárodní přihlášku na základě přihlášky národní. V případě mezinárodní registrace mají dotčené státy určenu lhůtu k vyjádření. Pokud nedojde k zamítnutí, státy zapíší ochrannou známkou do svého národního registru. Doba ochrany činí 10 let.

Dalším důležitým dokumentem v této oblasti je **Smlouva o známkovém právu (Trademark Law Treaty)** z roku 1994. Smlouva se týká pouze ochranných známek viditelných a vylučuje známky kolektivní, certifikační a garanční.⁴ Dokument stanovuje maximální možné požadované údaje potřebné pro vyřízení žádosti o ochrannou známkou a snaží se harmonizovat procedurální náležitosti ve známkovém řízení vůbec. Pro potřeby třídění zboží a služeb je odkazováno na Niceské třídění založené na základě **Niceské dohody o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek** z roku 1957. V platnosti zůstávají ustanovení Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883.

Ke konci roku 2007 bylo 483 210 platných registrací,⁵ držitelů práv však bylo pouhých 159 420. To je dáno tím, že jeden subjekt může být držitelem práv k více známkám.

³ WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/trademarks/en/trademarks.html>.

⁴ Kolektivní známky jsou vlastněny sdružením podnikatelů, jehož členové užívají známkou k označení svého zboží. Certifikační známka je poskytována v souladu s určitými standardy, ale není podmíněna členstvím v určitém sdružení. Majitelem garanční známky je sdružení podnikatelů či nějaká instituce, která pouze dohlíží na užívání známky a poskytuje členům právo známkou za stanovených podmínek užívat.

⁵ WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/export/sites/www/madrid/en/statistics/pdf/summary2007.pdf>.

S narůstajícím počtem držených známek, klesá také počet jejich držitelů. Jednu nebo dvě ochranné známky mělo 127 118 subjektů, více než 500 ochranných známek mělo pouze 24 držitelů (viz tab. 2.2).

Tab. 2.2: Počet ochranných známek v držení jednoho majitele k 31. 12. 2007

Počet ochranných známek v držení jednoho majitele	Počet držitelů	Počet držitelů (%)
1-2	127 118	79,74%
3-10	26 604	16,69%
11-100	5 395	3,38%
101-500	279	0,18%
>500	24	0,01%
Celkem	159 420	

Zdroj dat: WIPO, 2009. Vlastní zpracování.

V databázi Madridského systému pro mezinárodní registraci známek je možné si vyhledat registrované ochranné známky. Za všechny je možno jmenovat např. CHRISTIAN DIOR, ČKD, MICKEY MOUSE, ŠKODA, BENTLEY, ROLEX aj.

Zeměpisná označení

Zeměpisná označení chrání zboží se specifickým zeměpisným původem a vlastnostmi, které se k tomuto původu vztahují. Označení původu je Světovou organizací duševního vlastnictví považováno za zvláštní druh zeměpisného označení vyjadřující zboží s charakteristickými rysy, které jsou dány přímo místem původu.

Kromě Pařížské úmluvy a Madridské dohody upravuje ochranu označení původu *Lisabonský systém*, který vznikl na základě Lisabonské dohody o ochraně označení původu a o jejich mezinárodní registraci z roku 1958. Systém si klade za cíl usnadnit ochranu a procedury registrace označení původu. Zeměpisná označení systém vůbec nezmiňuje. Systém nezaznamenal mezi státy WIPO úspěch, neboť v současnosti (únor 2009) se ho účastní pouze 26 zemí.

Patenty

Patent poskytuje jeho majiteli výlučné právo k vynálezu. Za vynález je dle WIPO považován produkt nebo proces poskytující nové technické řešení nebo nový způsob výroby.⁶ Majitel patentu má právo udělit souhlas k užívání, výrobě či prodeji dané věci. Může také poskytnout licenci nebo patent prodat. Ochrana je stanovena obecně na dobu 20 let.

⁶ WIPO. Dostupné z WWW: http://www.wipo.int/patentscope/en/patents_faq.html#patent.

Patentová ochrana v rámci WIPO je upravena kromě Pařížské smlouvy také v dalších třech dokumentech:

- Smlouvě o patentové spolupráci (*Patent Cooperation Treaty*),
- Smlouvě o patentovém právu (*Patent Law Treaty*),
- Budapešťské smlouvě zabývající se otázkou mikroorganismů.

Smlouva o patentové spolupráci (1970) zakládá systém, jenž má usnadnit vykonávání a získání patentové ochrany. Kromě toho, že systém popisuje proceduru podávání přihlášek, poskytuje žadatelům také určitý typ výhod. Žadatelé jsou ujištěni, že pokud má žádost předepsaný tvar, nemůže být odmítnuta žádnou smluvní stranou během národní fáze procesu. Na základě mezinárodních informací je vytvořen a sepsán dokument, jenž pomůže uchazeči zhodnotit šance na získání patentu. Žadatelům je dána možnost účastnit se mezinárodního předběžného šetření, v rámci kterého lze opravit nesrovnalosti, takže žádost pro patentové úřady obsahuje všechny potřebné náležitosti ve správné formě.

Se Smlouvou o patentové spolupráci úzce souvisí **Smlouva o patentovém právu** přijatá roku 2000. Cílem této smlouvy je harmonizovat a modernizovat formální požadavky pro patentové přihlášky. Smlouva poskytuje možnost používat jednotné přihlašovací formuláře a zaručuje stejné formální požadavky ve všech členských státech. Žadatelé mají také možnost podat patentovou přihlášku elektronicky.

V tab. 2.3 jsou některé vybrané státy a jejich aktivita v oblasti patentových žádostí. V roce 2005 bylo podáno celkem 876 432 patentových žádostí. Nejaktivnější zemí je Japonsko, u něhož ovšem dochází k poklesu podávání patentových žádostí. Další zemí s vysokým počtem žádostí jsou USA. Naopak nejmenší počet žádostí byl zaznamenán u Rumunska, které podalo pouze 95 žádostí v roce 2005. Co se týče Číny, je zajímavé, že ačkoliv je tato země známá problémy v oblasti duševního vlastnictví a padělatelstvím, má tato země poměrně vysoký počet podaných žádostí. Z tabulky je zřejmý rostoucí trend v podávání patentových žádostí Čínou. V roce 2000 bylo podáno 22 794 žádostí, v roce 2004 to bylo již 61 693 patentových žádostí a 84 515 patentových žádostí v roce 2005.

Česká republika není příliš aktivní zemí z hlediska podávání patentových žádostí, v roce 2005 bylo podáno pouze 558 patentových žádostí a v průběhu let 2000 – 2005 činil průměrný počet 537 podaných žádostí.

Tab. 2.3: Počty patentových žádostí v letech 2000-2005

Země původu / Kód země / Rok		2000	2001	2002	2003	2004	2005
Celkem	Celkem	795 697	815 811	815 573	844 981	861 349	876 432
Austrálie	AU	11 047	12 142	13 591	12 324	6 114	5 761
Čína	CN	22 794	27 278	38 264	52 571	61 693	84 515
Česká republika	CZ	536	481	495	576	576	558
Francie	FR	13 875	13 467	13 515	13 752	14 599	14 774
Německo	DE	49 380	48 296	46 620	46 799	49 235	48 878
Zadarsko	HU	829	927	874	769	762	720
Indie	IN	800	957	1 307	1 295	1 303	1 585
Japonsko	JP	365 335	364 506	348 115	341 111	345 750	342 885
Nizozemsko	NL	5 023	5 248	5 714	5 983	6 184	5 958
Polsko	PL	2 252	2 006	2 262	2 275	2 189	321
Korejská republika	KR	56 510	59 253	60 620	73 805	84 163	84 487
Rumunsko	RO	515	462	492	223	180	95
Ruská federace	RU	16 989	19 751	21 527	23 419	22 289	22 437
Švýcarsko	CH	4 529	4 515	4 413	4 433	4 459	4 593
Ukrajina	UA	667	1 139	1 865	8 688	2 203	1 623
Velká Británie	GB	22 931	22 146	21 873	21 369	20 240	18 785
USA	US	164 729	174 023	176 354	178 750	176 771	177 555

Zdroj dat: WIPO, 2009.

Užitné vzory

Užitný vzor chrání vynálezy a je možné jej považovat za jednodušší typ patentu. Procedura získání užitého vzoru je snadnější než u patentu. Podmínky získání nejsou tak přísné, není vyžadován takový stupeň novosti a odbornosti jako u patentu. Obvykle je předpokládán krátkodobější charakter vynálezu a doba ochrany je o polovinu kratší, než je tomu u ochrany patentu.

Průmyslové vzory

Průmyslový vzor je druh průmyslového vlastnictví vztahující se na ochranu vzhledu. Může mít formu trojrozměrného nebo dvojrozměrného vyjádření a zahrnovat tvar, povrch, zdobení, barvy nebo linie produktu.⁷

Jak bylo řečeno výše, WIPO spravuje několik mezinárodních systémů ochrany duševního vlastnictví. Pro průmyslové vzory je vytvořen ***Haagský systém*** založený Haagskou dohodou z roku 1925. Stejně jako v předešlých případech i tento systém umožňuje zápis vzoru ve více zemích na základě jedné mezinárodní přihlášky. Žádost je nejprve

⁷ WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/designs/en/designs.html>.

zkontrolována a v případě, že obsahuje některé nedostatky, jsou tyto sděleny žadateli, aby je ve stanovené lhůtě opravil. Mezinárodní žádost je předávána mezinárodnímu úřadu WIPO, přičemž smluvní strany, ve kterých je žádáno o ochranu průmyslového vzoru mají právo požadovat, aby byla podána také přihláška v národní kanceláři. Systém poskytuje státům, ve kterých je žádáno o zápis, lhůtu 12 měsíců pro odmítnutí ochrany na jejich území, pokud tato ochrana nekoresponduje s požadavky a zákony na vnitrostátní úrovni. V rámci poplatku za řízení je vybírán také poplatek za každou určenou smluvní stranu. Doba ochrany je stanovena na dobu pěti let a tato doba může být dále prodloužena.

Integrované obvody

Schémata elektrických obvodů jsou tvůrčím výtvorem, vyžadují odborné znalosti a vysoké investice. Ze všech těchto důvodů je potřebné zajistit jejich ochranu. V roce 1989 přijalo WIPO *Washingtonskou smlouvu o ochraně duševního vlastnictví v oboru integrovaných obvodů*. Doba ochrany činí podle smlouvy osm let. Kromě toho je zde také stanoveno, co je považováno za nezákonné a nástroje pro řešení sporů. Avšak smlouva zatím nevstoupila v platnost.

Obchodní jména

Za obchodní jméno je považováno jméno identifikující podnik. Na základě Pařížské úmluvy je ochrana poskytována i bez nutnosti přihlášení nebo zápisu daného jména. Chráněné jméno nesmí být používáno jiným podnikem jako obchodní jméno či značka. Dále je zakázáno užívat podobné jméno jako je jméno chráněné, které by mohlo uvést veřejnost v omyl.

Ochrana proti nekalé soutěži

Přijetím Pařížské úmluvy se státy zavázaly přijmout opatření k zabránění nesoutěžního jednání. Za nekalou soutěž jsou považovány všechny činy, které nejsou v souladu s poctivými obchodními zvyklostmi. Není dovoleno uvádět falešné údaje, poskytovat informace a provádět činnosti uvádějící veřejnost v omyl.

2.2 Světová obchodní organizace

Světová obchodní organizace (*World Trade Organization*, WTO) byla založena 1. ledna 1995 a stala se tak nástupcem Všeobecné dohody o clech a obchodu (*General Agreement on Tariffs and Trade*, GATT), která zahájila svou činnost v roce 1948. Sídlem této

mezinárodní organizace je švýcarská Ženeva a v současnosti (únor 2009) je členy organizace 153 států z celého světa. Česká republika je členem WTO od samého počátku.

Mezi hlavní úkoly WTO patří podpora mezinárodního obchodu, zakládání, monitorování a prosazování pravidel vzájemného obchodu, sledování a řešení sporů a také spolupráce s méně rozvinutými zeměmi. Hlavním cílem dle Dohody o zřízení Světové obchodní organizace je zvýšit výrobu a obchod se zbožím, zajistit plnou zaměstnanost, rostoucí úroveň reálného důchodu a zvýšit životní úroveň.

V Dohodě je zahrnuta myšlenka trvalého rozvoje a ochrany životního prostředí. Součástí jsou také další dohody a ujednání, a na rozdíl od GATT obsahuje kromě obchodu se zbožím (*General Agreement on Tariffs and Trade*, GATT), obchod se službami (*General Agreement on Trade in Service*, GATS), obchodní aspekty práv k duševnímu vlastnictví (*The Agreement on Trade - related Aspects of Intellectual Properte Rights*, TRIPS), obchodní aspekty investičních opatření a propracovanější je i systém řešení sporů.

Všechny tři hlavní dohody (GATT, GATS, TRIPS) obsahují principy mnohostranného systému obchodování:

- princip nediskriminace zahrnující doložku nejvyšších výhod (*most - favoured - nation*, MFN),
- princip liberalizace obchodu,
- princip transparentnosti,
- princip národního zacházení,
- rozvojový princip.⁸

2.2.1 TRIPS

Světová obchodní organizace zakládá mnohostranný systém obchodování a podporuje dodržování obchodních práv a potlačování nekalé soutěže. Jednou z oblastí jejího působení je také dodržování práv duševního vlastnictví. Za tímto účelem přijala v letech 1986-1994 v rámci Uruguayského kola jednání GATT **Dohodu o obchodních aspektech práv**

⁸ **Doložka nejvyšších výhod** (Most-favoured-nation) znamená, že pokud je poskytnuto obchodní zvýhodnění jednomu státu, musí být stejné zvýhodnění poskytnuto i všem ostatním členům WTO. **Princip liberalizace obchodu** předpokládá odstraňování obchodních překážek. **Princip transparentnosti** ukládá zavádět jasná pravidla obchodu a provádět revize obchodních politik členských států WTO. **Princip národního zacházení** znamená, že při vstupu na trh není rozlišováno mezi domácí a zahraniční firmou. **Rozvojovým principem** je myšlena podpora rozvoje a ekonomických reforem.

k duševnímu vlastnictví (TRIPS, dále jen Dohoda), jež je součástí Dohody o zřízení Světové obchodní organizace. Poprvé tak byly otázky duševního vlastnictví začleněny do multilaterálního obchodního systému.

Dohodu TRIPS tvoří preambule a sedm částí, ve kterých jsou popsány cíle, zásady, jednotlivé druhy duševního vlastnictví a také prostředky dodržování a prosazování práv duševního vlastnictví.

V preambuli je vyjádřeno přesvědčení členů WTO o nutnosti ochrany práv duševního vlastnictví (*Intellectual Property Rights*, IPR), přičemž je brán v úvahu především obchodní aspekt těchto práv. Státy si kladou za cíl vytvořit určité normy a zásady, zajistit prostředky pro uplatňování práv a postupy pro předcházení a řešení sporů. Důležité je také zohlednění potřeb nejméně rozvinutých členských zemí, stejně jako dobré vztahy s WIPO a dalšími organizacemi.

Členské státy mají povinnost dodržovat ustanovení Dohody, ovšem je jim poskytnuta určitá volnost co do způsobu implementace. Zároveň Dohoda respektuje úmluvy přijaté v rámci WIPO. Těmito jsou myšleny:

- Pařížská úmluva o ochraně průmyslového vlastnictví,
- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl,
- Římská úmluva o ochraně výkonných umělců,
- Washingtonská smlouva o ochraně duševního vlastnictví v oboru integrovaných obvodů.

TRIPS zaručuje dodržování principů národního zacházení a zacházení podle nejvyšších výhod. Státům je také poskytnuta možnost přijímat opatření potřebná k ochraně veřejného zdraví a veřejných zájmů, pokud je to v souladu s Dohodou.

2.2.1.1 Autorské právo a práva příbuzná

WTO považuje autorská práva za práva autorů literárních a uměleckých děl. V dohodě TRIPS jsou tato práva vymezena negativně, tzn. je stanoveno, na co se ochrana nevztahuje. Členové se řídí ustanoveními Bernské úmluvy, přičemž ochrana nezahrnuje myšlenky, postupy, matematické pojmy, ale pouze jejich vyjádření. Ochrana je poskytována také

počítačovým programům, a to stejným způsobem, jakým jsou chráněna literární díla.⁹ Autoři počítačových programů a kinematografických děl mají právo povolit nebo zakázat komerční pronajímání svých děl pro veřejnost.

Doba ochrany těchto práv je stanovena tak, že nesmí být kratší než 50 let od konce kalendářního roku uveřejnění díla nebo 50 let od konce kalendářního roku vytvoření díla, pokud nedošlo k uveřejnění.

V oblasti práv příbuzných poskytuje Dohoda výkonným umělcům a rozhlasovým a televizním stanicím právo zabránit vytvoření, reprodukci a dalšímu přenosu záznamu, pokud k tomu neudělili souhlas.

Doba ochrany pro výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů je nejméně 50 let od konce kalendářního roku, ve kterém byl záznam pořízen nebo se uskutečnil výkon. Práva rozhlasových a televizních stanic jsou chráněna minimálně po dobu 20 let od konce kalendářního roku, ve kterém se vysílání uskutečnilo.

2.2.1.2 Ochranné známky

Smlouva TRIPS popisuje ochrannou známku jako označení nebo kombinaci označení, které je způsobilé odlišit výrobky a služby jednoho výrobce od výrobků výrobce jiného.¹⁰

Čl. 15, odst. 4 Dohody zaručuje, že povaha zboží či služeb nesmí být překážkou pro zápis ochranné známky.¹¹ V dalším článku je poté obsaženo právo majitele takovéto známky zabránit třetím osobám v užívání shodného nebo podobného označení pro zboží a služby těchto třetích osob, jestliže by to mělo za následek pravděpodobnost záměny.

Ochranná známka je udělována na dobu nejméně sedmi let a tato ochrana může být neomezeně prodlužována. Udržení zápisu může být podmíněno užíváním, což znamená, že zápis může být zrušen v případě, že došlo k přerušení užívání na dobu tří let. Dohoda poskytuje členům možnost udělování licencí a převádění ochranných známek, nucené licence¹² však povoleny nejsou.

⁹ TRIPS, část II, oddíl 1, čl. 9 - 10. Dostupné z WWW:
<http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

¹⁰ TRIPS, část II, oddíl 2, čl. 15, odst. 1. Dostupné z WWW:
<http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

¹¹ TRIPS, část II, oddíl 2, čl. 15, odst. 4. Dostupné z WWW:
<http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

¹² Udělení souhlasu na užívání ochranné známky úřadem, aniž by byl vyžadován souhlas majitele.

2.2.1.3 Zeměpisná označení

Zeměpisná označení jsou definována jako označení určující zboží jako zboží pocházející z území člena nebo oblasti, nebo místa tohoto území, jestliže lze danou jakost, pověst nebo jiné charakteristické znaky zboží připsat v podstatě jeho zeměpisnému původu.¹³

Ustanovení TRIPS vztahující se k této oblasti vymezují povinnost členů zajistit opatření k zabránění užívání označení u zboží, jež z daného území nepochází a veřejnost by tak byla uvedena v omyl, nebo jestliže takovéto užívání představuje jednání nekalé soutěže. Členský stát odmítne, popř. zruší zápis ochranné známky, jestliže zboží nepochází z daného území a uvádí tak veřejnost v omyl, a to na základě práva nebo žádosti dotčené strany.

Dodatečná ochrana se vztahuje na zeměpisná označení pro vína a lihoviny. Zeměpisné označení tak nesmí být používáno pro výrobky nepocházející z daného území, i když je skutečný původ uveden, i v případech kdy je označení doprovázeno výrazy jako druh, typ, napodobenina atd.

2.2.1.4 Průmyslové vzory

Průmyslový vzor je typ průmyslového vlastnictví, který vyjadřuje vzhled výrobku. Podmínkou ochrany dle TRIPS je novost a původnost. Tyto charakteristiky mohou být zamítnuty, pokud se výrazně neodlišují od již známých vzorů.

Průmyslový vzor dává jeho majiteli právo zabránit třetím stranám ve výrobě, prodeji a dovozu výrobků obsahujících takovýto vzor, jestliže se tak děje bez souhlasu a za komerčním účelem. Státy mohou poskytovat výjimky z této ochrany za předpokladu, že nebudou v rozporu s běžným užíváním chráněných průmyslových vzorů nebo zájmy majitele. Doba ochrany je stanovena minimálně na desetileté období.

2.2.1.5 Patenty

Čl. 27 odst.1 stanovuje, že patenty mohou být uděleny na jakémkoliv vynálezu, bez ohledu na to, zda se jedná o výrobky nebo výrobní postupy ve všech technických oblastech, pokud jsou nové a průmyslově využitelné.¹⁴

¹³ TRIPS, část II, oddíl 2, čl. 22, odst. 1. Dostupné z WWW: <http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

¹⁴ TRIPS, část II, oddíl 5, čl. 27, odst.1. Dostupné z WWW: <http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

Dohoda stanovuje podmínky patentovatelnosti, ale také tři případy vylučitelnosti z udělení patentu:

- výrobky, které není možné komerčně využívat z důvodu ochrany veřejného pořádku, morálky, zdraví,
- diagnostické, léčebné, chirurgické postupy,
- rostliny, zvířata s výjimkou mikroorganismů a biologické postupy pro pěstování rostlin a zvířat.

Podle čl. 28 odst. 1 Dohody TRIPS se patenty nevztahují pouze na výrobky, ale také na výrobní postupy.

Členské státy mohou poskytovat výjimky a v určitých případech může dojít k užívání i bez souhlasu majitele patentu na základě souhlasu vlády. Doba ochrany patentu musí trvat alespoň 20 let od data podání přihlášky.

2.2.1.6 Topografie integrovaných obvodů

Integrovaným obvodem se rozumí produkt, který plní elektronickou funkci. Alespoň jeden z jeho prvků je prvkem vodivým a některá nebo všechna spojení jsou tvořena stejným materiálem. Topografie pak vyjadřuje trojrozměrné uspořádání prvků a vzájemných vazeb, z nichž se integrovaný obvod skládá.¹⁵ V oblasti topografie integrovaných obvodů odkazuje Dohoda na dodržování Washingtonské smlouvy, avšak vylučuje ustanovení čl. 6 odst. 3 Washingtonské smlouvy o nucené licenci.

Rozsah ochrany je vymezen tím, co je považováno za nezákonné. Takovýmto jednáním je dovoz, prodej a distribuce pro komerční účely bez souhlasu majitele.¹⁶ Výjimku tvoří takové jednání, kdy osoba nevěděla, že využívá nezákonně reprodukovanou topografii.

Doba ochrany se odvíjí od toho, zda je vyžadován zápis topografie. Pokud vyžadován je, nesmí být doba ochrany kratší než 10 let od data podání přihlášky nebo od prvního komerčního využití kdekoli na světě. Druhá možnost se vztahuje také na případ, kdy není vyžadován zápis. Členské státy se dále mohou dohodnout, že ochrana skončí 15 let po vytvoření topografie.

¹⁵ Čl. 2 Washingtonské úmluvy. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/treaties/en/>.

¹⁶ TRIPS, část II, oddíl 6, čl. 36. Dostupné z WWW: <http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>.

Dohoda TRIPS zavádí také kontrolu protikonkurenčních praktik ve smluvních licencích, pokud by takovéto praktiky měly být překážkou obchodu, a ochranu nezveřejněných informací. Zde se jedná o zabránění zneužití takových informací, které jsou tajné, mají komerční hodnotu nebo byly učiněny kroky k udržení daných informací v tajnosti.

2.3 Shrnutí

Dodržování práv duševního vlastnictví je velmi důležité a ve své činnosti se na tuto oblast zaměřují Světová organizace duševního vlastnictví a Světová obchodní organizace. WIPO, jak již název napovídá, je přímo zaměřeno na práva duševního vlastnictví. WTO oproti tomu je organizací obchodní a duševní vlastnictví pro ni představuje jeden z aspektů ovlivňujících obchodní vztahy.

WIPO a WTO spolu úzce spolupracují a vzájemně se doplňují. Roku 1995 byla přijata Smlouva mezi WTO a WIPO, která má upevnit vztah obou organizací a prohloubit jejich spolupráci.

Ze smlouvy vyplývá spolupráce ve třech hlavních oblastech, kterými jsou:

- přístup k právním předpisům a počítačovým databázím,
- technická pomoc rozvojovým zemím,
- implementace čl. 6 ter Pařížské úmluvy, který se týká státních symbolů a znaků mezivládních organizací.

Důležitým faktem je, že ne všechny oblasti duševního vlastnictví upravují obě organizace. WTO svými právními předpisy navázala na předpisy WIPO a často se na ně odkazuje, především na Pařížskou, Bernskou a Římskou úmluvu a Washingtonskou smlouvu.

Organizace upravují řadu stejných oblastí, ale v některých se liší. Jedná se především o ochranu duševního vlastnictví v oblasti integrovaných obvodů. Ačkoliv se WTO v této oblasti odkazuje mimo jiné na Washingtonskou úmluvu, nutno poznamenat, že tato ještě nevstoupila v platnost. To znamená, že jedinou ochranu v této oblasti na mezinárodní úrovni zatím tvoří ochrana v rámci WTO.

WIPO se snaží postihnout aspekty v oblasti digitalizace a internetu. Přijalo tzv. Digitální agendu a prosazuje ochranu internetových domén, neboť i tyto mohou v případě zneužití poškodit jméno firem, osob a státu.

3 Duševní vlastnictví v EU

Evropská unie (EU) považuje ochranu duševního vlastnictví za jeden z důležitých aspektů rozvoje vnitřního trhu.

Práva duševního vlastnictví poskytují výlučná práva k předmětu ochrany. Držitel práva může danou věc užívat a zároveň zakázat užívání třetím osobám. Takovéto jednání může být v rozporu se zásadami vnitřního trhu. Ačkoliv se tedy mohou zdát obě oblasti konfliktními, v určitém směru podporují stejné cíle, jako jsou:

- růst konkurenceschopnosti a zvyšování ekonomického růstu,
- tvorba inovací,
- zlepšování postavení a ochrany spotřebitele.

Duševní vlastnictví tedy spadá do oblasti vnitřního trhu. Institucionálně zastřešuje tuto problematiku Rada pro konkurenceschopnost, do jejíž působnosti patří vnitřní trh, průmysl a výzkum. V Evropské komisi tuto problematiku řeší především Generální ředitelství pro vnitřní trh a služby a dále také Generální ředitelství pro obchod a Generální ředitelství pro daně a celní unii. Evropská unie v této oblasti přijímá opatření pro harmonizaci předpisů členských států tak, aby se snižovaly rozdíly mezi jednotlivými systémy ochrany. Některá opatření se však mohou dotýkat i nečlenských států, jako je tomu v případě udělování evropských patentů.

Evropská unie je členem Světové obchodní organizace a musí plnit závazky vyplývající z uzavřených smluv, v tomto případě z Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví. Všechny státy EU jsou také členy Světové organizace duševního vlastnictví a jsou tedy vázány smlouvami, ke kterým přistoupily.

V dalším textu bude věnována pozornost jednotlivým kategoriím práv duševního vlastnictví v Evropské unii.

3.1 Autorská práva

Autorská práva a práva s nimi související podporují rozvoj tvůrčí činnosti a investice do této oblasti s hlavním cílem zlepšit konkurenceschopnost, zaměstnanost a inovace.

Vhledem k tomu, že součástí EU je velké množství států s různými pravidly, stává se velmi důležitou harmonizace právních předpisů, především v oblasti práva na rozmnožování, sdělování veřejnosti, zpřístupnění veřejnosti a práva na rozšiřování.

Harmonizována je také doba ochrany autorských práv a práv s nimi souvisejících. Minimální ochrana podle Bernské úmluvy byla stanovena na dobu života autora a 50 let po jeho smrti. Evropská unie však shledala tuto dobu jako nedostatečnou a rozhodla se ji prodloužit tak, aby bylo zohledněno prodlužování průměrné délky života. Doba ochrany upravuje *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících* (kodifikované znění).

Konkrétní délka ochrany pro jednotlivá díla je stanovena v tab. 3.1. Doba ochrany se počítá od 1. ledna roku následujícího po události (smrt autora, zveřejnění atd.), od které se doba ochrany začíná.

Tab. 3.1: Doba ochrany autorských práv a práv s nimi souvisejících

Literární a umělecká díla	Doba života a 70 let po smrti autora
- anonymní a pseudonymní díla	70 let od sdělení veřejnosti
Kinematografická a audiovizuální díla	Doba života a 70 let po smrti posledního z těchto osob: hlavní režisér, autor scénáře, autor dialogu, skladatel hudby
Práva výkonných umělců	50 let od podání výkonu nebo 50 let od zveřejnění záznamu výkonu
Práva výrobců zvukových záznamů	50 let od pořízení záznamu nebo 50 let od vydání záznamu nebo sdělení veřejnosti
Práva vysílacích organizací	50 let od prvního vysílání
Práva výrobců prvotního záznamu filmu	50 let od pořízení záznamu nebo 50 let od vydání nebo sdělení veřejnosti
Dosud nezveřejněná díla	25 let od prvního vydání nebo sdělení veřejnosti
Kritická a vědecká vydání	30 let od prvního vydání
Fotografie	Doba života a 70 let po smrti autora nebo 70 let od sdělení veřejnosti

Zdroj dat: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění).

Harmonizace má zajistit fungování vnitřního trhu a především vysokou úroveň ochrany pro autory.

Na základě autorského práva jsou kromě uměleckých děl chráněny také databáze, družicové vysílání a kabelový přenos a počítačové programy. Do oblasti autorských práv zařadilo Generální ředitelství (GŘ) pro vnitřní trh také ochranu polovodičových výrobků, které mohou být velmi snadno kopírovány.

Ochrana databází

Podle *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES o právní ochraně databází* je databází označován soubor děl, údajů nebo jiných nezávislých prvků systematicky nebo metodicky uspořádaných a přístupných elektronickými nebo jinými prostředky.¹⁷

Předmětem ochrany jsou pouze takové databáze, které jsou duševním výtvorem autora, přičemž autorem je myšlena fyzická osoba nebo skupina fyzických osob, a pokud to připouští právo může být za autora považována také osoba právnická.

Autor databáze má výlučné právo povolit nebo zakázat rozmnožování, překlad, zpracovávání, úpravu, rozšiřování nebo sdělování veřejnosti s určitými výjimkami. Práva autora databází mohou být členskými státy omezena v případech, kdy se jedná o:

- rozmnožování v neelektronické podobě pro osobní potřebu,
- užití za účely vyučování nebo vědeckého výzkumu,
- užití pro účely veřejné bezpečnosti nebo soudního řízení.

Doba ochrany je stanovena na dobu patnácti let od 1. ledna roku následujícího po dni dohotovení nebo po dni zpřístupnění databáze veřejnosti.

Družicové vysílání a kabelový přenos

Při provádění práva na sdělování veřejnosti může autor využít přenosu prostřednictvím družice nebo kabelového přenosu. Přenosem pomocí družice se rozumí činnost vysílající organizace, při které jsou programové signály vkládány do nepřerušovaného řetězu sdělení mířícího na družici a z ní na zem.¹⁸ Kabelovým přenosem je myšlen přenos kabelem nebo mikrovlnným systémem pro příjem původního přenosu pevnými linkami nebo vzduchem, včetně družice, televizního nebo rozhlasového programu.¹⁹

¹⁷ Čl. 1, odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES o právní ochraně databází. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

¹⁸ Čl. 1, odst. 2a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

¹⁹ Čl. 1, odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Počítačové programy

Počítačové programy jsou chráněny autorským právem pouze v případě, že se jedná o původní výtvar autorů. Ochrana poskytuje autorovi výlučné právo povolit rozmnožování, překládání, zpracovávání, úpravy nebo rozšiřování svého díla.

Ochrana trvá po dobu autorova života a 50 let po jeho smrti. Pokud se jedná o anonymní nebo pseudonymní dílo, je doba ochrany stanovena na dobu 50 let od prvního zveřejnění. Doba ochrany se počítá od 1. ledna roku následujícího po dni úmrtí autora nebo po dni zveřejnění.²⁰

Topografie polovodičových výrobků

Pojem topografie polovodičových výrobků vyjadřuje sérii zaznamenaných vzájemně souvisejících vyobrazení, která představují trojrozměrný obraz částí, ze kterých je polovodičový výrobek složen.²¹

Ochrana je stanovena na výrobky do té míry, v jaké se jedná o duševní výtvar autorů. Pokud se topografie skládá z prvků běžných v polovodičovém průmyslu, může být chráněna pouze jejich kombinace.

Ochrana poskytuje výlučné právo povolit nebo zakázat rozmnožování nebo obchodní využívání topografie. Topografie polovodičových výrobků jsou chráněny po dobu 10 let od podání přihlášky k zápisu nebo prvního obchodního využití.

3.1.1 Zelená kniha: Autorské právo ve znalostní ekonomice

Evropská unie podporuje rozvoj vědy, výzkumu a vzdělání a šíření znalostí v internetovém prostředí. Za tímto účelem přijala Evropská komise 16. 7. 2008 zelenou knihu s názvem Autorské právo ve znalostní ekonomice.

Pro Evropskou komisi je důležité zajistit volný pohyb znalostí a inovací jako doplněk ke čtyřem základním svobodám jednotného vnitřního trhu. Vysoká ochrana autorského práva je považována za faktor podstatný pro tvorbu inovací a rozvoj tvůrčích činností.

Vzhledem k cíli podpory šíření znalostí se zelená kniha zaměřuje také na výjimky z ochrany autorského práva:

- výjimka ve prospěch knihoven a archivů,

²⁰ Čl. 8, odst. 1 Směrnice Rady 91/250/EHS o právní ochraně počítačových programů. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

²¹ Čl. 1, odst. 1b Směrnice Rady 87/54/EHS o právní ochraně topografií polovodičových výrobků. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

- výjimka pro vyučovací a výzkumné účely,
- výjimka ve prospěch zdravotně postižených osob,
- výjimka týkající se obsahu vytvářeného uživateli.

Knihovny a archívy

Knihovny, archívy, vzdělávací zařízení a muzea v současné době požívají podle právních předpisů pouze dvou výjimek, z práva na rozmnožování pro nekomerční účely a z práva na sdělování veřejnosti pro výzkumné a studijní účely v určených zařízeních. Výjimky jsou však omezeny na některé specifické úkony a jsou použitelné pouze v určitých případech.

Knihovny, archívy a další instituce uchovávající díla mají stále větší zájem, aby díla byla také uchovávána a především přístupná na internetu. Argumentem pro internetové zpřístupňování děl je především fakt, že by bylo zjednodušeno získávání potřebných informací.

Problémem jsou především tzv. osiřelá díla, u kterých není vlastník práv znám, nebo jej není možné nalézt. Tato skutečnost poté brání zpřístupňování děl veřejnosti, neboť je otázkou, jak zajistit, aby zveřejněním takového díla nebyla porušena autorská práva.

Osoby zdravotně postižené

Osobám zdravotně postiženým, stejně jako osobám zdravým, by mělo být umožněno využívat výhod znalostní ekonomiky a mít přístup do knihoven a dalších vzdělávacích zařízení. To znamená, že knihy a autorská díla je nutné přizpůsobit potřebám jednotlivých znevýhodněných osob (např. velké písmo, Braillovo písmo...).

Ve prospěch těchto osob je tedy stanovena výjimka z práva na rozmnožování a sdělování veřejnosti. Problémem však je, že v mnoha zemích je tato výjimka uplatňována pouze na vybrané kategorie postižených osob. Možným důvodem tohoto jednání mohou být vysoké náklady na zpřístupnění díla v daném formátu.

Častým argumentem organizací je také obava z pirátství a zneužívání děl. Řešení se jeví ve vytvoření zprostředkujících institucí. Tyto instituce by byly oprávněné zastupovat zdravotně postižené osoby, jednat s nimi a uzavírat určitý typ dohod, jejímž hlavním cílem by bylo zabránit zmíněnému zneužívání děl.

Vyučovací a výzkumné účely

Učitelé i studenti stále více využívají ke studiu a získávání znalostí a informací digitálního prostředí. Výjimka umožňuje využívat díla pro ilustrační účely vyučování, jestliže je uveden zdroj, včetně jména autora. Výjimka se kromě tradičního vyučování může vztahovat také na elektronické vzdělávání a vzdělávání dálkové.

Státy přistupují k aplikování výjimky různým způsobem. V některých případech dochází k omezení na vymezený prostor vzdělávací instituce, což znemožňuje dálkové vzdělávání a využívání nových technologií.

Obsah vytvářený uživateli

„Spotřebitelé nejsou jen uživateli obsahu, ale čím dál více se sami stávají jeho tvůrci. Konvergence vede k vývoji nových aplikací, které vycházejí z možností informačních a komunikačních technologií zapojit uživatele do tvorby a distribuce obsahu.“²²

Takto vytvářený obsah je nutné odlišovat od obsahu již existujícího a pouze umístěného na internet, neboť takovýto počín obvykle znamená porušení autorských práv. V současné době neexistuje výjimka, která by umožňovala vytváření nového obsahu z obsahu existujícího. Pro tyto aktivity je potřeba získat povolení, což je překážkou pro vytváření inovací.

3.2 Průmyslová práva

Stejně jako práva autorská, i druhá složka duševního vlastnictví, průmyslová práva, hrají významnou roli pro rozvoj vnitřního trhu a tvorbu inovačního prostředí.

V červenci roku 2008 byla Evropskou komisí přijata ***Strategie práv k průmyslovému vlastnictví pro Evropu***. Ve strategii je konstatováno, že je potřeba dbát především na kvalitu systému práv k průmyslovému vlastnictví. Důležité je zlepšit postavení malých a středních podniků v přístupu k průmyslovým právům prostřednictvím snižování nákladů na získání těchto práv nebo zefektivněním systému řešení sporů.

V EU existuje na úrovni Společenství ochrana většiny oblastí práv k průmyslovému vlastnictví. Strategie považuje za zásadní vytvoření patentu Společenství, čímž by rozšířila

²² KOM(2008) 466 v konečném znění, Zelená kniha: Autorské právo ve znalostní ekonomice, str.16. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

další možnosti podniků v této oblasti.²³

3.2.1 Biotechnologické vynálezy

Ochranu biotechnologických vynálezů upravuje **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES o právní ochraně biotechnologických vynálezů**. Členské státy chrání biotechnologické vynálezy podle vnitrostátního patentového práva. Biologickým materiálem rozumíme materiál, který obsahuje genetickou informaci a je schopný samoreprodukce nebo reprodukce v biologickém systému.²⁴

Podle Směrnice jsou patentovatelné vynálezy, které splňují podmínku novosti, obsahu vynálezecké činnosti a průmyslové využitelnosti. Biologický materiál může být považován za vynález i v případě, že se v přírodě již vyskytl. Vynálezem může být také prvek izolovaný z lidského těla.

Z patentovatelnosti jsou vyloučeny:

- odrůdy rostlin a plemena zvířat,
- biologické způsoby pěstování rostlin a chovu zvířat,
- postupy pro klonování osob,
- použití lidských embryí pro komerční nebo průmyslové účely,
- postupy pro změnu genetické identity.

Jestliže se osoba pokoušela neúspěšně získat oprávnění k využívání patentu, může být na patent udělena nucená licence, která je zpoplatněna.

3.2.2 Doménová jména

Vzhledem k tomu, že se stále více prosazuje internetové prostředí a na mezinárodní úrovni probíhá ochrana doménových jmen, rozhodla se Evropská unie zřídit svou doménu nejvyšší úrovně „.eu“ s cílem podpořit elektronický obchod. Za tímto účelem přijala **Nářízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 733/2002 o zavádění domény nejvyšší úrovně .eu**.

²³ KOM(2008) 465 v konečném znění, Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru: Strategie práv k průmyslovému vlastnictví pro Evropu, str.2. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

²⁴ Čl. 2, odst. 1a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/44/ES o právní ochraně biotechnologických vynálezů. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Žádost k registraci doménového jména může podat kdokoli, kdo má bydliště na území Evropské unie. Jméno se musí skládat z minimálně dvou znaků a z maximálně 63 znaků. Povolenými znaky jsou písmena A-Z, číslice 0-9 a pomlčka.

Správou domény byla pověřena organizace EURid,²⁵ registrace však neprobíhá přímo, ale prostřednictvím schválených registračních míst. Při registraci skládá žadatel zálohu 10 000 EUR, ze které jsou strhávány poplatky za registraci, obnovu, převod atd.

3.2.3 Označení původu a zeměpisná označení

Evropská unie se účastní mezinárodních systémů ochrany a v oblasti zeměpisných označení si stanovila tři hlavní cíle:

- zefektivnit mnohostrannou registraci zeměpisných označení v rámci TRIPS a zajistit jednoduchý, nákladově efektivní systém,
- rozšířit ochranu zeměpisných označení v rámci TRIPS tak, aby zvláštní ochrana vztahující se na vína byla aplikována také na sýry, rýži a čaj,
- zajistit lepší přístup na trh pro produkty se zeměpisným označením pocházející z EU.

Pravidla na ochranu zeměpisných označení a označení původu vymezuje ***Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin***.

Pro výrobky pocházející ze Společenství používá Evropská unie označení „chráněné označení původu“ (CHOP) a „chráněné zeměpisné označení“ (CHZO). Ochrana se vztahuje na zemědělské produkty a potraviny pro lidskou spotřebu. Vyloučeny jsou ale vinařské produkty, s výjimkou vinných octů, a destiláty.

Označení původu se vztahuje na název oblasti, který se užívá k označení určitého zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z dané oblasti. Vlastnosti produktu jsou dány zeměpisným původem a produkce, zpracování a příprava probíhá ve vymezené oblasti.

Zeměpisným označením rozumíme název oblasti označující zemědělský produkt nebo potravinu pocházející z tohoto území. Produkce, zpracování a příprava probíhá v dané oblasti

²⁵ EURid neboli Evropský registr internetových doménových jmen je soukromá nezisková organizace, která byla zřízena v roce 2003 a řídí se belgickými zákony. Sídlem organizace je Brusel. EURid má tři regionální pobočky ve Stockholmu, Pise a Praze a více než 1000 akreditovaných podatelů.

výrobek má určitou vlastnost, charakteristiku, kterou můžeme přiřít danému zeměpisnému původu.²⁶

Ze zápisu jsou vyloučeny názvy:

- shodné s názvem odrůdy rostliny nebo plemenem zvířete a uvedl by spotřebitele v omyl ohledně skutečného původu výrobku,
- stejně znějící jako již existující názvy a uvádějící spotřebitele v omyl a vzbuzující dojem, že výrobek pochází z jiného území.

O zápis může požádat pouze sdružení producentů nebo zpracovatelů. Pokud se zápis týká zeměpisné oblasti, podává se žádost k danému členskému státu, na jehož území se oblast nachází.

Po podání žádosti probíhá přezkum všech náležitostí přihlášky. Pokud je vše v pořádku, zápis je publikován v Úředním věstníku Evropské unie. Od tohoto okamžiku po dobu šesti měsíců mohou být podávány námitky. Po uplynutí této doby dochází k zápisu do rejstříku.

3.2.4 Užitný vzor

Užitný vzor se uděluje k ochraně vynálezů. Stejně jako u patentu je podmínkou novost, průmyslová využitelnost a dílo musí být výsledkem tvůrčí činnosti. Od patentu se odlišuje tím, že je vyžadována nižší úroveň vynalézavosti a podmínka novosti a vynalézavosti není přezkoumávána. Ochrana užitným vzorem probíhá pouze na národní úrovni, prozatím neexistuje užitný vzor Společenství.

Výhodou oproti patentu je rychlá a jednoduchá registrace, jednodušší podmínky a nižší náklady na získání ochrany. Užitný vzor je možné také považovat za dočasnou ochranu před získáním patentu.

Nevýhodou pak může být určitá nejistota plynoucí z toho, že nejsou přezkoumávány podmínky novosti a stupně odbornosti, možný negativní dopad na patentový systém vzhledem k jednoduchosti získání užitného vzoru a škodlivé účinky pro malé a střední podniky z důvodu zablokování přístupu na trh velkými společnostmi.²⁷

²⁶ Čl. 2, odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

²⁷ Consultations on the impact of the Community utility model in order to update the Green Paper on the Protection of Utility Models in the Single Market (COM(95)370 final), str. 2-6. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Evropská unie má zájem na vytvoření užitého vzoru Společenství. Stejně jako pro národní užité vzory, i zde by platila podmínka novosti a nižší úrovně odbornosti než u patentů. Doba ochrany bude 10 let a v úvahu také připadá tzv. dvojitá ochrana, to je ochrana užitným vzorem i patentem.

3.2.5 Patentová ochrana

Patenty jsou udělovány na vynálezy, které jsou nové, obsahují vynálezeckou činnost a jsou průmyslově využitelné. Z patentovatelnosti jsou vyloučeny rostliny, zvířata a biologické postupy pro pěstování rostlin a chov zvířat.

Evropská unie si klade za cíl vytvořit patent Společenství, který by platil ve všech členských státech EU jako celku. Do vzniku tohoto systému budou patenty udělovány prostřednictvím národních systémů a evropského patentového systému, který přesahuje hranice EU a prozatím nahrazuje patent Společenství. Doba ochrany je pro patenty stanovena na dobu 20 let.

3.2.5.1 Evropský patentový systém

Evropský patentový systém vznikl na základě **Evropské patentové úmluvy** z roku 1973. Úmluva dala vzniknout Evropské patentové organizaci (EPO), která vydává evropské patenty.

Evropský patent je souhrnem jednotlivých národních patentů, které se řídí národními předpisy jednotlivých zemí. Žádost k registraci může být podána pro jeden stát, několik nebo všechny členy EPO.

Mezivládní organizace EPO byla založena roku 1977 a své sídlo má v Mnichově. Výkonným orgánem je Evropská patentová kancelář, která má na starosti přezkum patentových žádostí, námitek, odvolání, tzn. celý proces registrace, a poskytuje informace veřejnosti.

Evropská patentová organizace má 34 členů (27 členů EU, Švýcarsko, Chorvatsko, Island, Lichtenštejnsko, Monako, Norsko, Turecko) a 4 přidružené členy (Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Makedonii, Srbsko), na které je možné rozšířit ochranu evropským patentem.

Od roku 2006 uděluje EPO ve spolupráci s Evropskou komisí, GŘ pro podniky a průmysl ocenění Evropský vynálezce roku. Účastnit se mohou firmy, které svými nápady přispívají ke zlepšování ekonomického prostředí a zvyšování konkurenceschopnosti.

Hodnocen je stupeň inovativnosti, využitelnost v praxi, komerční úspěch, přínos pro hospodářství a společnost, příspěvek ke zlepšení kvality pracovního života a ochrany životního prostředí. Ceny jsou udělovány ve čtyřech kategoriích, kterými jsou průmysl, malé a střední podniky, neevropské země a celoživotní přínos. Hostující zemí třetího ročníku byla slovinská Ljubljana a výsledky byly vyhlášeny 3. 5. 2008:

- celoživotní přínos: E. De Clercq (Belgie, University of Leuven) – prostředky antivirové léčby, včetně prostředku proti AIDS,
- průmysl: N. Enning, U. Kláves, H. Timm, G. Kreis, A. Feldschmidt, Ch. Dornberg, K. Reiter (Německo, společnost Audi) – hliníkový rám automobilu,
- malé a střední podniky: D. Anderson, R. Henderson, R. Lucas (Velká Británie, společnost Optos) – oftalmoskop²⁸ na bázi skenovacího laseru,
- neevropské země: P. S. Green (USA, společnost SRI International) – robotický systém pro složité chirurgické operace.

Další ročník soutěže se bude konat 28. 4. - 30. 4. 2009 v Praze.

3.2.6 Průmyslový vzor

Průmyslový vzor vyjadřuje vzhled výrobku jako celku nebo jeho částí, které vyplývají především z linií, obrysů, barev, tvaru, struktury povrchu, materiálu, dekoru.²⁹ Podmínkou ochrany je novost a individuální povaha výrobku.

Novost znamená, že veřejnosti nebyl přede dnem podání přihlášky k zápisu nebo přede dnem vzniku práva přednosti zpřístupněn shodný průmyslový vzor.

Individuální povahu má průmyslový vzor v případě, že z něj má informovaný uživatel jiný dojem než z průmyslového vzoru již zveřejněného.

Právo k průmyslovému vzoru se nevztahuje na vzhledové znaky výrobku:

- které jsou podmíněny jejich technickou funkcí,

²⁸ Oční zrcátko, přístroj pomocí něhož je pozorováno oční pozadí.

²⁹ Čl. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES o právní ochraně (průmyslových) vzorů. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

- které musí být napodobeny, aby výrobek mohl být začleněn nebo připojen k výrobku jinému.³⁰

Ochrana průmyslovým vzorem poskytuje majiteli výlučné právo k užívání a zabránění užívání, tzn. výrobu, nabízení, uvádění na trh, dovoz, vývoz nebo používání výrobku, v němž je vzor obsažen.

Z ochrany jsou vyjmuty některé případy, kdy je průmyslový vzor:

- využíván pro soukromé neobchodní účely,
- využíván pro účely pokusů,
- využíván pro účely vzdělávání,

Práva se nelze také dovolávat u:

- zařízení na lodích a letadlech zapsaných v jiné zemi, které se přechodně ocitly na území dotyčného státu,
- náhradních dílů za účelem opravy těchto lodí a letadel,
- oprav těchto lodí a letadel.³¹

Doba ochrany je 5 let s možností prodloužení vždy o pět let až na maximální možnou dobu ochrany 25 let ode dne podání přihlášky.

3.2.6.1 Průmyslový vzor Společenství

Chránit se průmyslovým vzorem Společenství je možné od roku 2002 na základě ***Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství***.

Ochrana probíhá prostřednictvím dvou typů průmyslových vzorů:

- registrovaný průmyslový vzor,
- neregistrovaný průmyslový vzor.

Registrovaný průmyslový vzor poskytuje výlučné právo k vnějšímu vzhledu výrobku nebo jeho části, k jeho užívání a možnosti užívání zakázat. Doba ochrany u registrovaného vzoru je již zmíněných pět let s možností prodlužování až na 25 let.

³⁰ Čl. 7, odst. 1,2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES o právní ochraně (průmyslových) vzorů. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

³¹ Čl. 13, odst.2 Směrnice EP a Rady 98/71/ES o právní ochraně (průmyslových) vzorů. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Registrace zde poskytuje určitou jistotu pro případ, že dojde k porušení práv. Ochrana registrovaným průmyslovým vzorem probíhá od roku 2003.

Neregistrovaným průmyslovým vzorem Společenství je možné se chránit od roku 2002, ochrana probíhá obdobným způsobem jako u vzoru registrovaného. K získání ochrany není nutné podávat žádnou přihlášku. Oproti registrovanému vzoru má pouze krátkodobý charakter, doba ochrany je stanovena na dobu tří let od prvního zveřejnění. Jediné právo, které dává neregistrovaný vzor svému majiteli, je právo zabránit kopírování.

Průmyslový vzor Společenství platí na celém území Společenství, tzn. má jednotnou povahu. Může být zapsán, zrušen nebo převeden pouze pro území celého Společenství. Vzorek může být předmětem licence, buďto pro celé Společenství, anebo jeho část.

Přihláška k průmyslovému vzoru se podává u Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM)³² nebo u úřadu pro průmyslové vlastnictví v členském státě, pro země Beneluxu je to Úřad pro průmyslové vzory Beneluxu.

Po podání přihlášky probíhá přezkum všech náležitostí a následně registrace a publikace ve Věstníku průmyslových vzorů Společenství. Celá procedura registrace trvá přibližně osm týdnů s možností odložení zveřejnění ve Věstníku až o 30 měsíců.³³

Zájemce o ochranu průmyslovým vzorem Společenství může podat také tzv. hromadnou přihlášku, která umožňuje registraci více vzorů na základě jedné přihlášky. Vzory obsažené v přihlášce jsou na sobě nezávislé a musí být ze stejné třídy členění.³⁴

3.2.7 Ochranná známka Společenství

Ochranná známka Společenství vznikla přijetím ***Nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství*** a prakticky funguje od roku 1996.

Ochrannou známku Společenství mohou tvořit všechna označení, schopná grafického ztvárnění, pokud jsou způsobilá rozlišit výrobky nebo služby jednoho podniku od výrobků

³² OHIM (Office for Harmonization in the Internal Market) je oficiální registrační kancelář pro ochranné známky a průmyslové vzory Společenství. Jedná se o nezávislou, neziskovou agenturu Společenství zřízenou roku 1994 v Alicante ve Španělsku.

³³ Čl. 50 Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

³⁴ Pro účely průmyslových vzorů Společenství se užívá členění podle Locarnské smlouvy zakládající mezinárodní třídění průmyslových vzorů, kterou spravuje WIPO.

nebo služeb jiných podniků.³⁵ Ochrannou známku mohou tvořit slova, jména, písmena, podpisy, číslice, zkratky, kresby, obrazy nebo trojrozměrná vyobrazení atd.

Ochranná známka dává majiteli právo zabránit třetí osobě ve využívání, pokud se jedná o:

- totožnou ochrannou známku se zapsanou známkou Společenství,
- stejnou nebo podobnou ochrannou známku, pokud hrozí záměna,
- stejnou nebo podobnou známku, ale k odlišným výrobkům, pokud by tak mohla tato známka těžit z dobrého jména ochranné známky Společenství.

Komunitární ochranná známka je jednotná pro celé území Společenství a existuje současně se známkami národními. Licenci je možné získat také pouze pro část území Společenství. Doba platnosti ochranné známky Společenství je 10 let s možností obnovy vždy o deset let.

Registrace známky probíhá prostřednictvím OHIM nebo národních úřadů. Po přezkumu přihlášky a jejím zveřejnění běží tříměsíční lhůta pro podávání námitek ze strany některého z majitelů dřívějších známek. Po uplynutí této doby bez námitek je známka registrována, opětovně publikována a je vystaven certifikát k ochranné známce Společenství.

3.3 Duševní vlastnictví v České republice

Česká republika jako člen Evropské unie je vázána pravidly a předpisy tohoto nadnárodního uskupení a oblast duševního vlastnictví není výjimkou. Právní předpisy pro ochranu duševního vlastnictví jsou plně harmonizovány s právem Evropské unie.

Kromě toho, že musí Česká republika dodržovat závazky na evropské úrovni, musí brát v úvahu také úroveň mezinárodní. Na tomto poli je ČR členem WTO i WIPO, což svědčí o tom, že oblast ochrany a prosazování práv duševního vlastnictví není v ČR ignorována.

3.3.1 Práva autorská

Autorské právo patří do působnosti Ministerstva kultury ČR, odboru autorského práva. Tento orgán sleduje úroveň ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících, navrhuje legislativu, poskytuje informace a uděluje povolení k výkonu kolektivní správy.

³⁵ Čl. 4 Nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Kolektivní správci jsou organizace sdružující autory, výkonné umělce a výrobce zvukových a obrazových záznamů. Zastupují majitele práv při udělování souhlasu s užitím díla, při poskytování licencí a vybírají poplatky související s rozmnožováním děl.

V České republice působí šest kolektivních správců:

- DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura,
- OSA, Ochranný svaz autorský zastupující autory hudebních děl,
- INTERGRAM, Nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů,
- OOA-S, Ochranná organizace autorská - Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl,
- Občanské sdružení GESTOR, zastupující autory výtvarných děl,
- OAZA, Ochranná asociace zvukařů – autorů.³⁶

Základní legislativní úpravu stanovuje ***zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským***. Obsahem práva autorského jsou práva osobnostní a majetková. Osobnostní práva jsou nepřevoditelná a vztahují se pouze na autora. Majetková práva, opačně od osobnostních, převoditelná jsou, a to na základě smlouvy.

Zákon umožňuje užití děl bez souhlasu autora prostřednictvím tzv. zákonné licence. Této možnosti je využíváno v případech, jako jsou citace, užití při občanských a náboženských obřadech, licence pro zdravotně postižené osoby, licence pro sociální zařízení aj. Zákon také upravuje právo pořizovatele k databázi, ochranu práv a kolektivní správu práv.³⁷

³⁶ Ministerstvo kultury. Dostupné z WWW:
http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=121/2000&PC_8411_l=121/2000&PC_8411_ps=10#10821.

³⁷ §1 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským.

Tab. 3.2: Obsah práva autorského

Osobnostní práva	Majetková práva
<ul style="list-style-type: none"> • právo rozhodnout o zveřejnění díla, • právo přivlastňovat si autorství, včetně práva rozhodnout, jakým způsobem má být autorství uvedeno, • právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně díla, • právo autora na odstoupení od smlouvy z důvodu změny přesvědčení, • právo provést drobné tvůrčí změny díla před jeho vydáním. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. právo dílo užít, kterým se rozumí: <ul style="list-style-type: none"> • právo na rozmnožování díla, • právo na rozšiřování, pronájem, půjčování a vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla, • právo na sdělování díla veřejnosti, zejména <ul style="list-style-type: none"> ○ právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla, ○ právo na vysílání díla rozhlasem či televizí, ○ právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla, ○ právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla, 2. právo na odměnu při opětovném prodeji originálu díla uměleckého, 3. právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu.

Zdroj dat: BusinessInfo, 2009.

3.3.2 Práva průmyslová

V oblasti ochrany průmyslového vlastnictví je ústředním orgánem Úřad průmyslového vlastnictví (ÚPV), v jehož čele stojí předseda jmenovaný vládou. ÚPV je především známkovým a patentovým úřadem, ale jeho činnost zahrnuje i ostatní druhy průmyslových práv.

Jak již bylo zmíněno, právo České republiky je harmonizováno s právem uniijním, což znamená, že výrazné odchylky v úpravě ochrany průmyslového vlastnictví bychom hledali obtížně. V tab. 3.3 jsou uvedeny základní české legislativní akty upravující práva průmyslového vlastnictví.

Tab. 3.3: České zákony upravující práva k průmyslovému vlastnictví

Typ průmyslového vlastnictví	Legislativní úprava
Patenty	Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
Užitné vzory	Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech
Průmyslové vzory	Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
	Zákon č. 474/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
Topografie polovodičových výrobků	Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových výrobků
Ochranná známka	Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
Zeměpisná označení a označení původu	Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení

Zdroj dat: BusinessInfo.cz, 2009. Vlastní zpracování.

Následující část kapitoly je zaměřena na statistické údaje týkající se práv k průmyslovému vlastnictví.

Patenty

Počet udělených patentů neustále narůstá, mění se ovšem forma, jak je zřejmé z tab. 3.4. Počet patentů udělených národní cestou narůstal až do roku 2003 a od roku následujícího je vykázován značný pokles. Tento trend je způsoben především narůstajícím počtem evropských patentů s účinky pro Českou republiku. Z celkového počtu 1 805 udělených patentů v roce 2003 byly pouze 3 evropské patenty. V roce 2007 bylo uděleno celkem 3 944 patentů, z tohoto počtu bylo 1 203 patentů národních a 2 741 evropských patentů.

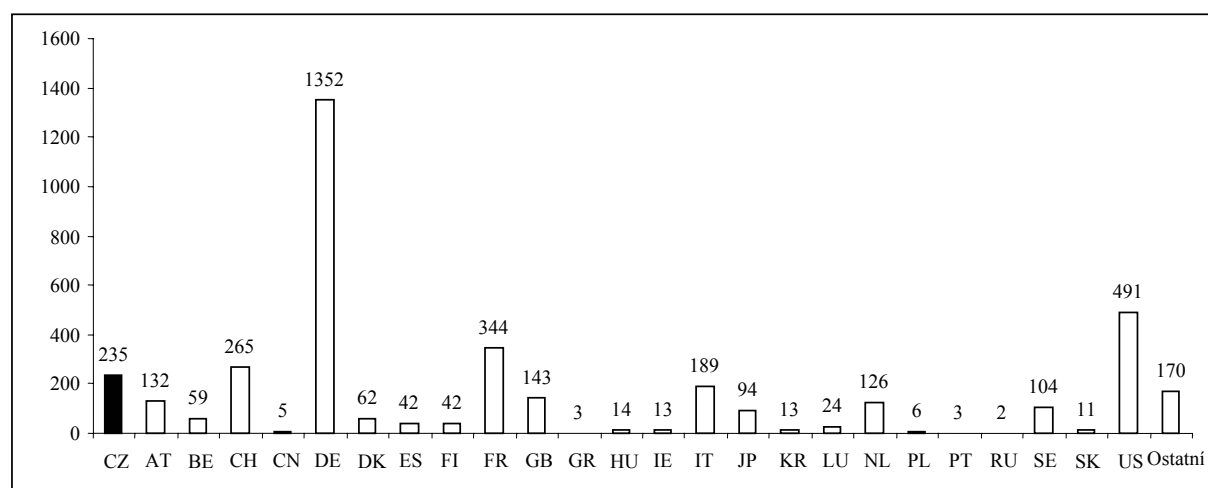
Tab. 3.4: Udělené patenty

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Udělené patenty národní cestou	1611	1719	1805	1802	1514	1551	1324	1203
Evropské patenty s účinky pro ČR				3	102	753	1993	2741
Celkem	1611	1719	1805	1805	1616	2304	3317	3944

Zdroj dat: ÚPV. Výroční zpráva 2007.

Nejvíce patentů bylo uděleno v roce 2007 v oblasti organické chemie (469), lékařských, zubních a hygienických přístrojů (364) a dopravy (300). Nejméně udělených patentů (5) směřovalo do oblasti jaderné techniky, přičemž se jednalo pouze o zahraniční přihlašovatele.³⁸

Graf 3.1: Udělené patenty dle země původu

Zdroj dat: ÚPV. Výroční zpráva 2007. Vlastní zpracování.

³⁸ ÚPV. Výroční zpráva 2007, str. 39-40. Dostupné z WWW: <http://www.upv.cz/cs/publikace/rocenka/rocenka.html>.

Dle země původu bylo nejvíce patentů uděleno německým subjektům, 1 352 udělených patentů v roce 2007. Subjektům původem z ČR bylo uděleno 235 patentů.

Užitné vzory

Zápis užitných vzorů má poměrně kolísavý průběh. Počet přihlášek tradičně převyšuje počet zapsaných užitných vzorů, převahu zde mají domácí přihlašovatelé. Od roku 2000 do roku 2003 docházelo k poklesu podávání přihlášek a zápisu užitných vzorů, rok 2004 představoval nárůst a od tohoto roku docházelo opět k poklesu. Rok 2007 pak vykázal opět nárůst v počtu podaných přihlášek a zapsaných užitných vzorů.

Tab. 3.5: Přihlášky a zápis užitných vzorů

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Přihlášky celkem	1288	1166	1121	1117	1213	1185	1082	1125
- domácí přihlašovatelé	1205	1091	1053	1066	1138	1105	1000	1053
- zahraniční přihlašovatelé	83	75	68	51	75	80	82	72
Zapsané užitné vzory	1156	1162	1043	1022	1104	1085	1021	1059
- domácí přihlašovatelé	1089	1099	967	962	1042	1019	938	990
- zahraniční přihlašovatelé	67	63	76	59	62	66	83	69

Zdroj dat: ÚPV. Výroční zpráva 2007.

V roce 2007 bylo podáno celkem 1 125 přihlášek, z toho 1 053 přihlášek patřilo domácím přihlašovatelům. Z celkového počtu podaných přihlášek bylo úspěšně zapsáno 1 059 užitných vzorů, z toho 990 domácími přihlašovatelí a 69 přihlašovatelí zahraničními.

Z počtu 69 zapsaných užitných vzorů zahraničními přihlašovatelí bylo nejvíce ze Slovenské republiky (31) a z Německa (11).³⁹

Nejvíce přihlášek bylo podáno v oblasti staveb, dopravy, zdraví a zábavy, dopravy materiálů, skladování. Oblastmi s nejmenším počtem přihlášek byly jaderná technika, hutnictví a oblast papíru.⁴⁰

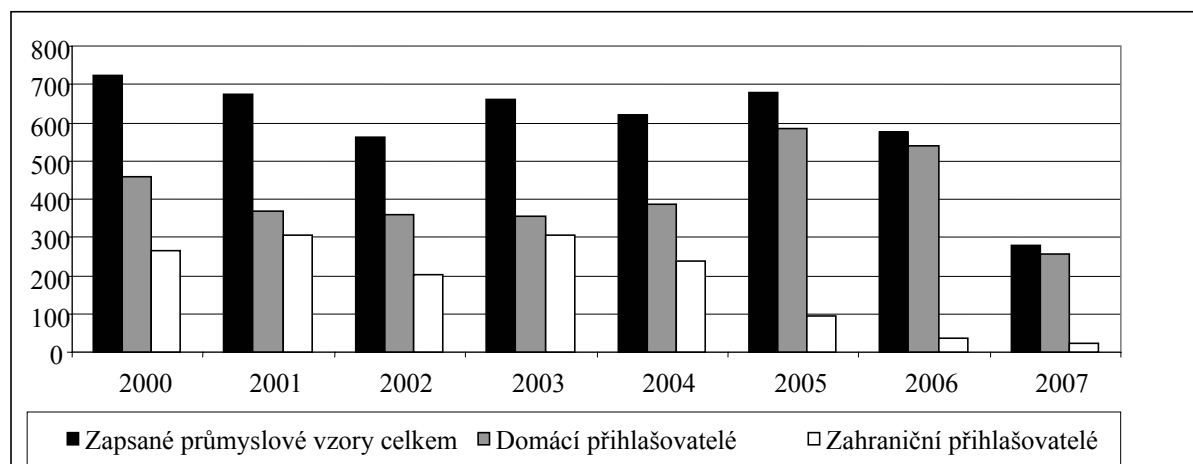
Průmyslové vzory

V zápisu průmyslových vzorů je patrný kolísavý průběh, přičemž v posledním období dochází ke znatelnému poklesu. Od roku 2005 je také znatelný velký rozdíl mezi domácími a zahraničními přihlašovatelí (graf 3.2).

³⁹ ÚPV. Výroční zpráva 2007, str. 45. Dostupné z WWW: <http://www.upv.cz/cs/publikace/rocenka/rocenka.html>.

⁴⁰ ÚPV. Výroční zpráva 2007, str. 48. Dostupné z WWW: <http://www.upv.cz/cs/publikace/rocenka/rocenka.html>.

Graf 3.2: Zapsané průmyslové vzory

Zdroj dat: ÚPV. Výroční zpráva 2007. Vlastní zpracování.

V roce 2005 bylo zapsáno 675 průmyslových vzorů, z toho pouhých 95 zahraničními přihlašovatelí. Celkový počet zápisů v roce 2006 poklesl na 576 a v roce 2007 dokonce na 279 zapsaných průmyslových vzorů. Z tohoto počtu bylo učiněno 258 zápisů domácími subjekty a 21 zahraničními subjekty.

Ochranná známka

Počet zapsaných ochranných známek do roku 2002 narůstal až na 19 288 zapsaných známek a od následujícího období je vykazován pokles. V roce 2007 bylo zapsáno 13 042 ochranných známek, 8 211 národní cestou a 4 831 mezinárodním zápisem.

Tab. 3.6: Zapsané ochranné známky

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Národní ochranné známky	9071	10126	10621	9585	8658	9013	8858	8211
- z toho domácím přihlašovatelům	6641	7132	8297	7695	7268	7979	7931	7316
- z toho zahraničním přihlašovatelům	2430	2994	2324	1890	1390	1034	927	895
Mezinárodní ochranné známky	8535	8090	8667	8411	7145	6990	5942	4831
Celkem	17606	18216	19288	17966	15803	16003	14800	13042

Zdroj dat: ÚPV. Výroční zpráva 2007.

Z celkového počtu 8 211 národních ochranných známek zapsaných v roce 2007 bylo 7 316 od domácích přihlašovatelů a 895 od přihlašovatelů zahraničních, přičemž nejvíce z nich bylo z USA (166) a Německa (112).⁴¹

⁴¹ ÚPV. Výroční zpráva 2007, str. 55-56. Dostupné z WWW: <http://www.upv.cz/cs/publikace/rocenka/rocenka.html>.

Zeměpisná označení a označení původu

Úřad průmyslového vlastnictví eviduje ve svém seznamu označení původu/zeměpisných označení 200 položek.⁴² V převážné většině se jedná o vína (Pavlovické ohnivé, Pražský výběr) a pivo (Budějovické pivo, Krušovice), ale také jiné zemědělské a potravinářské výrobky (Vodňanská kachna, Karlovarské lázeňské oplatky) a výrobky nezemědělské povahy (Sokolovské brikety, Český křišťál).

3.4 Shrnutí

Evropská unie stále více pocítuje nutnost ochrany práv duševního vlastnictví, neboť tuto oblast považuje za jeden z klíčových prvků pro rozvoj vnitřního trhu. Institucionálně zastřešuje tuto oblast v EU Rada pro konkurenceschopnost.

Postup v této oblasti se snaží harmonizovat, což je zřejmé ze zavedení ochranné známky a průmyslového vzoru Společenství. EU se snaží také docílit vytvoření patentu Společenství, který prozatím nahrazuje evropský patent udělovaný Evropskou patentovou organizací. Kromě toho, že jsou státy vázány předpisy Evropské unie, musí se řídit také pravidly WIPO a WTO vzhledem k členství v těchto mezinárodních organizacích.

Ochrana autorských práv je v Evropské unii odlišná podle druhu práva. Nejdelší dobu (70 let) jsou chráněny díla literární a umělecká, kinematografická a audiovizuální. Zde nalezneme také rozdíl oproti WTO a WIPO, neboť tyto dvě organizace poskytují ochranu autorským právům na dobu padesáti let.

V roce 2008 přijala Evropská komise Zelenou knihu: Autorské právo ve znalostní ekonomice, která si klade za cíl především podporu šíření znalostí v internetovém prostředí. Z tohoto důvodu dokument stanovuje výjimky z ochrany autorským právem pro knihovny a archívy, vyučovací a výzkumné účely, zdravotně postižené osoby a obsah vytvářený uživateli.

Oblast průmyslových práv je neméně důležitá. Biotechnologické vynálezy jsou chráněny na základě vnitrostátního patentového práva. EU si klade za cíl vytvořit patent Společenství. Prozatím je ochrana poskytována národními systémy a evropským patentovým systémem, v rámci kterého je Evropskou patentovou organizací udělován evropský patent. Doba ochrany patentu je 20 let.

⁴² Ke konci listopadu 2008. Úplný výčet viz. příloha.

Další možností, jak chránit vynálezy, je užitný vzor, který má oproti patentu jednodušší proces registrace. Ochrana probíhá na národní úrovni a doba ochrany je stanovena na dobu deseti let. V oblasti průmyslového vlastnictví jsou chráněna také zeměpisná označení, doménová jména, průmyslový vzor a ochranné známky.

Průmyslové vzory a ochranné známky jsou chráněny na úrovni Společenství. Postup udělování známek Společenství a průmyslových vzorů Společenství je koordinován v rámci Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM), který je registrační kancelář. Průmyslový vzor Společenství funguje od roku 2002, je platný na celém území Společenství a má jednotnou povahu. Udělován je na dobu 5 let s možností prodloužení až na 25 let. Ochranná známka Společenství byla zavedena již v roce 1996 a stejně jako u průmyslového vzoru je jednotná na celém území Společenství. Doba ochrany je stanovena na 10 let a lze ji prodloužit vždy o dalších deset let.

Česká republika jako člen Evropské unie má právní předpisy na ochranu duševního vlastnictví plně harmonizovány s předpisy evropskými. Na mezinárodní úrovni je povinna respektovat závazky vyplývající z členství ve WTO a WIPO. Institucionálně zastřešuje právo autorské Ministerstvo kultury ČR a právo průmyslové spadá do působnosti Úřadu průmyslového vlastnictví, jehož hlavní činností je oblast známkového a patentového práva.

4 Vymahatelnost práv duševního vlastnictví

Výroba padělků a pirátství je stále větším problémem. S tím, jak se rozvíjí společnost, technologie a využívání internetu, zvětšuje se nelegální činnost v této oblasti. Tento problém není významný pouze s ohledem na podniky a majitele práv, ale znamená také ohrožení bezpečnosti a lidského zdraví.

Pirátství způsobuje ztrátu příjmů z investic a prodeje. Podniky investující do vědy a výzkumu jsou méně konkurenceschopné, zhoršuje se jejich postavení na trhu a jejich dobré jméno je poškozeno. Vzhledem k faktu, že velmi často jsou padělány výrobky jako léky, cigarety či alkohol, dochází k ohrožování zdraví spotřebitelů. Vážné následky mohou způsobit i věci běžné spotřeby, jako hračky, sportovní potřeby (např. jízdní kolo) a mnoho dalších, které obsahují nebezpečné látky nebo vadné součástky.

V neposlední řadě je problematická činnost organizovaných zločineckých skupin a teroristických organizací. Pro ně znamená padělání snadný zdroj příjmů pro jejich další činnost. S padělký je často přepravováno i další nelegální zboží.

Boj proti tomuto jevu je velmi složitý. Důležitá je spolupráce nejen mnoha různých institucí, ale především států celého světa. Mnohdy není možné určit zemi původu padělaného zboží, je proto potřeba zvyšovat preventivní opatření především ve státech s menší úrovní ochrany práv duševního vlastnictví. Důležitou roli zde sehrávají také celní orgány, které kontrolují zboží při přechodu hranic. Nestačí ale provádět pouze kontroly a preventivní opatření. Velmi důležité je přijímat kroky, které zajistí dodržování stanovených pravidel a zejména vymahatelnost práv k duševnímu vlastnictví.

V následujícím textu jsou představeny nástroje pro řešení sporů a vymáhání práv prostřednictvím WTO a WIPO. Jsou zde uvedeny příklady sporů. Další část kapitoly je zaměřena na Evropskou unii, legislativní akty v této oblasti a vztah k třetím zemím. V závěru kapitoly je zmíněno řešení sporů ohledně duševního vlastnictví v EU a některé příklady.

4.1 Nástroj pro řešení sporů ve WIPO

WIPO má vlastní nástroj pro řešení sporů v oblasti duševního vlastnictví. Od roku 1994 funguje v rámci WIPO Arbitrážní a smírčí centrum pro řešení mezinárodních komerčních sporů mezi soukromými subjekty a to jak ve smluvních tak i mimosmluvních

vztazích. WIPO nemá závazné donucovací prostředky, používá především procesy založené na vzájemné dohodě dotčených stran sporu.

Centrum rozlišuje tři procesy řešení sporů:

- arbitráž,
- smír,
- odborné rozhodnutí.

Arbitráž je mimosoudní soukromé řešení sporů, na jehož konci je přijato závazné rozhodnutí. Důležité je, že s rozhodnutím musí souhlasit všechny dotčené strany, tzn. je nutné dosáhnout konsensu. Strany si samy vybírají arbitry, tím je zajištěna dostatečná neutralita. O sporu může rozhodovat jeden společný arbitr nebo tříčlenný tým (každá strana si zvolí svého arbitra a ti si pak zvolí předsedu).

Existuje také možnost využít zrychlené arbitráže, u které je zkrácena doba celého procesu, sníženy náklady a je zde účasten pouze jeden rozhodce. Celý proces trvá nejdéle tři měsíce oproti devíti měsícům běžné arbitráže.

Smír je nezávazná procedura založená na tom, že strany chtějí prosazovat své obchodní zájmy. Smírce se snaží dosáhnout dohody mezi dotčenými stranami. WIPO rozlišuje dva způsoby zprostředkování smírů, z nichž si strany sporu jeden volí. V prvním případě je smírce pouze zprostředkovatelem k usnadnění komunikace a pomáhá jednotlivým stranám porozumět zájmům druhé strany. Druhou možností je, že smírce zhodnotí spor a dotčené strany se následně rozhodnou, zda řešení nabízené smírcem přijmou, či nikoliv.

U **odborného rozhodnutí** je spor řešen expertem v určité oblasti na základě dohody stran. Expert nejprve provede posouzení daného problému, na které mohou navazovat další návrhy a následné výklady. Rozhodnutí experta je závazné, pokud se ovšem strany nedohodly jinak.

4.1.1 Doménová jména

WIPO také chrání internetové domény a řeší spory v této oblasti. Domény jsou rozlišovány podle jednotlivých úrovní. Nejdůležitější úroveň (*Generic Top Level Domain*, gTLD) je koncová část adresy za tečkou jako „.com“, „.int“, „.org“ a další. WIPO vede mimo jiné databázi národních domén (*Country Code Top Level Domain*, ccTLD). Databáze obsahuje v současnosti (únor 2009) 252 ccTLDs. Jako příklad můžeme uvést např. českou doménu „.cz“, francouzskou „.fr“ nebo švýcarskou „.ch“.

S rostoucí oblibou internetu a jeho využíváním ke komerčním účelům nabývají doménová jména stále většího významu. Slouží k identifikaci společností a v mnoha případech jsou ochrannými známkami. S tím, jak roste význam domén, přibývá subjektů zneužívajících již existující názvy. To se projevuje především formou *cybersquattingu* a *typosquattingu*.⁴³ Za účelem řešení tohoto problému vznikl v roce 1999 nástroj pro řešení sporů v oblasti doménových jmen (*The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy*, UDRP).

UDRP řeší pouze spory, které splňují tři základní podmínky:

1. registrované doménové jméno je shodné nebo podobné ochranné známce žalobce,
2. osoba žádající o zápis nemá ke spornému doménovému jménu žádná práva ani oprávněné zájmy,
3. doménové jméno je registrováno a používáno ve zlém úmyslu.

Po podání stížnosti žalobcem, má obžalovaný právo se vyjádřit k dané věci. Následně je ustanoven jednočlenný nebo tříčlenný administrativní panel, který rozhoduje ve sporu. V panelu jsou zastoupeny osoby nezávislé, nezaujaté, se zkušenostmi v oblastech mezinárodního známkového práva, elektronického obchodu a se znalostmi problémů spojených s internetem.

Panel nemá pravomoc ukládat peněžní náhradu a náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí může nabývat tří podob. Sporné doménové jméno je převedeno na žalobce nebo je zrušeno. Usnesení může znít také ve prospěch obžalovaného. Ten je pak oprávněn doménu nadále užívat. Pokud se strany dohodnou před přijetím rozhodnutí, musí být řízení ukončeno.

Tab. 4.1: Celkový počet případů v letech 1999-2008

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Počet případů	1	1 857	1 557	1 207	1 100	1 176	1 456	1 824	2 156	2 329
Počet doménových jmen	1	3760	2465	2042	1774	2599	3312	2806	3545	3945
gTLD	1	3739	2402	2002	1718	2497	3173	2605	3294	3430
ccTLD	0	21	63	40	56	102	139	201	251	515

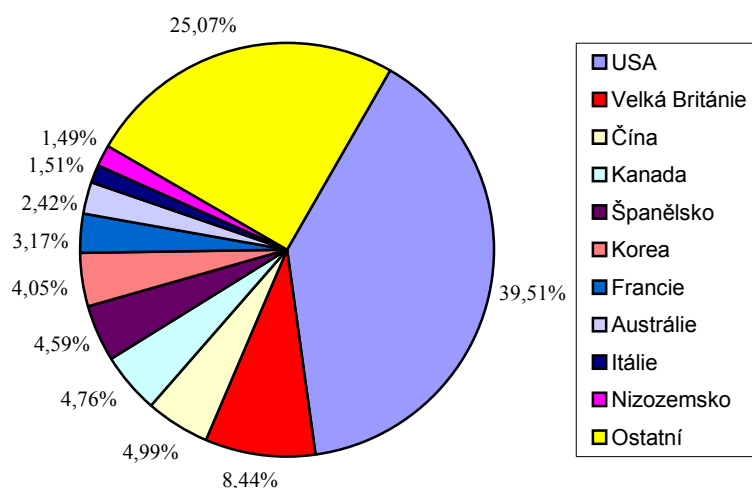
Zdroj dat: WIPO, 2009.

⁴³ Cybersquatting je registrování shodných názvů domén s již existujícími názvy přidáním jiné přípony nebo připojením jednoho slova.

Typosquatting znamená registrování takových názvů domén, které předpokládají překlepy, chyby v názvu známých jmen (např. Microsft místo Microsoft, Googkle místo Google).

Počet případů, které UDRP řeší od roku 2003 narůstá. V roce 2007 prošlo organizací 2 156 případů, v roce 2008 bylo evidováno 2 329 případů. Počet doménových jmen účastnících se sporů také narůstá, přestože se v letech 2000 až 2003 projevoval opačný trend. V roce 2008 bylo ve sporech řešeno 3 945 doménových jmen. Z tohoto počtu bylo 3 430 gTLD a 515 ccTLD. V rámci gTLD jsou nejčastěji řešeny stížnosti ohledně domén s příponou „.com, .net a .org.“ V případě národních domén se nejvíce rozhodovalo ve věcech doménových jmen s francouzskou příponou „.fr,“ švýcarské „.ch“ a australské „.au.“⁴⁴ Nejčastějšími oblastmi sporů jsou: oblast biotechnologie a farmacie; bankovníctví a finance, internet a informační technologie. Nejméně sporů probíhá v oblasti pojišťovnictví a výroby luxusního zboží.⁴⁵

Graf 4.1: Žalující strany v letech 1999 - 2009 podle země původu

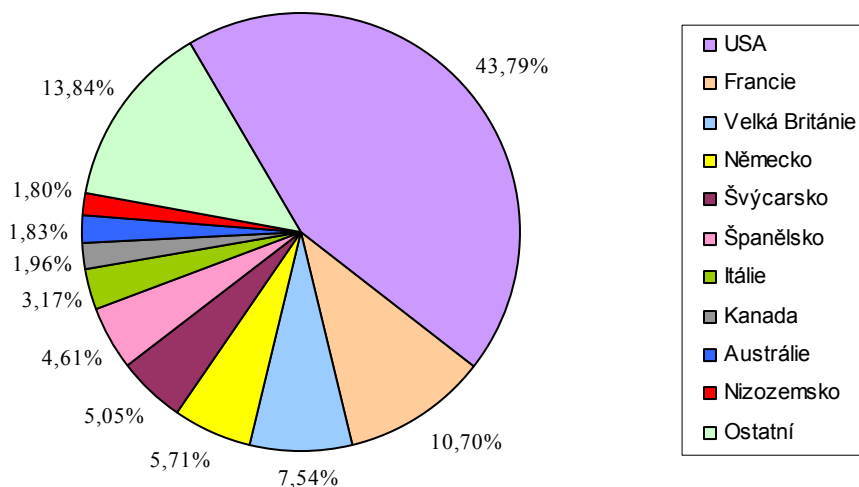
Zdroj dat: WIPO, 2009.

Nejvíce aktivní v podávání stížností byly v průběhu celého období fungování systému urovnávání sporů v oblasti doménových jmen společnosti ze Spojených států amerických. Na celkovém počtu firem, které podaly stížnost, se podílely 39,51 %. K častým zemím původu žalujících stran patří také Velká Británie, Čína, Kanada aj.

⁴⁴ WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/statistics/>.

⁴⁵ WIPO. Dostupné z WWW: <http://www.wipo.int/amc/en/domains/statistics/legalindex.jsp>.

Graf 4.2: Obžalované společnosti v letech 1999 - 2009 podle země původu

Zdroj dat: WIPO, 2009.

Na celkovém počtu obžalovaných firem se nejvíce podílejí, stejně jako u žalujících stran, podniky z USA (43,79 % všech společností). Dalšími místy původu jsou v mnoha případech Francie, Velká Británie, nebo Německo a mnoho dalších.

V následujícím textu jsou uvedeny příklady dvou sporů dvou známých společností. Jedná se o Lego Juris A/S a Google, Inc.

Porušení práv společnosti Lego Juris A/S

Dánský koncern Lego je globální společností v oblasti výroby a prodeje hraček. Podnik je majitelem ochranné známky LEGO a dalších ochranných známek užívaných v souvislosti se značkou LEGO a výrobou hraček. Společnost je také majitelem ochranné známky LEGOLAND a vlastní více než 450 doménových jmen obsahujících výrazy lego a legoland.

Level 5 Corp., firma z Dominikánské republiky zaregistrovala v únoru 2008 doménové jméno „legolanddenmark.com“ a v březnu 2008 „legolland.com“. Společnost Lego podala v listopadu téhož roku na společnost Level 5 Corp. stížnost. Ta měla možnost se do prosince k dané věci vyjádřit, ale neučinila tak.

Žalobce zahrnul do stížnosti především tyto faktory:

- sporná doménová jména jsou identická nebo podobná ochranné známce v držení žalobce a jsou tedy matoucí,

- obžalovaný nemá žádná práva ani oprávněné zájmy ke sporným doménovým jménům,
- zmíněná doménová jména byla registrována a užívána ve zlém úmyslu,
- zmíněná dvě doménová jména by měla být převedena na žalobce.

Panel řešící spor poukázal na fakt, že společnost Lego je dostatečně světově známá a nepředpokládá se, že by si toho obžalovaný nebyl vědom. Dodatek zeměpisného označení v doménovém jménu „legolanddenmark.com“ nemá dostatečnou rozlišovací schopnost a uživatelé si tak mohou tuto internetovou adresu spojovat se žalobcem. Druhé doménové jméno „legoland.com“ je utvořeno chybou v názvu ochranné známky žalobce a je tedy považováno za typosquatting.

Obžalovaný nepředložil žádné důkazy, které by potvrdily práva nebo existují oprávněný zájem ke sporným doménovým jménům. Vzhledem k povaze těchto domén bylo rozhodnuto, že byly užívány ve zlém úmyslu odlákat spotřebitele od společnosti Lego a přitáhnout tak komerční zisk.

Panel zhodnotil, že žalobce předložil dostatečné důkazy k prokázání pravdivosti všech bodů stížnosti. Rozhodl se tedy, že sporná doménová jména budou převedena na žalobce.

Porušení práv společnosti Google, Inc.

Americká společnost Google podala v lednu roku 2005 stížnost na Mohammeda Jabbariho, který si zaregistroval doménové jméno „google.ir“. Google je světově známou společností vlastnící ochrannou známku GOOGLE a množství doménových jmen obsahující výraz „google.“

Google ve stížnosti argumentoval především tím, že sporné doménové jméno je shodné s jeho ochrannou známkou, a že obžalovaný nemá k doménovému jménu žádná práva ani oprávněné zájmy. Google vyjádřil přesvědčení, že doména profitovala z jeho známosti a byla registrována ve zlém úmyslu. Obžalovaný prohlásil, že doménu registroval na základě osobních zájmů pasivně ji držet bez úmyslu užívání.

Panel potvrdil shodu doménového jména s ochrannou známkou, které tak může uvádět internetové uživatele v omyl. Pasivní držba doménového jména identického se světoznámou ochrannou známkou nemůže být považováno za poctivé jednání. Google během řízení prokázal aktivní užívání doménového jména. Panel dále sdělil, že nebyly prokázány

oprávněné zájmy obžalovaného, a že doména byla registrována a užívána ve zlém úmyslu. Panel se tedy rozhodl převést sporné doménové jméno na žalobce.

4.2 Řešení sporů ve WTO

TRIPS upravuje podmínky pro dodržování práv duševního vlastnictví a stanovuje takové nástroje, které povedou k důslednému dodržování těchto práv. Řízení musí být nestranná a spravedlivá. Konečné rozhodnutí vychází z důkazů, je písemné a vždy odůvodněné.

V občanskoprávním a správním řízení mohou být přijímána rozhodnutí, která zabrání dalšímu porušování práv. Strany mají nárok na to být zastoupeny nestranným a nezávislým právním zástupcem. Soudní orgány mohou nařídit dotčené straně upuštění od porušování práv k duševnímu vlastnictví. Mají také pravomoc stanovit náhradu škody nebo možnost přikázat odstranění zboží z obchodní sítě a v některých případech i jeho zničení.

Soudy mají na základě dohody TRIPS možnost přijímat prozatímní opatření bez slyšení druhé strany, která je o tomto následně vyrozuměna. V trestním řízení pak mohou být ukládány tresty odnětí svobody, peněžité pokuty a dále také zabavení, konfiskace a zničení zboží porušující daná práva.

Při předcházení sporům je nejdůležitějším prvkem prosazování transparentnosti a spolupráce v předávání důležitých informací. Pokud ke sporům v této oblasti dojde, vztahují se na ně čl. 22 a 23 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů.⁴⁶

4.2.1 Systém řešení sporů

Systém pro řešení sporů je využíván v těch případech, kdy některý ze států WTO přijme opatření, které je dalšími státy považováno za porušení obchodních pravidel a dohod stanovených WTO. Systém je založen na dvou stupních jednání. Prvním stupněm jsou konzultace dotčených států. Pokud se státy mezi sebou nedohodnou, přechází se ke stupni druhému.

Nejprve je sestaven tzv. panel, který je složen ze tří expertů z různých zemí. Panel posoudí spor a učiní prozatímní rozhodnutí. Strany sporu pak mají týden na vyjádření. Poté je vydána panelem konečná zpráva pro strany sporu a po třech týdnech je zpráva zveřejněna

⁴⁶ Čl. 22 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů – Vyrovnání a zastavení ústupků.
Čl. 23 Ujednání o pravidlech a řízení při řešení sporů – Posílení multilaterálního systému. Dostupné z WWW: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/28-dsu_e.htm.

pro všechny státy WTO. Orgán pro urovnávání sporů má šedesát dní na přijetí této zprávy. Do této doby se mohou jednotlivé strany sporu odvolat.⁴⁷

Tab. 4.2: Počet sporů ve WTO podle termínu žádosti o konzultaci

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Celkový počet sporů	25	39	50	41	30	34	23	37	26	19	12	20	13	19	388
TRIPS	0	5	5	4	5	3	1	0	1	0	0	0	0	0	24

Zdroj dat: WTO, 2009. Vlastní zpracování.

Od počátku existence WTO do roku 2008 bylo zahájeno 388 konzultací. Největší aktivita se projevovala v prvních pěti letech fungování WTO. V roce 2008 bylo zahájeno 19 konzultací. Z celkového počtu 388 konzultací se týkalo TRIPS pouze 24 konzultací. V posledních pěti letech nebyla zahájena žádná konzultace v oblasti TRIPS. Jedna žádost o konzultaci byla předložena v roce 2003, zbylých 23 případů se uskutečnilo v letech 1996 až 2001. Ve třinácti případech z celkových 24 došlo ke vzájemné dohodě stran, ve třech případech nebyl ustanoven panel, ani nebyla ohlášena dohoda. Pouze v osmi případech byl vytvořen panel expertů pro řešení sporů.⁴⁸

Tab. 4.3: Strany sporu v letech 1995 - 2008

Žalobce	Počet sporů	Obžalovaný	Počet sporů
USA	15	ES	5
ES	6	USA	4
Austrálie	1	Indie	2
Kanada	1	Japonsko	2
Brazílie	1	Argentina	2
		Kanada	2
		Dánsko	1
		Řecko	1
		Pákistán	1
		Portugalsko	1
		Švédsko	1
		Brazílie	1
		Irsko	1

Zdroj dat: Zdroj dat: WTO, 2009. Vlastní zpracování.

⁴⁷ Odvolací orgán WTO je stálý orgán složený ze sedmi osob, které jsou voleny na čtyřleté období. V současném období (leden 2009) odvolacím orgánu jsou zastoupeni členové z Brazílie, Filipín, USA, Japonska, Itálie, Číny a Jižní Afriky.

⁴⁸ WTO. Dostupné z WWW: http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_subjects_index_e.htm#trips.

USA jsou nejaktivnější zemí v podávání stížností, za celé období let 1995 – 2008 bylo na jejich žádost zahájeno 15 jednání. K dalším žalujícím stranám v oblasti TRIPS patřily ES, Austrálie, Kanada a Brazílie. Na straně obžalovaných je zastoupeno 13 států. Největší počet žalob připadá na ES (5) a USA (4). Během období byly podány dvakrát stížnosti na Indii, Japonsko, Argentinu, Kanadu a jednou na Dánsko, Řecko, Pákistán, Portugalsko, Švédsko, Brazílii a Irsko. Z tabulky 4.2 je patrné, že spory se netýkají pouze Evropské unie jako celku, ale stížnosti jsou předkládány také proti jednotlivým členům.

Jako příklad jsou v následujícím textu uvedeny dva spory. V první případě se jedná o žalobu USA a ES proti Japonsku. V druhém případě jsou žalobcem opět USA, obžalovaným ES.

Spor ve věci ochrany zvukových záznamů

V únoru roku 1996 podaly USA žádost o konzultaci s Japonskem. USA byly toho názoru, že Japonsko neposkytuje ochranu zvukových záznamů v dostatečné míře. Jednalo se především o dobu ochrany, princip národního zacházení a zacházení podle nejvyšších výhod. V květnu roku 1996 vstoupila do sporu Evropská unie. Argumentovala zejména tím, že ochrana po dobu 50 let se vztahuje na zvukové záznamy vytvořené od 1. 1. 1946. Japonsko pochybilo zahrnutím záznamů vyprodukovaných po 1. 1. 1971.

Japonsko v prosinci 1996 sdělilo rozhodnutí o doplnění japonského autorského zákona, který měl vejít v platnost v březnu roku 1997. Oba žalobci považovali tento krok za dostatečný a bylo rozhodnuto o ukončení sporu. V případě USA byla dohoda oficiálně oznámena v únoru 1997, v případě ES v listopadu 1997.

Nedostatečná ochrana pro ochranné známky a zeměpisná označení

V červnu 1999 podaly USA žádost o konzultaci s ES z důvodu nedostatečné ochrany pro ochranné známky a zeměpisná označení pro zemědělské výrobky a potraviny. V dubnu 2003 podala žádost o konzultaci ve stejné věci Austrálie. Oba státy ovšem požadovaly oddělené ustanovení panelu. Ve sporu byly účastny jako třetí strany také Argentina, Brazílie, Kanada, Čína, Tchaj-wan, Kolumbie, Guatemala, Indie, Mexiko, Nový Zéland, Turecko.

Ve sporu se jednalo především o nedostatečnou legislativní úpravu. Austrálie a USA byly toho názoru, že Společenství staví nečlenské státy EU do méně výhodné pozice, tzn. neposkytuje princip národního zacházení a zacházení podle nejvyšších výhod. V žalobě

bylo také konstatováno, že není zajištěna dostatečná ochrana pro ochranné známky ve vztahu k zeměpisným opatřením.

Panel souhlasil se žalobci ve věci poskytování národního zacházení. V případě vztahu mezi ochrannými známkami a zeměpisnými označeními přijal stanovisko, které shledalo jednání ES jako oprávněné v souladu s možností poskytovat výjimky na základě dohody TRIPS. Zpráva panelu byla zveřejněna pro ostatní členy WTO v březnu roku 2005 a v dubnu zprávu přijal Orgán pro urovnávání sporů. Bylo rozhodnuto, že ES musí dát svou legislativu do souladu s dohodou TRIPS do dubna 2006.

4.3 Vymahatelnost práv v Evropské unii

Evropská unie poskytuje ochranu duševního vlastnictví prostřednictvím vnitrostátních systémů ochrany a v několika případech na úrovni Společenství (průmyslový vzor Společenství, ochranná známka Společenství). Stejně jako tuto ochranu poskytuje, přijímá také opatření ve snaze zamezit trestné činnosti v oblasti práv duševního vlastnictví a zajistit lepší vymahatelnost těchto práv.

V roce 2004 byla přijata *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví*. Směrnice zmiňuje, že ochrana duševního vlastnictví je důležitá pro úspěšné fungování společného trhu. Zároveň přikládá význam řešení problému ochrany duševního vlastnictví na mezinárodní úrovni, kde je EU vázána dohodou TRIPS a členské státy smlouvami spravovanými WIPO. Mezi jednotlivými státy existují rozdíly v nástrojích k dodržování práv duševního vlastnictví. Směrnice si klade za cíl harmonizovat právní předpisy jednotlivých členských států tak, aby byla zajištěna vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany vnitřního trhu.⁴⁹

Členské státy mají dbát o to, aby přijímaná opatření, řízení a nápravná opatření byla spravedlivá, nestranná a zároveň účinná, přiměřená, odrazující a zabráňující vzniku překážek obchodu.⁵⁰ K zajištění důkazů mohou soudní orgány přijímat opatření i bez slyšení protistrany. Při řízení o porušení práva duševního vlastnictví jsou soudní orgány oprávněny nařídit osobám porušující právo, aby poskytly potřebné informace o zboží, službě, výrobcích, dodavatelích a dalších subjektech podílejících se na porušování daného práva.

⁴⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

⁵⁰ Čl. 3, odst. 1,2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Před vynesením konečného rozhodnutí mohou soudy přijímat předběžná opatření, mezi která patří prozatímní soudní zákaz k zamezení porušení práva, soudní zákaz pokračovat v případném porušování práva, nebo podmínění jednání složením jistiny, také může být nařízeno zabavení zboží. Pokud je prokázáno, že k porušování dochází v obchodním měřítku, mají soudní orgány možnost přijmout rozhodnutí o předběžném zabavení majetku. Po učinění konečného rozhodnutí ve věci jsou přijímána:

- nápravná opatření (stažení z obchodních kanálů, konečné odstranění z obchodních kanálů, zničení),
- soudní zákazy,
- alternativní opatření v podobě zaplacení peněžního vyrovnání.

V závěru směrnice je ustanovena povinnost členských států předložit tři roky po 29. dubnu 2006 zprávu o provádění směrnice. Evropská komise vypracuje na základě těchto zpráv dokument, ve kterém bude vyhodnoceno uplatňování a případné návrhy změn této směrnice.

4.3.1 Vztah k nečlenským státům EU

Evropská unie se snaží harmonizovat předpisy mezi jednotlivými členskými státy. Uvědomuje si však, že práva duševního vlastnictví jsou porušována v celosvětovém měřítku. Přijímá proto také opatření ve vztahu k třetím zemím. Vzhledem k tomu, že obchod s padělaným zbožím neustále roste, je důležité zasáhnout co nejdříve. Významnou roli zde tedy sehrávají celní správy členských států a Generální ředitelství pro daně a celní unii. Tyto orgány blíže spolupracují s majiteli práv, kteří mohou předkládat žádosti o zásah celních orgánů. Ve spolupráci s průmyslem vznikl mechanismus pro poskytování důležitých a naléhavých informací prostřednictvím dvou typů formulářů:

- formulář "Red alerts" pro podávání informací o zboží podezřelém z porušování práv duševního vlastnictví,
- formulář "New Trends" pro poskytování informací o nových trendech v padělání.

Právní rámec pro jednání celních správ a přijímání potřebných opatření tvoří:

- Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví

a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo,

- Nařízení Komise č. 1891/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 o zásahu celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení některých práv k duševnímu vlastnictví a opatření, která mají být přijata vůči zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo.

Evropská komise, členské státy a další instituce bojují proti pirátství a padělání zaváděním různých iniciativ a přijímáním akčních plánů. Poslední úspěšnou iniciativou byla akce MEDI-FAKE a Infrastruktura, společná akce EU a USA.

Akce MEDI-FAKE se konala v roce 2008 a byla zaměřena na celní kontrolu léčiv vstupujících na území Evropské unie. Výsledkem bylo 34 mil. zadržených ilegálních léčiv, mezi kterými byly např. léky proti rakovině, malárii, antibiotika, léky proti bolesti, nebo léky, z kterých se vyrábějí drogy.⁵¹ Operace Infrastruktura byla zacílena na kontrolu padělání integrovaných obvodů a příslušenství počítačových sítí.

V následujícím textu jsou představeny tři významné dokumenty v oblasti vymáhání a ochrany práv k duševnímu vlastnictví. Jsou jimi Akční plán účinné reakce celních orgánů na padělání a pirátství, Strategie prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích a Obchodní dohoda proti padělání.

Akční plán účinné reakce celních orgánů na padělání a pirátství

Evropská komise předložila 11. 10. 2005 ***Sdělení o reakci celních orgánů na nejnovější vývoj v oblasti padělání a pirátství.*** Toto sdělení hodnotí problém pirátství a obsahuje Akční plán účinné reakce celních orgánů na padělání a pirátství. Plán nabízí doporučení ve třech hlavních oblastech, kterými jsou:

- zvýšení ochrany na úrovni Společenství,
- zlepšení partnerství mezi celními orgány a podniky,
- posílení mezinárodní spolupráce.

Akční plán bere v úvahu ochranu spotřebitelů v EU, neboť padělané výrobky mohou ohrozit jejich zdraví a bezpečnost. Je proto nutné zajistit zlepšení celních kontrol. Zvýšení

⁵¹ Dostupné z WWW:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1980&format=HTML&aged=0&language=en&guiLanguage=en>.

ochrany na úrovni Společenství se vztahuje především na oblast právních předpisů a zlepšení operativních výsledků. Vzhledem k tomu, že oblast práva duševního vlastnictví se rychle vyvíjí, musí právní předpisy odpovídat současným, ale i budoucím požadavkům. Je také potřeba podporovat společné operace celních orgánů a zajistit účinné a efektivní fungování informačního systému pro výměnu údajů mezi celními orgány.

Celní orgány jsou aktivními subjekty v boji proti pirátství a padělání. Je však také nutné podporovat větší iniciativu držitelů práv, kteří podávají žádosti o přijetí opatření celními úřady. Důležitým faktorem je také zvyšovat osvětu a informovanost podniků a veřejnosti. Tímto by bylo zajištěno, že společnost bude mít dostatečné povědomí o možných negativních vlivech padělaného zboží.

Problémem pirátství netrpí pouze Evropská unie, ale i další státy, proto je nezbytné řešit problém také na mezinárodní úrovni. Důležitá je spolupráce se Světovou celní organizací, Europol, či Interpol. Významné je také uzavírání bilaterálních dohod, neboť jsou nástrojem vzájemné spolupráce a výměny informací a zkušeností. Zvláštní pozornost je věnována Číně, ze které plyne většina padělaného zboží.

Tab. 4.4: Žádosti o přijetí opatření celními orgány

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet žádostí	981	1 287	1 671	1 886	2 888	5 525	7 160	10 260

Zdroj dat: DG Taxation and Customs Union, 2009. Vlastní zpracování.

Počet žádostí o přijetí akce celními orgány neustále narůstá. Zatímco mezi léty 2000 a 2003 byl růst počtu žádostí relativně pozvolný (za celé období 2000 – 2003 o 905 žádostí), v dalších letech je možné zaznamenat růst výraznější. V roce 2004 bylo podáno 2 888 žádostí o přijetí akce, v roce 2007 to bylo již 10 260 žádostí, což představuje nárůst o 3 100 žádostí oproti předchozímu roku.

Tab. 4.5 : Počet registrovaných případů a množství zabaveného zboží

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet registrovaných případů	6 253	5 056	7 553	10 709	22 311	26 704	37 334	43 671
Množství zabaveného zboží	67 790 546	94 421 497	84 951 039	92 218 700	103 546 179	75 733 068	128 631 295	79 076 458

Zdroj dat: DG Taxation and Customs Union, 2009. Vlastní zpracování.

V roce 2000 bylo celními orgány registrováno 6 253 případů a bylo zabaveno 67 790 546 kusů padělaného zboží. Přestože byl v roce 2001 zaznamenán pokles v počtu

registrovaných případů, od následujícího roku je vykazován růst. V roce 2007 bylo zaznamenáno 43 671 registrovaných případů. Z tohoto počtu bylo 80 % akcí přijatých na základě žádostí podniků a držitelů práv. Zbýlých 20 % opatření bylo zavedeno na základě podezření z porušování práv duševního vlastnictví, bez žádosti majitelů práv.⁵² Ukazatel počtu zabaveného zboží měl v průběhu let 2000 až 2007 kolísavý průběh. Zatím největší objem zboží, 128 631 295 kusů, byl zadržen v roce 2006. V roce 2007 bylo zabaveno 79 076 458 kusů padělků.

Tab. 4.6: Počet případů a množství zabaveného zboží v roce 2007 podle typu produktu

	Počet případů	Podíl v %	Počet zboží	Podíl v %
Potraviny, nápoje	64	0,15	1 924 896	2,43
Kosmetika, výrobky pro osobní péči	1 504	3,44	6 103 171	7,72
Oblečení a doplňky	26 670	61,07	17 783 130	22,49
- sportovní oblečení	3 255	7,45	1 441 502	1,82
- ostatní oblečení	11 030	25,26	5 025 682	6,36
- doplňky	6 547	14,99	6 290 642	7,96
- obuv	5 837	13,37	5 025 304	6,35
Elektronika	2 097	4,80	3 648 348	4,61
Počítače	896	2,05	246 236	0,31
CD, DVD, kazety	2 502	5,73	3 298 813	4,17
Klenoty, hodinky	4 148	9,50	1 787 016	2,26
Hračky, hry	744	1,70	4 685 037	5,92
Ostatní	2 583	5,92	8 357 699	10,57
Cigarety	418	0,96	27 161 056	34,35
Léky	2 045	4,68	4 081 056	5,16

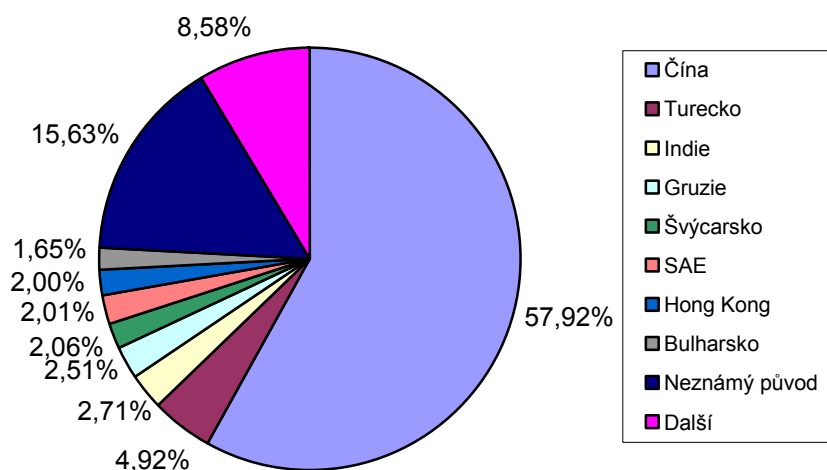
Zdroj dat: DG Taxation and Customs Union, 2009.

Největší počet případů byl v roce 2007 registrován u oblečení a doplňků, tj. 61,07 % všech případů. Druhou oblastí v pořadí jsou klenoty a hodinky s podílem 9,50 %. Nejmenší počet případů byl v roce 2007 zaznamenán v případě potravin, nápojů a cigaret. Cigarety zaujímají na celkovém počtu případů podíl 0,96 %, ovšem na množství zabaveného zboží se podílejí 34,35 %. Nejmenší podíl na celkovém množství zabavených výrobků zaujímají počítače (0,31 %), klenoty, hodinky (2,26 %), potraviny a nápoje (2,43 %).

⁵² Report on Community customs activities on counterfeit and piracy. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics2007.pdf.

Nejvíce případů v roce 2007 zaznamenaly celní úřady Francie, 14 293 z celkového počtu 43 671 registrovaných případů. Nejméně akcí bylo přijato Lucemburskem, které evidovalo pouze 30 případů. Lucembursko také zachytilo nejmenší počet padělků, 32 354 padělaných výrobků. Největší množství zboží, 17 457 211 kusů, zadržely celní úřady Itálie.⁵³

Graf 4.3: Padělané zboží v roce 2007 podle země původu

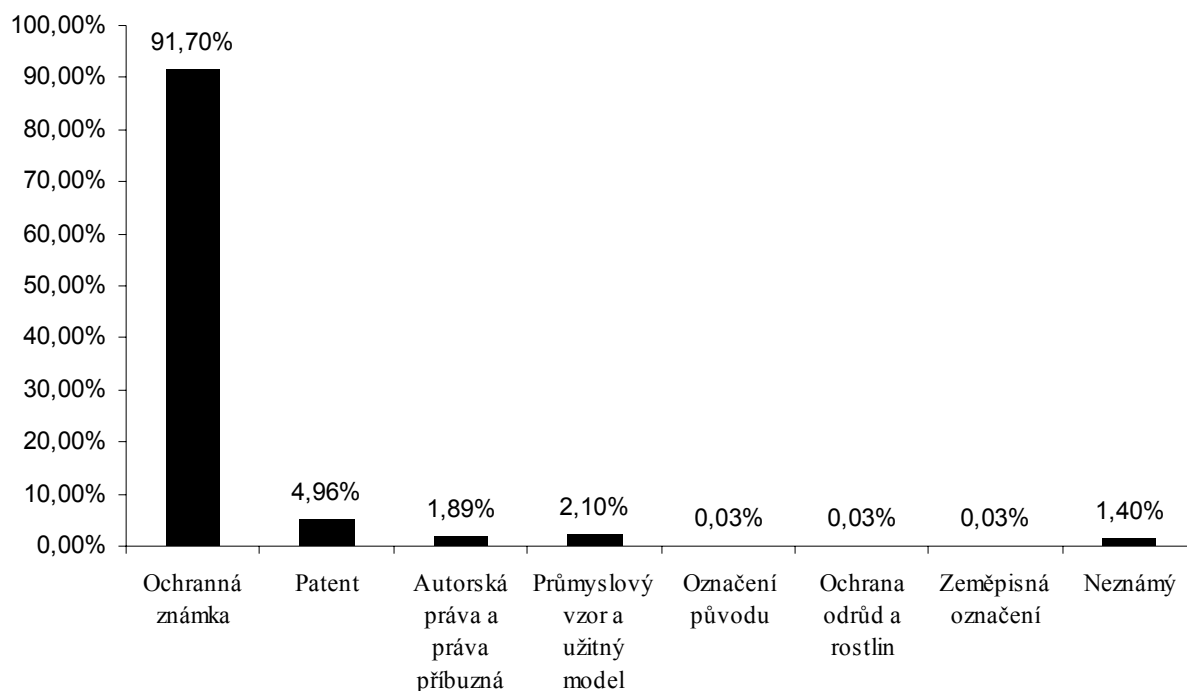

Zdroj dat: DG Taxation and Customs Union, 2009. Vlastní zpracování.

V roce 2007 mělo téměř 60 % všeho zadrženého zboží původ v Číně. Tento podíl představuje obrovský rozdíl oproti ostatním zemím. Státem, ze kterého plynul druhý největší objem padělků, bylo Turecko s podílem 4,92 %. Další země se podílejí na celkovém množství zadrženého zboží méně než třemi procenty. U 15,63 % zabaveného zboží v roce 2007 nebyl původ zjištěn.

⁵³ Report on Community customs activities on counterfeit and piracy. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics2007.pdf.

Graf 4.4: Pirátství podle typu práva duševního vlastnictví v roce 2007

Zdroj dat: DG Taxation and Customs Union, 2009. Vlastní zpracování.

Nejčastějším případem pirátství je porušování práv k ochranným známkám. V roce 2007 se jednalo o 91,7 % všech případů. Druhým nejčastějším případem je zneužívání patentů s podílem 4,96 %. Z tohoto je vidět propastný rozdíl mezi jednotlivými typy práv k duševnímu vlastnictví. Označení původu, zeměpisná označení, ochrana odrůd a rostlin nezaujímaly na celkovém počtu případů pirátství v roce 2007 ani jednorozměrný podíl.

Strategie prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích

V roce 2005 přijalo Generální ředitelství pro obchod *Strategii prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích*. Strategie si klade za cíl prostřednictvím dlouhodobého plánu zlepšit situaci ve třetích zemích, posílit spolupráci a zvýšit informovanost držitelů práv a ostatních subjektů. Strategie navrhuje několik opatření, kterými by byl řešen problém padělání a pirátství:

1. určení prioritních zemí,
2. uzavírání vícestranných a dvoustranných dohod, ve kterých je obsažena kapitola o duševním vlastnictví a tvoří základ pro spolupráci, dialog a urovnávání sporů,

3. vedení politického dialogu jako nástroje objasnění důležitosti ochrany duševního vlastnictví,
4. poskytování odborné a technické spolupráce méně vyspělým zemím, které nemají potřebné zdroje pro zavádění dostatečné ochrany práv duševního vlastnictví,
5. zavádění nástrojů pro urovnávání sporů a postihování těch zemí, které práva duševního vlastnictví porušují,
6. vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru,
7. zlepšení informovanosti veřejnosti a držitelů práv ve třetích zemích,
8. posílení spolupráce mezi jednotlivými útvary Evropské komise zabývajícími se problematikou duševního vlastnictví.

Evropská unie provádí pravidelné průzkumy o prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích, sbírá údaje o padělaném zboží zachyceném na hranicích EU a další informace od držitelů práv a jiných subjektů. Porovnává také význam zemí z hlediska velikosti obchodní výměny. Na základě všech těchto dat je následně zpracován seznam prioritních zemí, tzn. zemí, na které EU zaměřuje svou pozornost v oblasti práv duševního vlastnictví. Strategie prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích člení prioritní země na zdrojové, tranzitní a cílové. Evropská komise vymezuje další tři kategorie států z hlediska jejich významu.

Do první kategorie patří jedna země s nejvyšší prioritou. V hodnocených oblastech vykazuje nejhorší výsledky a na celkovém množství padělaného zboží vstupujícího do EU se podílí zhruba dvěma třetinami.⁵⁴ Touto zemí, ačkoliv zde dochází k jistému zlepšení, je Čína.

Evropská unie má vůči Číně vypracovánu strategii (*EU – China Country Strategy Paper*) na léta 2007 – 2013, která se zabývá řadou oblastí. Jsou zde řešeny otázky sociální, politické, také ekonomické a obchodní. Ochrana duševního vlastnictví je strategií řazena mezi hlavní témata politického dialogu. V dokumentu je zmíněn také význam finančních instrumentů, jakou jsou Národní indikativní plán, Program obchodní spolupráce a program Asia – Invest. Význam má také sektorový dialog o duševním vlastnictví mezi oběma zeměmi.

⁵⁴ Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/ipr_epc_countries_en.htm

Potřeba posílení ochrany práv duševního vlastnictví je vyjádřena také ve Sdělení Evropské komise z roku 2006 s názvem EU – Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost. Důraz je zde kladen především na zlepšení plnění závazků vyplývajících ze členství ve WTO. Nejnovějším počinem bylo přijetí dvou dohod na setkání obou zemí v lednu 2009. Jedná se o:

- Akční plán o celní spolupráci mezi EU a Čínou v oblasti dodržování práv duševního vlastnictví,
- Dohoda mezi EU a Čínou a drogových prekursorech.⁵⁵

Druhou kategorií tvoří státy, ve kterých je vysoká úroveň výroby, tranzitu, nebo spotřeby padělaného zboží. Tyto země mají s Evropskou unií nějaký typ preferenčního vztahu. Rusko a Ukrajina uzavřely s EU Evropskou smlouvu o partnerství, kterou se zavázaly dodržovat určitý standard v oblasti dodržování práv duševního vlastnictví. Dále zde můžeme zařadit Chile (obchodní dohoda s EU) a Turecko, které patří mezi kandidátské státy.

Pro třetí kategorii se bere v úvahu také vysoká úroveň výroby, tranzitu, nebo spotřeby padělaného zboží. Patří zde státy s předpokladem hlubšího obchodního vztahu s Evropskou unií. Do této kategorie řadí EU Koreu, Sdružení států jihovýchodní Asie (*Association of Southeast Asian Nations*, ASEAN) se zvláštním zaměřením na Thajsko, Malajsii, Filipíny, Indonésii a Vietnam, Jihoamerický společný trh (*Mercado Común del Sur*, MERCOSUR) s důrazem na Brazílii, Argentinu, Paraguay.

Obchodní dohoda proti padělání

Posledním a doposud nedokončeným počinem bylo zahájení jednávání o **Obchodní dohodu proti padělání** (*The Anti – Counterfeiting Trade Agreement*, ACTA) v roce 2007. Dohoda, na jejímž jednání se kromě EU podílí řada světových ekonomik (např. USA, Austrálie, Kanada, Švýcarsko, Mexiko, Singapur), si klade za cíl vytvořit mezinárodní rámec pro zlepšení situace v oblasti dodržování práv duševního vlastnictví. ACTA identifikuje tři hlavní oblasti:

- mezinárodní spolupráci jako klíčovou část dohody zahrnující výměnu informací, technickou pomoc a spolupráci mezi institucemi a agenturami zasazujícími se o dodržování práv duševního vlastnictví,
- donucovací praktiky pro zajištění lepší ochrany práv ve spolupráci s držiteli práv, podniky a veřejností, kterou je nutno lepe informovat,

⁵⁵ Prekursor je výchozí látka, ze které prostřednictvím chemické přeměny vzniká koncový produkt.

- právní rámec, který by více odrážel současné potřeby, zahrnující nejen opatření na hranicích, kriminální činnost, ale i informační společnost a internetový přenos.

Jak již bylo zmíněno, ACTA prozatím nebyla přijata. Od zahájení procesu negociace v roce 2007 proběhly tři kola jednání. První kolo se konalo v červnu 2008 v Ženevě a diskuze byla zaměřena především na hraniční kontroly a opatření přijímána celními správami. Druhé kolo proběhlo v červenci 2008 ve Washingtonu. Státy potvrdily cíle dohody a debatu směřovaly především do oblasti přijímání předběžných opatření, zajišťování důkazů, stanovování náhrady škody aj. Zatím poslední kolo jednání, které se uskutečnilo v říjnu 2008 v Tokiu, bylo zacíleno na diskuzi o kriminální činnosti a prosazování práv duševního vlastnictví.

4.3.2 Řešení sporů v Evropské unii

Pokud dojde k porušení práv duševního vlastnictví, mají podniky možnost bránit se na národní úrovni. Na úrovni Společenství existuje několik možností obrany. Neformálním nástrojem je systém SOLVIT. Formálně je možné řešit spory pomocí Evropského soudního dvora nebo Soudu prvního stupně.

4.3.2.1 SOLVIT

SOLVIT je on-line systém pro spolupráci při řešení problémů, které vznikly nesprávným používáním právních předpisů v oblasti vnitřního trhu orgány veřejné správy. Systém funguje od roku 2002 a přijímá stížnosti od občanů a podniků. Dá se říci, že se jedná o mechanismus pro alternativní řešení sporů. Systém je tvořen 30 národními centry, kromě členských států EU, jsou zde zahrnuty také Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

SOLVIT se snaží všechny spory vyřešit do deseti týdnů. Pokud je to možné navrhne konkrétní radu, jak problém vyřešit. Vzhledem k faktu, že se jedná o neformální jednání, návrh SOLVITU nemusí být přijat. V případě, že systém řešení nenalezne, pokusí se najít další možnosti postupu.

Systém řeší pouze stížnosti na orgány veřejné správy, jak už bylo řečeno. Případy, kdy vznikne spor mezi podniky, nebo podnikem a spotřebitelem, se SOLVIT nezabývá. Nemůže pomoci ani v případech, kdy již probíhá soudní řízení.

4.3.2.2 Evropský soudní dvůr

Evropský soudní dvůr (*The European Court of Justice*, ESD) vznikl v roce 1952 na základě Smlouvy o Evropském společenství uhlí a oceli. Sídlem ESD je město Lucemburk. Soudní dvůr je složen z 27 soudců (jeden z každého členského státu) a osmi generálních advokátů. Funkční období členů ESD je šest let. Soudci si volí ze svého středu předsedu, který vykonává tuto funkci po dobu tří let.

Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat v případě několika typů žalob. Jedná se o:

- řízení o předběžné otázce – vnitrostátní soudy mohou požádat o upřesnění výkladu práva nebo přezkum platnosti právního aktu Společenství,
- žalobu pro nesplnění povinnosti – kontrola toho, zda členské státy plní povinnosti vyplývající z práva Společenství,
- žalobu na neplatnost – žaloba proti některému orgánu Společenství, kterou se žalobce dožaduje zrušení aktu přijatého těmito orgány,
- žalobu na nečinnost – žaloba proti orgánu Společenství, jestliže nepřijal rozhodnutí, oprávněná pouze v případě, že byl orgán nejprve vyzván, aby jednal,
- opravný prostředek proti rozsudku Soudu prvního stupně vztahující se na právní otázky,
- přezkum rozhodnutí Soudu prvního stupně týkající se žalob proti usnesením Soudu pro veřejnou službu.⁵⁶

Tab. 4.7: Řízení před Evropským soudním dvorem

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zahájená řízení celkem	502	503	470	556	527	467	535	573
- z toho duševní vlastnictví	6	15	8	9	8	24	23	28
Ukončená řízení celkem	241	305	335	378	509	466	442	456
- z toho duševní vlastnictví	7	1	1	4	20	5	19	21

Zdroj dat: Soudní dvůr Evropských společenství, 2009. Vlastní zpracování.

Počet zahájených řízení před Evropským soudním dvorem v průběhu let 2000 až 2007 kolísal kolem pětiset řízení. V roce 2007 bylo zahájeno 573 řízení, což byl zatím nejvyšší počet zahájených jednání od roku 2000. Případy v oblasti duševního vlastnictví zaznamenaly

⁵⁶ Soud pro veřejnou službu je složen ze sedmi soudců. Rozhoduje o sporech mezi Společenstvím a zaměstnanci orgánů Společenství. Jedná se především o otázky služebního, pracovního poměru a také o otázky systému sociálního zabezpečení.

nárůst. V roce 2000 bylo z 502 zahájených řízení pouze 6 případů v oblasti duševního vlastnictví, což představuje přibližně 1 % zahájených řízení. V roce 2007 tvořil podíl zahájených řízení v oblasti duševního vlastnictví na celkovém počtu zahájených jednání necelých 5 %.

4.3.2.3 Soud prvního stupně

Soud prvního stupně (*The Court of First Instance*) je složen alespoň z jednoho soudce z každého členského státu EU. Soudci vykonávají svou funkci šest let, předseda soudu je volen na tři roky. Na rozdíl od ESD zde nejsou zastoupeni generální advokáti. Soud má pravomoc rozhodovat o:

- žalobách na neplatnost a na nečinnost,
- žalobách členských států proti Evropské komisi,
- žalobách na náhradu škody,
- žalobách členských států proti právnímu aktu Rady v oblasti státních podpor, ochranných obchodních opatření,
- opravných prostředcích proti usnesením Soudu pro veřejnou službu,
- žalobách v oblasti ochranných známek Společenství.

Tab. 4.8: Řízení před Soudem prvního stupně

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Zahájená řízení celkem	398	345	411	466	536	469	432	522
- z toho duševní vlastnictví	34	37	83	101	110	98	145	168
Ukončená řízení celkem	343	340	331	339	361	610	436	397
- z toho duševní vlastnictví	7	30	29	47	76	94	91	129

Zdroj dat: Soudní dvůr Evropských společenství, 2009. Vlastní zpracování.

Počet zahájených řízení před Soudem první instance během období let 2000 až 2007 mělo nepravidelný průběh. Od roku 2000 do roku 2004 vzrost počet zahájených řízení na 536. V dalších dvou letech byl zaznamenán pokles a v roce 2007 opět růst na 522 zahájených jednání. Oproti ESD nenalezneme v tomto ukazateli výraznější rozdíl. Soud první instance ovšem řeší více případů v oblasti duševního vlastnictví. Podíl řízení v této oblasti na celkovém počtu zahájených řízení byl v roce 2007 zhruba 32 %, což představuje šestkrát větší počet jednání ohledně porušování práv duševního vlastnictví, než je tomu u Evropského soudního dvora. Jako příklad jsou uvedeny dva spory. První se týká žaloby pro nesplnění povinnosti Německem, druhá žaloba je namířena proti Evropské komisi.

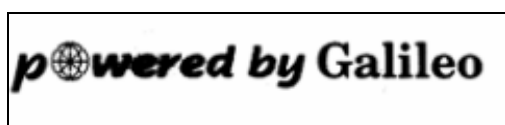
Žaloba pro nesplnění povinnosti

Dne 23. 8. 2007 Evropská komise podala žalobu na Německo pro nesplnění povinnosti. Podle Evropské komise Německo nepřijalo kroky nezbytné pro dosažení souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES o dodržování práv duševního vlastnictví. Lhůta pro provedení směrnice byla stanovena na 29. 4. 2006. Evropská komise navrhla uložit Německu náhradu nákladů řízení. Soudní dvůr přijal rozsudek k věci dne 5. 6. 2008. Soud potvrdil žalobu jako oprávněnou a uznal návrh Komise na náhradu nákladů řízení.

Spor o ochrannou známku Galileo

Skupina podniků Galileo je společenství jedenácti severoamerických a evropských leteckých společností. Název Galileo je součástí obchodních názvů, obchodních firem, názvů domén a ochranných známek, které označují telekomunikační služby v oblasti letecké dopravy, cestování, hotelnictví a zábavních služeb.

Obr. 4.1: Ochranné známky společnosti Galileo

Zdroj: Soudní dvůr Evropských společenství, 2009.

Evropská komise se rozhodla využívat pro systém družicové navigace název Galileo. Dne 21. 6. 2002 podala přihlášku k zápisu ochranné známky Společenství. Přihláška se týkala výzkumu a vývoje v oblasti družicové radionavigace.

Obr. 4.2: Ochranná známka Společenství

Zdroj: Soudní dvůr Evropských společenství, 2009.

Soud prvního stupně obdržel žalobu proti Evropské komisi 5. 8. 2003. Žaloba požadovala, aby bylo Komisi zakázáno dále užívat výraz Galileo. Také byl předložen

požadavek na zaplacení náhrady škody ve výši 50 mil. eur, která vznikla v souvislosti s používáním daného výrazu, a náhrady nákladů řízení.

Žaloba argumentovala především podobností ochranných známek a činnostmi, na které se známky vztahují. Vyjádřila také důvodné podezření, že může dojít k záměně. K poškození žalující strany mělo dojít také užíváním názvu Galileo Evropskou komisí v obchodním styku. Zároveň bylo uvedeno, že Komise způsobila škodu tím, že neprovedla průzkum o ochranných známkách.

Soud došel k závěru, že žalující straně se nepodařilo prokázat, že výraz Galileo byl Komisí užíván při obchodních jednáních. Soud je zároveň toho názoru, že nemůže dojít k záměně, ačkoliv žalující strana poskytuje řadu služeb, které mají v názvu pojem Galileo. Po zohlednění všech důkazních materiálů, vydal soud 10. 5. 2006 zamítavý rozsudek a stanovil náhradu nákladů řízení žalující stranou.

Následně podala žalující strana kasační opravný prostředek k Evropskému soudnímu dvoru. Důvodem bylo nesprávné posouzení případu Soudem prvního stupně a nedostatečné zohlednění veškeré argumentace. ESD přijal usnesení 20. 3. 2007 a potvrdil rozsudek Soudu prvního stupně.

4.4 Shrnutí

V rámci WIPO funguje Arbitrážní a smírčí centrum. Na rozdíl od WTO, které řeší spory mezi členskými státy, WIPO rozhoduje ve sporech mezi soukromými subjekty. Nástroje WIPO jsou založeny především na předpokladu vzájemné dohody stran sporu. Centrum rozlišuje tři typy procesů, kterými jsou arbitráž, smír a odborné rozhodnutí.

Ve WIPO existuje také nástroj pro řešení sporů v oblasti doménových jmen. V rámci řízení je sestaven administrativní panel. Ve věcech sporných domén mohou zaznít pouze tři typy rozsudků. Panel nemá pravomoc ukládat peněžité tresty.

Dohoda TRIPS kromě toho, že vymezuje jednotlivé typy práv k duševnímu vlastnictví, obsahuje ustanovení o nástrojích pro dodržování a vymáhání práv k duševnímu vlastnictví. Standardy stanovené dohodou TRIPS musí členské státy implementovat do národních právních řádů. Státy musí zajistit, aby majitelé práv k duševnímu vlastnictví měli možnost bránit se prostřednictvím občanskoprávních, správních a trestních řízení.

Spory jsou ve WTO řešeny prostřednictvím Orgánu pro urovnávání sporů. Pravidla procesů jsou upravena Ujednáním o pravidlech a řízení při řešení sporů. Orgán přijímá

stížnosti od členských států WTO na jiný členský stát, pokud existuje podezření, že jsou porušovány závazky vyplývající z dohod uzavřených ve WTO.

Evropská unie přijímá řadu opatření pro boj s pirátstvím. V roce 2004 byla přijata Směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví. Směrnice zohledňuje členství EU ve WTO a WIPO. Dále konstatuje, že dostatečná ochrana duševního vlastnictví může pozitivně působit na fungování společného trhu. Hlavním smyslem tohoto právního aktu je ovšem harmonizovat právní předpisy jednotlivých členských států EU. Důležitou roli sehrávají také celní orgány. V této oblasti bylo v roce 2005 předloženo Sdělení Evropské komise o reakci celních orgánů na nejnovější vývoj v oblasti padělání a pirátství. Toto sdělení obsahuje mimo jiné Akční plán účinné reakce celních orgánů na padělání a pirátství.

Důležitým dokumentem ve vztahu ke třetím zemím je Strategie prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích z roku 2005. Strategie si klade za cíl zlepšit situaci ve třetích zemích. Zatím posledním počinem mezinárodní spolupráce je otevření jednání o Obchodní dohodě proti padělání (ACTA). Dohoda se zaměřuje na vytvoření mezinárodního rámce pro zlepšení situace v dodržování práv duševního vlastnictví.

Neformálním nástrojem pro řešení sporů v EU je systém SOLVIT, který řeší stížnosti podané na orgány veřejné správy. Formálními nástroji jsou žaloby k Evropskému soudnímu dvoru a Soudu prvního stupně.

5 Závěr

Ochrana duševního vlastnictví je velmi důležitá, neboť pirátství a padělání může způsobovat značné problémy firmám investujícím do vědy a výzkumu, majitelům práv, ale také spotřebitelům. Pirátství způsobuje poškození dobrého jména a zhoršování postavení firem na trhu. Dochází ke ztrátám příjmů z prodeje a investic. V mnoha případech je ohrožena bezpečnost a zdraví spotřebitelů.

Cílem této diplomové práce bylo teoreticky vymezit problematiku práv k duševnímu vlastnictví a dále nastínit, jak jsou práva duševního vlastnictví chráněna a vymáhána a poukázat na případné rozdíly v ochraně IPR mezi WIPO, WTO a EU.

Světová organizace duševního vlastnictví vznikla roku 1967 a jak je zřejmé z názvu, je přímo zaměřena na oblast duševního vlastnictví. Ochranu práv k duševnímu vlastnictví se snaží prosazovat především prostřednictvím spolupráce mezi členskými státy WIPO a dalšími mezinárodními organizacemi.

WIPO je zaměřena také na úpravu a rozšiřování legislativy a právních aktů. Pod správou této organizace je 24 mezinárodních smluv, z nichž nejvýznamnější jsou Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví, Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl a Římská úmluva o ochraně výkonných umělců. Důležitá je také Washingtonská smlouva o ochraně duševního vlastnictví v oboru integrovaných obvodů, která ovšem ještě nevešla v platnost. Na smlouvy se v mnoha případech odkazuje Světová obchodní organizace a také Evropská unie, které navázaly na legislativu WIPO. Významným počinem bylo přijetí Digitální agendy WIPO. Tento dokument se snaží postihnout ochranu a harmonizovat právo v souvislosti s digitálním prostředím.

Světová obchodní organizace zahájila svou činnost v roce 1995 a orientuje se na podporu mezinárodního obchodu stanovováním pravidel, jejich monitorováním a prosazováním. Duševní vlastnictví představuje pro WTO pouze jeden z aspektů ovlivňujících mezinárodní obchod.

Důležité pro ochranu práv duševního vlastnictví bylo přijetí Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví, která tak začlenila tuto oblast do kontextu mnohostranného systému obchodování. Dohoda zakotvuje dodržování principů národního zacházení a zacházení podle nejvyšších výhod. TRIPS vymezuje jednotlivé typy práv a stanovuje podmínky jejich ochrany, zavádí kontrolu protikonkurenčních praktik a nástroje vedoucí k dodržování těchto práv.

Evropská unie považuje duševní vlastnictví za jeden z významných faktorů pro rozvoj vnitřního trhu. V této oblasti přijímá opatření pro harmonizaci národních předpisů. Evropská unie je členem Světové obchodní organizace a je vázána závazky plynoucími ze členství v této organizaci. Všechny státy EU jsou také zastoupeny ve WIPO a musí tedy dodržovat pravidla vyplývající ze smluv, ke kterým státy přistoupily.

Evropská unie zohledňuje význam internetového prostředí pro šíření znalostí a informací. Z tohoto důvodu byla přijata Zelená kniha: Autorské právo ve znalostní ekonomice, která má přínos především v tom, že určuje výjimky z ochrany autorského práva. Ochrana průmyslového vlastnictví probíhá ve většině případů prostřednictvím národních systémů ochrany. Na úrovni Společenství existuje prozatím pouze průmyslový vzor a ochranná známka Společenství. Neregistrovaným průmyslovým vzorem Společenství je možné se chránit od roku 2002, registrovaným od roku 2003. Ochranná známka Společenství funguje od roku 1996 souběžně se známkami národními. Evropská unie se snaží zavést také patent Společenství. Momentálně je udělován Evropskou patentovou organizací patent evropský. Ten se nevztahuje pouze na státy EU, ale i na Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Norsko, Monako, Turecko, Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Makedonii a Srbsko.

Jak již bylo řečeno, Evropská unie a její státy jsou vázány závazky, které vyplývají ze členství ve WTO a WIPO. Legislativa navazuje na tyto organizace, a proto zde existuje mnoho podobností. V oblasti autorských práv nalezneme rozdíl oproti WTO a WIPO, které poskytují ochranu na dobu maximálně 50 let. Evropská unie toto shledala jako nedostatečné a některá díla je možné chránit až 70 let. Zajímavým faktem je, že ačkoliv WTO a WIPO považuje topografie polovodičových výrobků za průmyslové vlastnictví, Evropská unie je řadí k právu autorskému. To je to dáno zejména nejasnou hranicí mezi autorským a průmyslovým vlastnictvím v oblasti výpočetní techniky.

Česká republika je vázána předpisy Evropské unie a zároveň musí dodržovat pravidla stanovená Světovou obchodní organizací a Světovou organizací duševního vlastnictví. Právo ČR v oblasti duševního vlastnictví je plně harmonizováno s právem Společenství, z čehož vyplývá, že významnější odchylky bychom hledali jen těžko. Právo autorské spadá v ČR do působnosti Ministerstva kultury a průmyslové vlastnictví má ve své působnosti Úřad průmyslového vlastnictví.

Samotná ochrana práv duševního vlastnictví však nestačí. Je nutné zavádět opatření, která zajistí důsledné dodržování a prosazování těchto práv. Za účelem řešení sporů ve WIPO vzniklo Arbitrážní a smírní centrum řešící spory mezi soukromými subjekty. Centrum rozlišuje procesy arbitráže, smírů a odborného rozhodnutí. Arbitráž je typem mimosoudního jednání, na jehož konci je přijato závazné rozhodnutí. Podmínkou je souhlas všech zastoupených stran sporu. Smír předpokládá vůli subjektů chránit své obchodní zájmy. Smírce se snaží usnadnit komunikaci mezi subjekty, popřípadě navrhuje řešení, které ovšem nemusí být přijato. V rámci odborného rozhodnutí je spor posuzován expertem na určitou oblast a jeho rozhodnutí je závazné, pokud se strany sporu nedohodly jinak.

S rostoucí oblibou internetu nabývají na významu internetová doménová jména jako identifikátory společností a často jsou i ochrannými známkami. Pozitivně je jistě možné hodnotit zapojení WIPO při řešení sporů v oblasti domény, ačkoliv nelze jednoznačně říci, zda se jedná o dostatečně efektivní nástroj. Panel pro řešení těchto sporů nemůže ukládat žádné peněžní tresty, může pouze sporné doménové jméno zrušit, převést na žalobce, nebo ponechat v užívání obžalovaného.

Při zpracování diplomové práce bylo zjištěno, že počet případů ve věci doménových jmen narůstá. V roce 2008 bylo zaznamenáno 2 329 případů, které se týkaly 3 945 doménových jmen. To je dáno tím, že předmětem jednoho sporu může být více doménových jmen. Nejčastějšími žalobci i obžalovanými jsou firmy z USA.

WIPO nemá žádné závazné donucovací prostředky, je založeno na předpokladu vzájemné shody jednotlivých stran sporu. Tento fakt může být problematický, protože subjekty nemusí být dostatečně motivovány k přijetí nápravy a upuštění od nekalého jednání. WIPO zveřejňuje obsáhlý přehled sporů ohledně doménových jmen. Na druhé straně informace, byť jen statistické, o arbitrážích, smírních řízeních a odborných rozhodnutích jsou nedostatečné. Důležité je také říci, že záleží pouze na daném státě, ke které smlouvě WIPO přistoupí, což může opět představovat komplikující faktor dodržování a vymáhání práv k duševnímu vlastnictví.

Dohoda TRIPS Světové obchodní organizace upravuje povinnost členských států implementovat do národních právních řádů závazné procedury pro řešení sporů v oblasti duševního vlastnictví. Vymezuje občanskoprávní a správní řízení, ve kterých může být nařízena náhrada škody, odstranění nebo zničení zboží. Dohoda zahrnuje také trestní řízení, v rámci něhož je možné ukládat tresty odnětí svobody, peněžité pokuty, zabavení nebo zničení zboží.

System pro řešení sporů ve WTO je využíván v případě konfliktu mezi členskými státy organizace. Nejprve probíhají konzultace. Tento první stupeň slouží k umožnění dohody států. Dalším stupněm je ustanovení panelu, který posuzuje spor a přijímá rozhodnutí.

Při zpracovávání diplomové práce bylo shledáno, že ačkoliv se Světová obchodní organizace zaměřuje i na oblast duševního vlastnictví, dominantní roli hraje obchod. Od roku 1995 do roku 2008 bylo podáno 388 žádostí o konzultaci. Z tohoto počtu se týkalo porušení dohody TRIPS pouze 6 % případů. Ve většině případů došlo ke vzájemné dohodě stran sporu. V případech, kdy byl ustanoven panel expertů, byla stanovena povinnost obžalovaných stran dát jejich legislativu do souladu s dohodou TRIPS.

Význam WTO a WIPO nelze popřít. Evropská unie zohlednila jejich roli ve Směrnici o dodržování práv duševního vlastnictví. Tento dokument se snaží především harmonizovat právní předpisy členských států EU. Právní akty přijímá Evropská unie také ve vztahu k třetím zemím. V tomto ohledu je potřeba zdůraznit důležitost celních orgánů, které jako první přicházejí do styku s padělaným zbožím a jako první také mohou přijímat nezbytná opatření k zajištění nápravy.

V roce 2005 schválilo Generální ředitelství pro obchod Evropské komise Strategii prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích. Strategie si klade za cíl zlepšit situaci ve třetích zemích a chápe jako nezbytné posílit preventivní nástroje jako je zlepšování informovanosti veřejnosti, podniků a držitelů práv. Dokument určuje tzv. prioritní země, tj. země s nejhoršími výsledky v oblasti porušování a prosazování práv duševního vlastnictví. Zemí s nejhoršími výsledky a tedy nejvyšší prioritou byla identifikována Čína.

Ačkoliv je Čína dlouhodobě považována za zemi porušující práva k duševnímu vlastnictví, je poměrně aktivní v podávání patentových žádostí u WIPO. V roce 2000 bylo podáno 22 794 patentových žádostí. Do roku 2005 docházelo ke značnému nárůstu, v tomto roce bylo podáno 84 515 patentových žádostí. Během zpracování práce se také ukázalo, že Čína není ani častým aktérem sporů v oblasti duševního vlastnictví.

Padělaného zboží narůstá. V roce 2000 bylo registrováno celními orgány Evropské unie 6 253 případů, v roce 2007 to bylo již 43 671 případů, přičemž zabaveno bylo 79 076 458 kusů padělaného zboží. Z dostupných zdrojů bylo zjištěno, že nejčastěji registrovanými případy pirátství v roce 2007 bylo padělání oblečení. U cigaret bylo zaznamenáno nejméně případů, ale na množství zabaveného zboží zaujímaly největší podíl.

Na poli mezinárodní spolupráce byla v roce 2007 zahájena jednání o Obchodní dohodě proti padělání mezi EU, USA, Austrálií a řadou dalších zemí. Dohoda si vytyčila jako cíl vytvořit mezinárodní rámec pro zlepšení situace v dodržování práv duševního vlastnictví. Jako hlavní identifikuje posílení mezinárodní spolupráce, zlepšení právního prostředí a zajištění dostatečných donucovacích prostředků pro zajištění ochrany práv duševního vlastnictví.

V Evropské unii je možné řešit spory ohledně duševního vlastnictví prostřednictvím tří nástrojů. Neformálním nástrojem je systém SOLVIT, který přijímá stížnosti proti orgánům veřejné správy pro nesprávné použití právních předpisů v oblasti vnitřního trhu. Závazná rozhodnutí jsou přijímána Evropským soudním dvorem a Soudem prvního stupně. V oblasti duševního vlastnictví je více využíván Soud prvního stupně, do jehož působnosti patří žaloby v oblasti ochranných známek. Ostatní druhy práv duševního vlastnictví zmiňovány nejsou a v seznamu sporů bychom je hledali velmi obtížně.

Počet zahájených řízení před ESD v průběhu let 2000 – 2007 kolísal, průměrně se jednalo o 516 zahájených řízení ročně. V roce 2007 bylo zahájeno 573 řízení a z tohoto počtu se oblasti duševního vlastnictví týkalo pouze 5 % zahájených řízení. U Soudu prvního stupně bylo zjištěno méně zahájených řízení za stejné období, průměrně 447 řízení ročně. Z celkového počtu 522 zahájených řízení v roce 2007 činily spory ohledně duševního vlastnictví 32 %.

Porovnáním WIPO, WTO a EU bylo zjištěno, že donucovacími prostředky disponují pouze WTO a EU, WIPO řeší spory neformálně. Nutno podotknout, že dohoda jednotlivých stran sporu, pokud nejsou k dispozici žádné postihy nezaručuje, že daný subjekt nezačne znovu páchat trestnou činnost. Přestože jsou všechny tři subjekty velmi aktivní prosazování ochrany práv duševního vlastnictví, padělaného zboží neustále přibývá. I přes fakt, že existují systémy pro řešení sporů, je často velmi obtížné označit osobu či firmu porušující práva duševního vlastnictví a zajistit ukončení páčání trestné činnosti. Do budoucna je tedy stále co zlepšovat. Především je potřeba zavést takové nástroje, jenž budou subjekty porušující práva k duševnímu vlastnictví motivovat k ukončení a nezahájení opětovné trestné činnosti v této oblasti.

Seznam literatury

1. BOHÁČEK, M. JAKL, L. *Právo duševního vlastnictví*. 1. vyd. Praha: VŠE, 2002. 324 s. ISBN 80-245-0463-4.
2. DOBŘICHOVSKÝ, T. *Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví v kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO*. Praha: Linde, 2004. 225 s. ISBN 80-7201-467-6.
3. GODICKÝ, P. *Základy práv k nehmotným statkům*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - TU Ostrava, 2003. 92 s. ISBN 80-248-0392-5.
4. ŠPINDLER, K. *Výkladový slovník z oblasti průmyslového a duševního vlastnictví*. 1. vyd. Praha: LexisNexis CZ, 2007. 94 s. ISBN 978-80-86920-19-1.
5. ŠRONĚK, I. *Světová obchodní organizace*. 2. vyd. Praha: VŠE, 1999. 69 s. ISBN 80-7079-838-6.
6. ŠTĚRBOVÁ, L. *Aktuální otázky vývoje Světové obchodní organizace*. 1. vyd. Praha: VŠE, 2001. 61 s. ISBN 80-245-0210-0.
7. UTEŠENÝ, P. *Tržní moc a duševní vlastnictví v evropském soutěžním právu*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 211 s. ISBN 80-7179-915-7.
8. *About Patents* [online]. [cit. 2008-08-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/patentscope/en/patents.html>>.
9. *Anti-Counterfeiting Trade Agreement* [online]. [cit. 2009-02-16]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Anti-Counterfeiting_Trade_Agreement>.
10. *Celní správa České republiky* [online]. c2005 Generální ředitelství cel [cit. 2008-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.cs.mfcr.cz/CmsGrc/Obchod-se-zbozim/ochrana-duse/uvod.htm>>.
11. *Copyright and Related Rights* [online]. [cit. 2008-08-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/copyright/en/>>.
12. *Counterfeit and piracy* [online]. last update 30/09/2004 [cit. 2009-01-26]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/index_en.htm>.
13. *CURIA* [online]. [cit. 2009-03-15]. Dostupné z WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo1_6308/curia>.

14. *Články ClubSymantec* [online]. c1995-2006 Symantec Corporation [cit. 2009-02-23].
Dostupné z WWW:
<http://www.symantec.com/region/cz/clubsymantec/article_2_12.html>.
15. *Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví* [online].
[cit. 2009-03-15]. Dostupné z WWW:
<<http://download.mpo.cz/get/28785/30994/330147/priloha001.txt>>.
16. *Duševní vlastnictví* [online]. c2007 Dusevnivlastnictvi.cz [cit. 2009-01-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.dusevnivlastnictvi.cz/>>.
17. *EURid* [online]. c2005-2008 EURid [cit. 2009-03-15]. Dostupné z WWW:
<<http://www.eurid.eu/>>.
18. *EUR-Lex* [online]. poslední aktualizace 13/3/2009 [cit. 2009-03-15]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>>.
19. *European Commission – External Trade – Trade Issues* [online]. [cit. 2009-03-06].
Dostupné z WWW:
<http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/index_en.htm>.
20. *European Commission – Information society* [online]. [cit. 2009-01-26]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/policy/doteu/index_en.htm>.
21. *European Union and China (EU)* [online]. last update 04/02/2009 [cit. 2009-02-23].
Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/external_relations/china/index_en.htm>.
22. *Euroskop.cz – Duševní vlastnictví* [online]. c2008 Vláda České republiky
[cit. 2008-12-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/671/sekce/dusevni-vlastnictvi/>>.
23. *Geographical Indications Gateway* [online]. [cit. 2008-08-26]. Dostupné z WWW:
<http://www.wipo.int/geo_indications/en/>.
24. *China Country Strategy Paper 2007-2013* [online]. [cit. 2009-02-23]. Dostupné z WWW: <http://www.asia-programming.eu/wcm/dmdocuments/draft_CSP_China.pdf>.
25. *China IPR SME Helpdesk* [online]. c2009 [cit. 2009-02-23]. Dostupné z WWW:
<<http://www.china-iprhelpdesk.eu/>>.
26. *Industrial Design Gateway* [online]. [cit. 2008-08-26]. Dostupné z WWW:
<<http://www.wipo.int/designs/en/>>.
27. *Intellectual Property* [online]. [cit. 2009-01-20]. Dostupné z WWW:
<<http://europa.eu/scadplus/leg/en/s06020.htm>>.

28. *Nehmotné statky* [online]. c1997-2009 CzechTrade [cit. 2009-03-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nehmotne-statky-opu/1000818/47290/#b0>>.
29. *OECD project on counterfeiting and piracy* [online]. [cit. 2008-01-17]. Dostupné z WWW: <http://www.oecd.org/document/50/0,3343,en_2649_34173_39542514_1_1_1_1,00.html>.
30. *OHIM* [online]. c1995-2009 [cit. 2009-03-02]. Dostupné z WWW: <<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/index.en.do>>.
31. *Ochranné známky.info* [online]. c2004 [cit. 2009-02-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochranne-znamky.info/index.php?page=home&lang=cz>>.
32. *Protection of rights* [online]. last update 01-09-2008 [cit. 2009-03-13]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/index_52_en.htm>.
33. *Průručka pro podnikání v roce 2008* [online]. c2006 Hospodářská komora ČR [cit. 2009-03-09]. Dostupné z WWW: <http://www.komora.cz/hk-cr/hlavni-zpravy/art_24353/prirucka-pro-podnikani-v-roce-2008.aspx>.
34. *Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru: Strategie práv k průmyslovému vlastnictví pro Evropu* [online]. [cit. 2009-02-15]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2008&T3=465&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.
35. *Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu – EU – Čína: užší partnerství, rostoucí odpovědnost* [online]. [cit. 2009-02-23]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2005&T3=479&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.
36. *Sdělení Evropské komise Radě, Evropskému parlamentu a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru o reakci celních orgánů na nejnovější vývoj v oblasti padělání a pirátství* [online]. [cit. 2009-02-15]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2005&T3=479&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.

37. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví* [online]. [cit. 2009-02-16]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V3&T2=2004&T3=48&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.
38. *SOLVIT* [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/solvit/site/index_cs.htm>.
39. *Strategie prosazování práv duševního vlastnictví ve třetích zemích* [online]. [cit. 2009-02-16]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?arg0=Strategie+prosazov%C3%A1n%C3%AD&arg1=&arg2=&titre=titre&chlang=cs&RechType=RECH_mot&Submit=Hledat>.
40. *The European Patent Office Homepage* [online]. European Patent Office, last updated 16. 3. 2009 [cit. 2009-03-05]. Dostupné z WWW: <<http://www.epo.org/>>.
41. *Trademarks* [online]. [cit. 2008-08-26]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/trademarks/en/trademarks.html>>.
42. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. c2008 Úřad průmyslového vlastnictví [cit. 2009-02-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.upv.cz/cs.html>>.
43. *What is WIPO?* [online]. [cit. 2008-08-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/about-wipo/en/what/>>.
44. *WIPO-Administered Treaties* [online]. [cit. 2009-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/treaties/en/convention/>>.
45. *WIPO Arbitration and Mediation Center* [online]. [cit. 2009-03-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/amc/en/>>.
46. *WTO| About the organization* [online]. [cit. 2008-08-19]. Dostupné z WWW: <http://www.wto.org/english/thewto_e/thewto_e.htm#intro>.
47. *WTO| Intellectual Property* [online]. [cit. 2009-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm>.
48. *Zelená kniha: Autorské právo ve znalostní ekonomice* [online]. [cit. 2009-02-05]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2008&T3=466&RechType=RECH_naturel&Submit=Hledat>.

Seznam zkratek

ACTA	Obchodní dohoda proti padělání (The Anti-Counterfeiting Trade Agreement)
Aj.	A jiné
Angl.	Anglický
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
ASEAN	Sdružení států jihovýchodní ASIE (Association of Southeast Asian Nations)
ccTLD	Národní doména (Country Code Top Level Domain)
CD	Kompaktní disk (Compact Disc)
Corp.	Korporace, sdružení (Corporation)
Č.	Číslo
ČKD	Českomoravská Kolben Daněk
Čl.	Článek
ČR	Česká republika
DG	Generální ředitelství (Directorate – General)
DVD	Digitální víceúčelový disk (Digital Versatile Disc) nebo digitální videodisk (Digital Video Disc)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EP	Evropský parlament (European Parliament)
EPO	Evropská patentová organizace (European Patent Organization)
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
EURid	Evropský registr internetových doménových jmen
GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu (General Agreement on Tariffs and Trade)
GATS	Všeobecná dohoda o obchodu se službami (General Agreement on Trade in Service)
GŘ	Generální ředitelství
gTLD	Doména nejvyšší úrovně (Generic Top Level Domain)
CHOP	Chráněné označení původu

CHZO	Chráněné zeměpisné označení
Inc.	Akciová společnost (Incorporated)
IPR	Práva duševního vlastnictví (Intellectual Properte Rights)
MERCOSUR	Jihoamerický společný trh (Mercado Común del Sur)
MFN	Doložka nejvyšších výhod (Most-favoured-nation)
Mil.	Milion
Např.	Například
Odst.	Odstavec
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OHIM	Úřad pro harmonizace na vnitřním trhu (Office for Harmonization in the Internal Market)
OP	Označení původu
OSN	Organizace spojených národů
PCT	Smlouva o patentové spolupráci (Patent Cooperation Treaty)
Popř.	Popřípadě
SAE	Spojené arabské emiráty
Sb.	Sbírka
Str.	Strana
WCT	Smlouva o právu autorském (WIPO Copyright Treaty)
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví (World Intellectual Property Organization)
WPPT	Smlouva o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (WIPO Performances and Phonograms Treaty)
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)
TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (The Agreement on Trade - related Aspects of Intellectual Property Rights)
Tab.	Tabulka
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
Tzv.	Takzvaný

UDRP	Nástroj pro řešení sporů v oblasti doménových jmen (The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy)
USA	Spojené státy americké (United States of America)
ZO	Zeměpisné označení

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové (bakalářské) práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

Pavla Hejníčková

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Břenkova 17, 700 30 Ostrava – Zábřeh

.....

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam OP/ZO v evidenci ÚPV

Příloha č. 2: Formulář Red Alerts

Příloha č. 3: Formulář New Trends

Příloha č. 4: Počet opatření a zabaveného zboží podle členských států EU

Příloha č. 5: Členské státy WTO

Příloha č. 6: Členské státy WIPO

Příloha č. 7: Seznam národních domén v databázi WIPO

Příloha č. 1: Seznam OP/ZO v evidenci ÚPV

č. OP	Znění OP/ZO	Pro výrobky
1	PLZEŇ	Pivo
2	PLZEŇSKÉ PIVO	Pivo
4	KARLOVARSKÝ SUCHAR	Máslové a dietní suchary
5	KARLOVARSKÁ VODA	Minerální voda
6	KARLOVARSKÁ MINERÁLNÍ VODA	Minerální voda
7	KARLOVARSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA	Minerální voda
8	KARLOVARSKÝ MLÝNSKÝ PRAMEN	Minerální voda
9	KARLOVARSKÁ SUL	Vřidelní sůl k léčivým účelům
10	KARLOVARSKÁ VŘIDELNÍ SUL	Vřidelní sůl k léčivým účelům
11	KARLOVARSKÁ PŘÍRODNÍ VŘIDELNÍ SUL	Vřidelní sůl k léčivým účelům
12	KYSELSKÁ (KYSIBELSKÁ) MATTONIHO KYSELKA	Přírodní minerální voda stolní
13	MARIÁNSKO-LÁZEŇSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA	Přírodní minerální vody léčivé a stolní
14	MARIÁNSKO-LÁZEŇSKÁ RUDOLFKA	Přírodní léčivá minerální voda
15	FRANTIŠKO-LÁZEŇSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA	Přírodní léčivé minerální vody
16	LUHAČOVICKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA	Léčivé minerální vody
17	LUHAČOVICKÁ VINCENTKA	Přírodní léčivá minerální voda
18	ŠARATICA /PŘÍRODNÍ HOŘKÁ VODA/	Přírodní léčivá minerální voda
19	BÍLINSKÁ KYSELKA	Přírodní léčivá minerální voda
20	PODĚBRADSKÁ MINERÁLNÍ VODA	Přírodní minerální vody stolní
21	KRASLICKÉ HUDEBNÍ NÁSTROJE	Dechové hud. nástroje všeho druhu, bicí nástroje, hud. hračky
22	KRASLICKÉ KRAJKY	Výšivky, záclony, plyše
24	SLOVENSKÝ OŠTIEPOK	Tvrdý tučný sýr vyráběný z ovčího mléka nebo ze směsi ovčího nebo kravského mléka buď přímo na salaších nebo průmyslově. Sýr je vejcovitého tvaru o váze 0,3-0,5 kg s povrchem hladkým nebo s ornamentem. Chuti výrazné až mírně pikantní.
25	SMÍCHOVSKÉ PIVO	Pivo
26	SMÍCHOVSKÝ STAROPRAMEN	Pivo
27	ČESKÝ PORCELÁN	Užitkový porcelán
28	DUCHCOVSKÝ PORCELÁN	Figurální a ozdobný porcelán
29	KARLOVARSKÝ PORCELÁN	Výrobky užitkového porcelánu
31	ČESKÝ SLAD	Slad
32	PRAVÉ OLOMOUCKÉ TVARUŽKY	Sýry
33	BRATISLAVSKÉ HROZNO	Víno
34	BZENECKÁ LIPKA	Víno
35	LIMBAŠSKÝ SYLVÁN	Víno
36	MALOKARPATSKÉ ZLATO	Víno
37	MODRANSKA HARMÓNIA	Víno
38	PÁLAVSKÉ BÍLÉ	Víno
39	PAVLOVICKÉ OHNIVÉ	Víno
40	PEZINSKÉ ZÁMOCKÉ	Víno
41	PRAŽSKÝ VÝBĚR	Víno
42	SKALICKÝ RUBÍN	Víno
43	SLOVÁCKÝ RUBÍN	Víno

44	SVĀTOJURSKÝ MUŠKÁTEL	Víno
45	TOKAJSKÉ VÍNO ZO SLOVENSKEJ OBLASTI	Víno
46	TRENČIANSKÁ BOROVICA "JUNIPERUS"	Lihoviny
47	ZNOJEMSKÉ OKURKY	Okurky sterilizované
48	PROSTĚJOVSKÁ STAROREŽNÁ	Lihoviny
49	SLOVENSKÝ SLAD	Slad
50	ČESKOBUDĚJOVICKÉ PIVO	Pivo
51	BUDĚJOVICKÉ PIVO - BUDVAR	Pivo
52	BUDĚJOVICKÝ BUDVAR	Pivo
53	BUDĚJOVICKÉ PIVO	Pivo
54	TŘEBOŇSKÝ KAPR	Kapr
55	KRKONOŠSKÝ PIVNÍ SÝR	Měkký sýr
56	VALAŠSKOMEZIŘICKÝ GOBELIN	Gobelíny
57	JINDŘICHOHADECKÝ GOBELIN	Gobelíny
58	ŽATECKÝ CHMEL - ČESKÝ	Chmel
59	TRŠICKÝ CHMEL - MORAVSKÝ	Chmel
60	ÚSTĚCKÝ CHMEL - ČESKÝ	Chmel
61	MALÍNSKÝ KŘEN	Křen
62	PIEŠŤANSKÉ BAHNO	Bahno používané k léčebným účelům
63	JABLONECKÉ SKLO	Užitkové a ozdobné sklo, zejména foukané, lisované a lisofoukané, dále mozaika a balotina.
64	JABLONECKÁ KRYSTALERIE	Užitkové a ozdobné předměty z tlustostěnného skla sodnodraselného nebo lehce olovnatého, zušlechtěné broušením a leštěním, popř. v kombinaci s dalšími dekoračními technikami, lustrové ověsy.
65	JABLONECKÉ ZBOŽÍ	Bižuterie, knoflíky, vánoční ozdoby, devocionálie, upomínkové předměty, ozdobné prvky bižuterní, např. perly z napodobeniny kamenů, krystalerie, lustrové ověsy, mozaika, balotina, sklo ozdobné, sklo užitkové.
66	JABLONECKÁ BIŽUTERIE	Bižuterie ze skla, keramiky, kovů, plastických hmot a z přírodních materiálů organického a anorganického původu.
67	ŽELEZNOBRODSKÉ SKLO	Hutní sklo, příp. zušlechtěné různými dekoračními technikami, sklo broušené a lité, sklo umělecké, plastiky ze skla.
68	ŽELEZNOBRODSKÉ FIGURKY	Figurky a upomínkové předměty hlavně ze skla
69	SLOVÁCKÁ BOROVICA	Lihovina
70	MORAVSKÁ CIHLA	Tvrdý sýr ve tvaru cihly, čistě mléčné chuti, s červeným nebo žlutým obalem o obsahu 30-45 % tuku v sušině a 50-58 % sušiny, vyráběný ve vymezené oblasti.
71	PARDUBICKÝ PERNÍK	Perník
72	KARLOVARSKÉ OPLATKY	Oplatky
73	MARIÁNSKO-LÁZEŇSKÉ OPLATKY	Oplatky
74	ČESKÝ KŘIŠTÁL	Skleněné výrobky užitkového charakteru, hladké i různými způsoby zušlechtěné.
75	ČESKÉ SKLO	Skleněné výrobky užitkového charakteru, hladké i různými způsoby zušlechtěné.
76	VELKOPOPOVICKÝ SVĚTLÝ LEŽÁK	Pivo
77	KARLOVARSKÁ HOŘKÁ	Lihovina
78	SLOVENSKÝ MAGNEZIT	Pálený neupravený magnezit, zásadité tvarové prvky, tehliarsky slinok, oceliar- sky slinok, olejovaný oceliarsky slinok.
79	SEDLECKÝ KAOLIN	Plavený kaolin

80	ČESKÝ GRANÁT	Přírodní granáty, šperky a předměty vyrobené s použitím českých granátů
81	ČESKÝ GRANÁTOVÝ ŠPERK	Šperky a jiné předměty vyrobené s použitím českých granátů
82	BANSKOBELANSKÝ DINAS	Dinasové zrnité hmoty a dinasové tvarové stativá
83	VAMBERECKÁ KRAJKA	Ručně paličkované krajky
84	CHAMOMILLA BOHEMICA	Květ Heřmánku pravého - flos Chamomillae vulgaris
85	PREŠOVSKÁ JODIDOVANÁ KÚPELNÁ SOL	Jodidovaná koupelná sol
86	BUD	Pivo
87	FLEKOVSKÉ PIVO	Pivo tmavé 13 stupňové
88	BRÁNICKÉ PIVO	Pivo světlé 7, 10, 12, stupňové
89	PIVO PRAŽAN	Pivo světlé 7, 10, 12 stupňové
90	PIVO PRAŽANKA	Pivo tmavé 10 stupňové
91	MODRANSKÁ MAJOLIKA	Ručně malovaná majolika typickým ľudovým ornamentom.
92	BOHEMIA SEKT	Šumivé víno
93	BOHEMIA SEKT ROSE	Šumivé víno
94	URPÍN	12 stupňové svetlé pivo fľaškové a sudové - ležiak
95	GEMER	12 stupňové svetlé pivo fľaškové a sudové - ležiak
96	MARTINSKÝ ZDROJ	12 stupňové svetlé pivo fľaškové a sudové - ležiak
97	ŠARIŠSKÉ PIVO	8,10,12,14 st. svetlé a 16 st. tmavé pivo fľaškové a sudové.
98	BRATISLAVSKÝ LEŽIAK	12 stupňové svetlé pivo fľašové a sudové - ležiak
99	NITRIANSKY LEŽIAK	12 stupňové svetlé pivo fľašové
100	BRATISLAVSKÉ HRADNÉ	Biele hroznové víno
101	POSONIUM	Biele hroznové víno
102	RAČIANSKÁ FRANKOVKA	Červené hroznové víno
103	RAČIANSKY VÝBER	Biele hroznové víno
104	MODRANSKÉ KRÁLOVSKÉ	Biele hroznové víno
105	MODRANSKÁ ZLATÁ PERLA	Biele hroznové víno
106	OREŠANSKÉ ČERVENÉ	Červené hroznové víno
107	PEZINSKÉ KLÁŠTORNÉ	Biele hroznové víno
108	KARPATSKÉ BRANDY	Značková rezaná vínovica, vyrobená zo slovenských vín v pálenici závodu Pezinok.
109	JUŽNOSLOVENSKÝ VÝBER	Biele hroznové víno
110	ČERMANSKÉ ČERVENÉ	Červené hroznové víno
111	NITRIANSKÉ HRADNÉ	Biele hroznové víno
112	SVÄTOPETERSKÝ RIZLING	Biele hroznové víno
113	ZOBORSKÉ ZLATO	Biele hroznové víno
114	CASSOVIA	Biele hroznové víno
115	ČARO ZEMPLÍNA	Biele hroznové víno
116	IPEĽSKÉ TAJOMSTVO	Biele hroznové víno
117	KOŠICKÝ POKLAD	Biele hroznové víno
118	MODROKAMENSKÝ KRIŠTÁL	Biele hroznové víno
119	ŠÍRAVA	Biele hroznové víno
120	VINIANSKY STRAPEC	Biele hroznové víno
121	SLOVENSKÉ HROZNO	Biele hroznové víno
122	POZDIŠOVSKÁ KERAMIKA	Ozdobná, úžitková a figurálna keramika
123	KUNŠTÁTSKÁ KERAMIKA	Úžitková a dekoratívna keramika - kompletní jídelní a nápojové soupravy i jed- notlivé předměty. Figurální, plošná a plastická keramická tvorba.
124	MUTĚNICKÝ VÝBĚR	Přírodní bílé víno
125	MUTĚNICKÝ GRANÁT	Přírodní červené víno
126	VRATISLAVICKÉ PIVO	Pivo 7, 10, 12 a tmavé pivo 12 stupňové
127	LOUNSKÉ PIVO	Světlé pivo 7, 10, 12 stupňové
128	NOŠOVICKÉ PIVO - světlé	Pivo stupňovitost 10 a 12

129	PŘEROVSKÉ PIVO - světlé	Pivo stupňovitost 8, 10, 12, 14
130	OSTRAVSKÉ PIVO - světlé	Pivo stupňovitost 8, 10, 12, 14, a 16.
131	TATRAN - POPRADSKÉ PIVO	Světlé pivo flaškové a sudové 8,10,11,12 stupňové, diabetické pivo, nealkoho- lické pivo, tmavé flaškové a sudové pivo 11 a 16 stupňové.
132	BALDOVSKÁ MINERÁLNÁ VODA	Baldovská minerálna voda
133	LIPOVSKÁ MINERÁLNÁ VODA SALVATOR	Lipovská minerálna voda SALVATOR
134	CÍGELSKÁ MINERÁLNÁ VODA	Cígel'ská minerálna voda
135	KORYTNICKÁ MINERÁLNÁ VODA	Korytnická minerálna voda
136	BUDIŠSKÁ MINERÁLNÁ VODA	Budišská minerálna voda
137	MARTINSKÁ MINERÁLNÁ VODA FATRA	Martinská minerálna voda FATRA
138	SANTOVSKÁ MINERÁLNÁ VODA	Santovská minerálna voda
139	SLATINSKÁ MINERÁLNÁ VODA	Slatinská minerálna voda
140	HLOHOVSKÉ	Biele hroznové víno
141	MODRANSKÉ	Biele hroznové víno
142	LEVICKÁ FRANKOVKA	Červené hroznové víno
143	NITRIANSKE KNIEŽA	Biele hroznové víno
144	NOVOZÁMOCKÉ	Biele hroznové víno
145	PESECKÉ DIEVČIE HROZNO	Biele hroznové víno
146	NOVOHRADSKÉ DIEVČA	Biele hroznové víno
147	SOBRANECKÁ SJLŇAVA	Biele hroznové víno
148	BŘEZNICKÝ LEŽÁK	Pivo
149	RAKOVNÍK	Pivo
150	VYSOKOCHLUMECKÝ LEŽÁK	Pivo
151	VYSOKOCHLUMECKÝ LEŽÁK TMAVÝ	Pivo
152	BUDEJOVICKÝ MĚŠTANSKÝ VAR	Pivo
153	PIEŠŤANSKE KÚPEĽNE OBLÁTKY	Kúpeľne oblátky
154	RATIŠKOVICKÉ VÍNO	Víno révové
155	SEDLČANSKÝ HERMELÍN	Sýry
156	BRNO	Střelné zbraně
157	VELKOPOPOVICKÝ KOZEL	Pivo
158	BENEŠOVSKÉ PIVO	Pivo
159	HOŘICKÉ TRUBIČKY	Hořické trubičky prázdné i plněné
160	BĚLOVESKÁ KYSELKA IDA	Přírodní minerální vody
161	SOKOLOVSKÉ BRIKETY	Uhlé brikety
162	SOKOLOVSKÉ UHLÉ BRIKETY	Uhlé brikety
163	CHODSKÁ KERAMIKA	Užitková, umělecká a dekorativní keramika - zejména jídelní soupravy, čajové soupravy, kávové soupravy, vázy, džbány, košíky, květináče, kořenky, svícný, zvonky, talíře, miniatury a pod.
164	KRUŠOVICKÝ LEŽÁK	Vícestupňové pivo
165	KRUŠOVICE	Pivo
166	KRUŠOVICKÉ PIVO	Pivo
167	NOVOHRADSKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ DOBRÁ VODA	Dobrá voda, přírodní minerální voda, Dobrá voda, přírodní minerální voda perlivá
168	VODŇANSKÁ KACHNA	Spotřebitelsky zpracované kachny čerstvé, mražené a porcované
169	ŠOBESKÉ VÍNO	Vína
170	ŠOBES	Vína
171	KARLOVARSKÉ TROJHRÁNKY	Oplatkové řezy vrstvené a plněné, vyráběné v oblasti Karlových Varů

172	KARLOVARSKÉ TRUBIČKY	Oplatkové rolované trubičky, plněné i neplněné, vyráběné v oblasti Karlových Varů.
173	KORYTNICA	Minerální a stolní vody.
174	KORYTNICKÁ	Minerální a stolní vody.
175	ŠTRAMBERSKÉ UŠI	Cukrářské pečivo
176	PIRKENHAMMER	Porcelán užitný, ozdobný i figurální
177	VELKOBÍLOVICKÉ VÍNO	Vína, cuvée vín
178	NOŠOVICKÉ KYSANÉ ZELÍ	Kysané zelí
179	ČESKÝ MED	Med
180	BRNĚNSKÉ PIVO	Pivo
181	VŠESTARSKÁ CIBULE	Cibule
182	VŠESTARSKÁ MRKEV	Mrkev
183	KARLOVARSKÁ PŘÍRODNÍ SŮL	Přírodní sůl
184	KARLOVARSKÉ LÁZEŇSKÉ OPLATKY	Oplatky
185	STAROBRNĚNSKÉ PIVO	Pivo
186	ZNOJEMSKÉ PIVO	Pivo
187	POHOŘELICKÝ KAPR	Kapr obecný (Cyprinus carpio) živý a zpracovaný
188	MARIÁNSKOLÁZEŇSKÝ KAPR (ZO)	Kapr obecný - linie Mariánskolázeňská
189	ČERNÁ HORA (ZO)	Limonády
190	ČERNÁ HORA	Pivo
191	ČERNOHORSKÉ PIVO	Pivo
193	ČESKÝ KMÍN	Kmín kořený (Carum carvi L.) - plod
194	CHELČICKO - LHENICKÉ OVOCE	Ovoce - jádroviny a peckoviny, drobné ovoce a výrobky z něj
195	CHODSKÉ PIVO	Pivo
196	BAVOROVSKÉ JAHODY	Plody a sadba jahod v ČR povolených odrůd
197	HORNO-MOŠTĚNICKÁ PŘÍRODNÍ MINERÁLNÍ VODA	Přírodní minerální voda, minerální voda ochucená
198	LOMNICKÉ SUCHARY	Suchary
199	JIHOČESKÁ NIVA	Sýr s plísní uvnitř hmoty
200	JIHOČESKÁ ZLATÁ NIVA	Sýr s plísní uvnitř hmoty

Zdroj: ÚPV, 2009.

Příloha č. 2: Formulář Red Alerts

EUROPEAN COMMISSION Industry Intelligence Submission Form			
RED ALERT			
Countries:			
Rightholder:			
IP right infringed (EU):		IP Registry:	
IP right infringed (National):		IP Registry:	
		Registration number:	
Reference to applicable Customs application:			
Profiling Intelligence - Complete as many boxes as possible			
➔ Flight/Shipment:			
1. Port or Border Crossing:			
2. Routing Information:	<ul style="list-style-type: none"> ✖ Country of Consignment: ✖ Country of Origin: ✖ Country Transit/Transshipment: ✖ Country of Destination: 	<div></div> <div></div> <div></div> <div></div>	ETA: ETA: ETA: ETA:
3. Consignment Note Number:			
4. Packaging Details/Markings:			
5. Details of corresponding genuine goods:			
6. Quantity:			
7. Consignor/Consignee Details:			
8. Any other information:			
Name:	Signature:	Date:	
Position:	Tel.:	E-mail:	

Zdroj: Celní správa ČR, 2009.

Příloha č.3: Formulář New Trends

EUROPEAN COMMISSION Industry Intelligence Submission Form					
NEW TRENDS					
Basis for Action					
Countries or region:	<input style="width: 100%;" type="text"/>				
Rightholder:	<input style="width: 100%;" type="text"/>				
IP right infringed (EU):	<input style="width: 150px;" type="text"/>	IP Registry:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		
IP right infringed (National):	<input style="width: 150px;" type="text"/>	IP Registry:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		
		Registration number:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		
Reference to applicable Customs application:	<input style="width: 150px;" type="text"/>				
Profiling Information - Complete as many boxes as possible					
➡ Routing Information					
	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Country of Consignment: ✗ Country of Origin: ✗ Country Transit/Transhipment: ✗ Country of Destination: ✗ Consignment Note Number: ✗ Packaging Details/Markings: ✗ Known Concealment Techniques: ✗ Any other information: 				
➡ Quantity					
Units:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Kg	Lbs	Litres	Gallons
Other:	<input style="width: 150px;" type="text"/>				
➡ Flight/Shipment					
Date:	<input style="width: 100px;" type="text"/>	STA/ETA:	<input style="width: 100px;" type="text"/>		
Airport:	<input style="width: 100px;" type="text"/>	Sea/River Port:	<input style="width: 100px;" type="text"/>	Express:	<input style="width: 20px;" type="text"/>
Carriers:	<input style="width: 100px;" type="text"/>				
Land border:	<input style="width: 100px;" type="text"/>	Rail Border	<input style="width: 100px;" type="text"/>	Mail:	<input style="width: 20px;" type="text"/>
➡ Consignor & Consignee Details					
<u>Consignor</u>					
Name:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Address:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		
Tel.:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		<input style="width: 150px;" type="text"/>		
<u>Consignee</u>					
Name:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Address:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		
Tel.:	<input style="width: 150px;" type="text"/>		<input style="width: 150px;" type="text"/>		
Name:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Signature:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Date:	<input style="width: 100px;" type="text"/>
Position:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	Tel.:	<input style="width: 150px;" type="text"/>	E-mail:	<input style="width: 150px;" type="text"/>

Zdroj: Celní správa ČR, 2009.

Příloha č. 4: Počet opatření a zabaveného zboží podle členských států EU

	Počet případů			Počet zadrženého zboží		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Belgie	1 235	1 013	2 644	18 956 750	18 744 113	4 942 716
Bulharsko			1 691			7 759 756
Česko	517	555	394	770 729	985 586	1 040 861
Dánsko	466	281	344	212 615	90 634	192 721
Estonsko	270	108	95	210 495	97 698	53 007
Finsko	132	116	154	1 652 647	426 925	1 846 606
Francie	5 634	11 618	14 293	695 240	1 858 433	2 995 331
Irsko	312	455	393	622 120	18 785	30 502
Itálie	2 101	2 174	1 966	11 601 890	18 056 248	17 457 211
Kypr	204	114	76	187 894	237 810	90 778
Litva	46	79	76	183 998	620 428	261 968
Lotyšsko	108	117	130	159 821	184 557	781 788
Lucembursko	35	24	30	121 883	52 105	32 354
Maďarsko	1 205	979	2 774	1 338 888	1 323 122	718 694
Malta	78	47	59	2 180 634	2 711 435	2 438 021
Německo	4 679	6 974	6 393	15 463 216	17 129 083	11 194 464
Nizozemsko	2 296	3 677	3 360	5 050 444	6 949 844	4 401 093
Polsko	770	2 129	1 975	2 635 002	2 589 343	6 134 572
Portugalsko	433	290	232	544 669	494 834	495 087
Rakousko	1 574	1 545	2 061	179 683	166 546	104 608
Rumunsko			303			3 766 515
Řecko	122	209	191	2 599 692	25 844 516	4 822 319
Slovensko	42	66	81	30 562	97 733	920 701
Slovinsko	135	89	173	1 976 491	22 416 958	280 630
Španělsko	2 017	2 635	1 928	5 520 996	3 388 100	2 320 140
Švédsko	501	663	602	284 032	78 054	1 141 771
Velká Británie	1 794	1 377	1 253	2 555 896	4 068 406	2 852 244
Celkem	26 706	37 334	43 671	75 736 287	128 631 296	79 076 458

Zdroj: DG Taxation and Customs Union, 2009.

Příloha č. 5: Členské státy WTO

Albánie	Guyana	Maroko
Angola	Haiti	Mauretánie
Antigua and Barbuda	Honduras	Mauricius
Argentina	Hongkong	Mexiko
Arménie	Chile	Moldavsko
Austrálie	Chorvatsko	Mongolsko
Bahrajn	Indie	Mozambik
Bangladéš	Indonésie	Myanmar
Barbados	Irsko	Namibie
Belgie	Island	Německo
Belize	Itálie	Nepál
Benin	Izrael	Niger
Bolívie	Jamajka	Nigerie
Botswana	Japonsko	Nikaragua
Brazílie	Jihoafriická republika	Nizozemsko
Brunej	Jordánsko	Norsko
Bulharsko	Kambodža	Nový Zéland
Burkina Faso	Kamerun	Omán
Burundi	Kanada	Pákistán
Čad	Kapverdy	Panama
Česká republika	Katar	Papua Nová Guinea
Čína	Kuba	Paraguay
Dánsko	Keňa	Peru
Demokratická republika	Kolumbie	Pobřeží slonoviny
Kongo	Kongo	Polsko
Dominika	Korejská republika	Portugalsko
Dominikánská republika	Kostarika	Rakousko
Džibuti	Kuvajt	Rumunsko
Egypt	Kypr	Rwanda
Ekvádor	Kyrgyzstán	Řecko
Estonsko	Lesotho	Salvador
Evropská společenství	Lichtenštejnsko	Saudská Arábie
Fidži	Litva	Senegal
Filipíny	Lotyšsko	Sierra Leone
Finsko	Lucembursko	Singapur
Francie	Macao	Slovensko
Gabon	Madagaskar	Slovinsko
Gambie	Maďarsko	Spojené Arabské Emiráty
Ghana	Makedonie	Srí Lanka
Grenada	Malajsie	Středoafriická republika
Gruzie	Malawi	Surinam
Guatemala	Maledivy	Svatá Lucie
Guinea	Mali	Svatý Kryštof a Nevis
Guinea - Bissau	Malta	Svatý Vincent a Grenadiny

Svazijsko
Šalamounovy Ostrovy
Španělsko
Švédsko
Švýcarsko
Tanzanie
Thajsko
Tchaj - wan
Togo

Tonga
Trinidad a Tobago
Tunisko
Turecko
Uganda
Ukrajina
Uruguay
USA
Velká Británie

Venezuela
Vietnam
Zambie
Zimbabwe

Zdroj: WTO, 2009.

Příloha č. 6: Členské státy WIPO

Afghánistán	Ghana	Libanon
Alžírsko	Grenada	Libérie
Andora	Gruzie	Libye
Angola	Guatemala	Lichtenštejnsko
Antigua and Barbuda	Guinea	Litva
Argentina	Guinea - Bissau	Lotyšsko
Arménie	Guyana	Lucembursko
Austrálie	Haiti	Macao
Ázerbájdžán	Honduras	Madagaskar
Bahamy	Chile	Maďarsko
Bahrajn	Chorvatsko	Makedonie
Bangladéš	Indie	Malajsie
Barbados	Indonésie	Malawi
Belgie	Irák	Maledivy
Belize	Írán	Mali
Benin	Irsko	Malta
Bhútán	Island	Maroko
Bolívie	Itálie	Mauretánie
Bosna a Hercegovina	Izrael	Mauritius
Botswana	Jamajka	Mexiko
Brazílie	Japonsko	Moldavsko
Brunej	Jemen	Monako
Bulharsko	Jihoafrická republika	Mongolsko
Burkina Faso	Jordánsko	Montenegro
Burundi	Kambodža	Mozambik
Čad	Kamerun	Myanmar
Česká republika	Kanada	Namibie
Čína	Kapverdy	Německo
Dánsko	Katar	Nepál
Demokratická republika	Kazachstán	Niger
Kongo	Komory	Nigerie
Dominika	Korejská lidově	Nikaragua
Dominikánská republika	demokratická republika	Nizozemsko
Džibuti	Kuba	Norsko
Egypt	Keňa	Nový Zéland
Ekvádor	Kolumbie	Omán
Eritrea	Kongo	Pákistán
Estonsko	Korejská republika	Panama
Etiopie	Kostarika	Papua Nová Guinea
Fidži	Kuvajt	Paraguay
Filipíny	Kypr	Peru
Finsko	Kyrgyzstán	Pobřeží slonoviny
Francie	Laos	Polsko
Gabon	Lesotho	Portugalsko
Gambie		

Rakousko
Rovníková Guinea
Rumunsko
Rusko
Rwanda
Řecko
Salvádor
Samoa
San Marino
Saudská Arábie
Senegal
Seychely
Sierra Leone
Singapur
Slovensko
Slovinsko
Somálsko
Spojené Arabské Emiráty

Srbsko
Srí Lanka
Středoafriická republika
Súdán
Surinam
Svatá Lucie
Svatý Kryštof a Nevis
Svatý Tomáš a Princův
ostrov
Svatý Vincent a Grenadiny
Svazijsko
Sýrie
Španělsko
Švédsko
Švýcarsko
Tádžikistán
Tanzanie
Thajsko

Togo
Tonga
Trinidad a Tobago
Tunisko
Turecko
Turkmenistán
Uganda
Ukrajina
Uruguay
USA
Uzbekistán
Vatikán
Velká Británie
Venezuela
Vietnam
Zambie
Zimbabwe

Zdroj: WIPO, 2009.

Příloha č. 7: Seznam národních domén v databázi WIPO

Kód země, teritoria	Název země, teritoria	Kód země, teritoria	Název země, teritoria
.ac	Ostrov Ascension	.ci	Pobřeží Slonoviny
.ad	Andorra	.ck	Cookovy ostrovy
.ae	Spojené arbské emiráty	.cl	Chile
.af	Afghánistán	.cm	Kamerun
.ag	Antigua a Barbuda	.cn	Čína
.ai	Anguilla	.co	Kolumbie
.al	Albánie	.cr	Kostarika
.am	Arménie	.cu	Kuba
.an	Nizozemské Antily	.cv	Kapverdy
.ao	Angola	.cx	Vánoční ostrovy
.aq	Antarktida	.cy	Kypr
.ar	Argentina	.cz	Česká republika
.as	Americká Samoa	.de	Německo
.at	Rakousko	.dj	Džibuti
.au	Austrálie	.dk	Dánsko
.aw	Aruba	.dm	Dominika
.ax	Alandy	.do	Dominikánská republika
.az	Ázerbájdžán	.dz	Alžírsko
.ba	Bosna a Hercegovina	.ec	Ekvádor
.bb	Barbados	.ee	Estonsko
.bd	Bangladéš	.eg	Egypt
.be	Belgie	.eh	Západní Sahara
.bf	Burkina Faso	.er	Eritrea
.bg	Bulharsko	.es	Španělsko
.bh	Bahrajn	.et	Etiopie
.bi	Burundi	.eu	Evropská unie
.bj	Benin	.fi	Finsko
.bl	Svatý Bartoloměj	.fj	Fiži
.bm	Bermudy	.fk	Falklandské ostrovy
.bn	Brunej	.fm	Federativní státy Mikronésie
.bo	Bolívie	.fo	Farské ostrovy
.br	Brazílie	.fr	Francie
.bs	Bahamy	.ga	Gabon
.bt	Bhútán	.gb	Velká Británie
.bv	Bouvetův ostrov	.gd	Grenada
.bw	Botswana	.ge	Gruzie
.by	Bělorusko	.gf	Francouzská Guyana
.bz	Belize	.gg	Guernsey
.ca	Kanada	.gh	Ghana
.cc	Kokosové ostrovy	.gi	Gibraltar
.cd	Demokratická republika Kongo	.gl	Grónsko
.cf	Středoafriická republika	.gm	Gambie
.cg	Kongo	.gn	Guinea
.ch	Švýcarsko	.gp	Guadeloupe

.gq	Rovníková Guinea	.lv	Lotyšsko
.gr	Řecko	.ly	Libye
.gs	Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy	.ma	Maroko
.gt	Guatemala	.mc	Monako
.gu	Guam	.md	Moldavsko
.gw	Guinea – Bissau	.me	Montenegro
.gy	Guyana	.mf	Svatý Martin
.hk	Hongkong	.mg	Madagaskar
.hm	Heardův ostrov a McDonaldovy ostrovy	.mh	Marshallovy ostrovy
.hn	Honduras	.mk	Makedonie
.hr	Chorvatsko	.ml	Mali
.ht	Haiti	.mm	Myanmar
.hu	Maďarsko	.mn	Mongolsko
.id	Indonésie	.mo	Macao
.ie	Irsko	.mp	Severní Mariany
.il	Izrael	.mq	Martinik
.im	Ostrov Man	.mr	Mauretánie
.in	Indie	.ms	Montserrat
.io	Britské indooceánské území	.mt	Malta
.ir	Írán	.mu	Mauritius
.is	Island	.mv	Maledivy
.it	Itálie	.mw	Malawi
.je	persey	.mx	Mexiko
.jm	Jamajka	.my	Malajsie
.jo	Jordánsko	.mz	Mozambik
.jp	Japonsko	.na	Namibie
.ke	Keňa	.nc	Nová Kaledonie
.kg	Kyrgyzstán	.ne	Niger
.kh	Kambodža	.nf	Norfolk
.ki	Kiribati	.ng	Nigérie
.km	Komory	.ni	Nikaragua
.kn	Svatý Kryštof a Nevis	.nl	Nizozemsko
.kp	Korejská lidově demokratická republika	.no	Norsko
.kr	Korejská republika	.np	Nepál
.kw	Kuvajt	.nr	Nauru
.ky	Kajmanské ostrovy	.nu	Niue
.kz	Kazachstán	.nz	Nový Zéland
.la	Laos	.om	Omán
.lb	Libanon	.pa	Panama
.lc	Svatá Lucie	.pe	Peru
.li	Lichtenštejnsko	.pf	Francouzská Polynésie
.lk	Srí Lanka	.pg	Papua Nová Guinea
.lr	Libérie	.ph	Filipíny
.ls	Lesotho	.pk	Pákistán
.lt	Litva	.pl	Polsko
.lu	Lucembursko	.pm	Saint Pierre a Miquelon

.pn	Pitcairnovy ostrovy	.th	Thajsko
.pr	Portoriko	.tj	Tádžikistán
.ps	Palestina	.tk	Tokelau
.pt	Portugalsko	.tl	Východní Timor
.pw	Palau	.tm	Turkmenistán
.py	Paraguay	.tn	Tunisko
.qa	Katar	.to	Tonga
.re	Réunion	.tp	Východní Timor
.ro	Rumunsko	.tr	Turecko
.rs	Srbsko	.tt	Trinidad a Tobago
.ru	Rusko	.tv	Tuvalu
.rw	Rwanda	.tw	Tchaj - wan
.sa	Saudská Arábie	.tz	Tanzanie
.sb	Šalamounovy ostrovy	.ua	Ukrajina
.sc	Seychelly	.ug	Uganda
.sd	Súdán	.uk	Velká Británie
.se	Švédsko	.um	Menší odlehlé ostrovy USA
.sg	Singapur	.us	USA
.sh	Svatá Helena	.uy	Uruguay
.si	Slovinsko	.uz	Uzbekistán
.sj	Špicberky a Jan Mayen	.va	Vatikán
.sk	Slovensko	.vc	Svatý Vincent a Grenadiny
.sl	Sierra Leone	.ve	Venezuela
.sm	San Marino	.vg	Panenské ostrovy (britské)
.sn	Senegal	.vi	Panenské ostrovy (americké)
.so	Somálsko	.vn	Vietnam
.sr	Sutinám	.vu	Vanuatu
.st	Svatý Tomáš a Princův ostrov	.wf	Wallis a Futuna
.su	Sovětský svaz	.ws	Samoa
.sv	Salvador	.ye	Jemen
.sy	Sýrie	.yt	Mayotte
.sz	Svazijsko	.yu	Jugoslávie
.tc	Turks a Caicos	.za	Jihoafrická republika
.td	Čad	.zm	Zambie
.tf	Francouzská jižní území	.zw	Zimbabwe
.tg	Togo		

Zdroj: WIPO, 2009.